Ympäristövahinkojen torjunnan BORIS-tilannekuvajärjestelmä

Käyttäjäopas 2017

Suomen ympäristökeskus Vesikeskus Ympäristövahinkojen torjuntaryhmä

Johdanto

BORIS-järjestelmä on viranomaiskäyttöön tarkoitettu öljyntorjunnan tilannekuvajärjestelmä.

Ensimmäinen BORIS-karttakäyttöliittymä valmistui vuonna 2006. Silloinen *Baltic Oil Response Information System* eli BORIS syntyi TEKES:in rahoittaman tutkimushankkeen sivutuotteena.

BORIS2-hanke käynnistyi 2009, sillä vanha BORIS kaipasi uudistamista. Teknologia, jonka pohjalta ensimmäinen karttakäyttöliittymä oli toteutettu, vanhentui ja tilalle oli saatava uusi alusta. Käyttäjät myös kokivat, että vanhassa BORIS-järjestelmässä oli paljon parantamisen varaa.

BORIS2-hankeen ovat rahoittaneet puoliksi Öljysuojarahasto ja Suomen ympäristökeskus (SYKE). Työ on toteutettu SYKE:ssä tiiviissä yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa.

Tämä käyttöohje on päivitetty kesäkuun 2017 järjestelmäversion mukaiseksi. Päivityksessä manuaalista on jätetty pois ohjeet logististen pisteiden päivittämisestä ja SÖKÖrantatiedustelutietojen lisäämisestä näiden toimintojen keskeneräisten muutosten vuoksi. Näistä ja mahdollisesti muista manuaalista puuttuvista toiminnoista voidaan tehdä erillisiä ohjeistuksia, jotka pyritään julkaisemaan ainakin osoitteessa <u>www.boris-kayttajat.fi</u>.

BORIS-järjestelmän kehitystyössä on noudatettu muutamia perusperiaatteita:

- BORIS on internet-pohjainen järjestelmä ja sitä voi käyttää vain mikäli Internetyhteys on toiminnassa. BORIS-järjestelmän nopeus riippuu käytössä olevan Internetyhteyden nopeudesta.
- BORIS-järjestelmään luetaan tietoja myös muista organisaatioista kuin SYKE:stä. Näin ollen säästetään päällekkäistä työtä: aineistojen päivitystä tai tallennusta ei tarvitse tehdä monessa paikassa yhtä aikaa. Ulkopuolisten aineistojen näkyvyys BORIS-järjestelmässä on kuitenkin riippuvaista niitä tarjoavien viranomaisten tietoliikennepalvelimista.
- Käyttäjämäärän rajaamiseksi BORIS vaatii käyttäjätunnustautumisen.
- BORIS tallentaa kaikki käyttäjien tallentamat tiedot tietokantaan. Kaikille näkyväksi merkattuja tietoja ei voi poistaa järjestelmästä, mutta käyttäjä voi merkata ne vanhentuneiksi. Näin meneteltäessä tilanteen etenemiseen on mahdollista palata myöhemmin esimerkiksi korvauskysymyksiä pohdittaessa.

Kaikki BORIS-tilannekuvajärjestelmää koskevat kommentit ja kehitysideat voi lähettää osoitteeseen:

boris@ymparisto.fi

Sujuvaa BORIS-käyttöä!

11.11.2014 / KT

Päivitetty 24.08.2017 / IA, HM

Kappale 4.7.7.2. päivitetty 12.1.2018 / HM

Sisällysluettelo

1.	КÄҮТ	TÄJÄOIKEUDET JA KÄYTTÖOIKEUDEN HAKEMINEN	4
	1.1.	HENKILÖKOHTAISET KÄYTTÖOIKEUDET	4
	1.2.	LAITOSKOHTAISET KÄYTTÄJÄTUNNUKSET	5
2.	JÄRJE	STELMÄVAATIMUKSET	7
3.	BORI	S-JÄRJESTELMÄN KÄYNNISTÄMINEN JA OMIEN TIETOJEN HALLINNOINTI	8
	3.1.	SISÄÄNKIRJAUTUMINEN JA UNOHTUNUT SALASANA	8
	3.2.	OMAT TIEDOT -VÄLILEHTI JA SALASANAN VAIHTAMINEN	9
	3.3.	Boris-karttasovelluksen käynnistäminen	10
	3.4.	ULOSKIRJAUTUMINEN	11
4.	BORI	S-KARTTASOVELLUS	12
	4.1.	ONNETTOMUUSTAPAUKSEN VALITSEMINEN	13
	4.2.	İKKUNOIDEN HALLINTA	15
	4.3.	NAVIGOINTI-APUIKKUNA	17
	4.4.	INDEKSIKARTTA-APUIKKUNA	20
	4.5.	Karttatasot-apuikkuna	21
	4.6.	Päävalikko	22
	4.6.1.	Karttanäkymä-valikko	22
	4.6.2.	Näkymäkirjanmerkit-valikko	30
	4.6.3	Työkalut-valikko	32
	4.6.4	Mittakaavavalikko	37
	4.6.5.	BORIS-järjestelmän kieliversiot	37
	4.7.	ONNETTOMUUSTAPAUS-IKKUNA	38
	4.7.1.	Yleisiä Onnettomuustapaus-ikkunan toimintaperiaatteita	39
	4.7.2.	Tapauksen tiedot -välilehti	41
	4.7.3.	Tapahtumat-välilehti	42
	4.7.4.	Tiedustelutiedot-välilehti	43
	4.7.5.	Likaantuneet alueet -välilehti	51
	4.7.6.	Liitetyt dokumentit -välilehti	53
	4.7.7.	Kulkeutumisennusteet-välilehti	56
	4.7.8.	Karttamerkinnät-välilehti	64
	4.7.9.	Torjuntasuunnitelmat-välilehti	70
	4.7.1	0. Resurssit-välilehti	82
	4.7.1	1. Tilannekuvat-välilehti	84
LII	TE 1: VAI	LVONTALENTOKONEEN TALLENTAMIEN AINEISTOJEN LISÄÄMINEN JÄRJESTELMÄÄN	89
LII	TE 2: SPI	LLMOD-ÖLJYNTORJUNTALASKELMIEN LISÄÄMINEN OSAKSI ONNETTOMUUSTAPAUSTA	92
LII	TE 3: HEL	COM RESPONSE GRID	95

1.Käyttäjäoikeudet ja käyttöoikeuden hakeminen

1.1. Henkilökohtaiset käyttöoikeudet

Koska BORIS-järjestelmä on tarkoitettu vain viranomaiskäyttöön, vaatii järjestelmä käyttäjätunnistautumisen. Käyttäjätunnukset ovat pääsääntöisesti henkilökohtaisia.

Käyttöoikeuksia voi hakea osoitteesta boris@ymparisto.fi.

Käyttöoikeuden saajalla on oikeus käyttää järjestelmää ja sen sisältämiä tietoja ympäristövahinkojen torjuntaan liittyvien viranomaistehtävien hoitamista varten. Avatessaan karttasovelluksen ensimmäistä kertaa, käyttäjän tulee hyväksyä <u>käyttöehdot.</u>

Kukin BORIS-käyttäjä kuuluu johonkin ryhmään. Ryhmä on tyypillisesti oma organisaatio, esimerkiksi oma pelastuslaitos. BORIS-järjestelmässä joidenkin tietojen näkyvyyden voi asettaa henkilökohtaiseksi tai vain oman ryhmän nähtäväksi, jolloin muut BORIS-käyttäjät eivät voi nähdä näitä tietoja (Kuva 1-1-1). Vain henkilökohtaisia tai omalle ryhmälle näkyviä tietoja voi myös poistaa järjestelmästä.

Näkyvyys	Henkilökohtainen 🔻
	Henkilökohtainen
:ä	Oma ryhmä
)° 36,53'	Kaikki viranomaiset

Kuva 1-1-1. Näkyvyyden asettaminen BORIS-järjestelmässä

BORIS-järjestelmän käyttäjille annetaan myös käyttäjärooli, jonka mukaisia toimintoja käyttäjä voi järjestelmässä tehdä. Eri käyttäjäroolit on esitetty Kuva 1-1-2

Tilanteen seuraajalla on kaikkein suppeimmat oikeudet käyttää järjestelmää. Tämän roolin käyttäjät voivat lukea ja tarkastella kaikkea järjestelmään syötettyä tietoa, mutta he eivät voi lisätä tai muokata järjestelmän tietoja.

Tilannekuvan päivittäjällä on samat oikeudet kuin *tilanteen seuraajalla*kin, mutta sen lisäksi tällaisilla käyttöoikeuksilla voi lisätä järjestelmään tiedustelutietoja, kulkeutumisennusteita, likaantuneita alueita sekä liitetiedostoja.

Torjunnan suunnittelija voi edellisten käyttäjäroolien toimintojen lisäksi lisätä järjestelmään torjuntasuunnitelmia sekä laatia tilannekuvia. Suurin osa käyttäjistä on määritelty tähän käyttäjärooliin.

Opiskelijan rooli on torjunnan suunnittelijan erikoistapaus. *Opiskelijalla* on samat oikeudet kuin kolmella edellisellä, mutta ainoastaan onnettomuustapauksiin, joiden status on *Harjoitus*. Tämän ryhmän käyttäjät eivät näe aineistoja, jotka kuuluvat luokkaan "*Ei julkinen*".

Administrator-tasoisilla tunnuksilla voi myös poistaa järjestelmästä sinne esimerkiksi vahingossa lisättyjä tietoja. Järjestelmään jää kuitenkin aina jälki tiedosta. Adminstrator-, eli pääkäyttäjään saa tarvittaessa yhteyden osoitteesta <u>boris@ymparisto.fi</u>.

Käyttäjä näkee oman käyttäjäroolinsa kohdassa 3.2 esitetyllä tavalla.

Logistisia pisteitä koskevat erityiset muokkausoikeudet. Näistä kerrotaan lisää erillisessä ohjeessa.

Kuva 1-1-2. BORIS-järjestelmän käyttäjäroolit.

1.2. Laitoskohtaiset käyttäjätunnukset

SYKE myöntää tarvittaessa torjuntaan osallistuvan viranomaisen päivystäjien käyttöön yhden tai muutaman yhteisen tunnuksen BORIS-käyttöä varten. Edellytyksenä tunnusten myöntämiselle on, että SYKE ja torjuntaan osallistuva viranomainen allekirjoittavat laitoskohtaisen sopimuksen BORIS-käyttöoikeudesta.

Torjuntaan osallistuvat torjunta- ja virka-apuviranomaiset voivat anoa laitoskohtaisia tunnuksia sähköpostitse osoitteesta boris@ymparisto.fi. Anomukseen tarvitaan seuraavanlaiset tiedot:

- sen organisaation nimi ja postiosoite, joka haluaa solmia laitoskohtaisen BORISkäyttöoikeussopimuksen SYKEn kanssa
- organisaation öljyntorjuntavastaavan nimi, postiosoite, puhelin, faksi, sähköposti
- öljyntorjuntavastaavan puolto (esimerkiksi sähköpostitse)
- organisaation yhteyshenkilö tulevassa BORIS-käyttöoikeussopimus-asiassa,
- yhteyshenkilön postiosoite, puhelin, fax ja sähköpostiosoite

SYKEn YVT-ryhmä päättää anomusten perusteella laitoskohtaisten BORISkäyttöoikeussopimusten solmimisesta ja yhteiskäyttöisten BORIS-käyttöoikeuksien myöntämisestä. SYKEn YVT-ryhmä valmistelee kunkin laitoskohtaisen BORISkäyttöoikeussopimuksen yhteistyössä käyttöoikeusanomuksessa mainitun yhteyshenkilön kanssa.

Käyttöoikeus on voimassa enimmillään 2 vuotta kerrallaan. SYKE ottaa organisaatioon yhteyttä ennen sopimuskauden päättymistä, jolloin sopimus voidaan uusia ja yhteyshenkilöiden tiedot tarkistaa. Käyttöoikeuden uusiminen tapahtuu paperisella sopimuksella, jonka molemmat osapuolet allekirjoittavat. Jos yhteyskäyttötunnuksen haltija huomaa sopimuksen uudistustarpeen, voi hän ottaa yhteyttä osoitteeseen boris@ymparisto.fi.

2. Järjestelmävaatimukset

BORIS-järjestelmä vaatii toimiakseen Internet-yhteyden ja -selaimen. Lisäksi selaimeen tulee olla asennettuna *Silverlight*-liitännäinen. Kaikki selaimet eivät tue Sliverlight liitännäistä, joten BORIS-karttasovellusta on suositeltavaa käyttää *Mozilla Firefox* tai *Internet Explorer* selaimella.

Silverlight-liitännäisen saa käyttöönsä Firefox-selaimen asetuksista *Lisäosat*-osiosta. Hakutoiminnolla voi tarkistaa, onko liitännäinen asennettuna omaan selaimeen. Liitännäisen saa ladattua ja asennettua selaimeen myös hakutoiminnon kautta.

Internet Explorer -selaimella lisäosia hallinnoidaan internet asetuksista, ohjelmat välilehdeltä.

BORIS-järjestelmä on suunniteltu käytettäväksi pc-laitteella ja Windowskäyttöjärjestelmällä, minkä vuoksi ohjelman käyttö voi olla ongelmallista muun muassa Mac:llä tai tabletilla.

3.BORIS-järjestelmän käynnistäminen ja omien tietojen hallinnointi

3.1. Sisäänkirjautuminen ja unohtunut salasana

- 1. Käynnistä internet-selain (ks. myös kappale 2. Järjestelmävaatimukset)
- 2. Kirjoita selaimen otsikkokenttään BORIS-järjestelmän osoite (Kuva 3-1).

https://wwwp5.ymparisto.fi/Boris2/

Boris × +			X
https://wwwp5.ymparisto.fi/Boris2/	⊽ → Scoogle P 👌 🗎	↓ ♠	=
Boris			
Etusivu Sisäänkirjautuminen Sisäänkirjautuminen Käyttäjätunnus : Salasana : Salasana : Salasana unohtunut?	Käyttäjätunnukset BORIS-järjestelmä vaatii käyttäjätunnistautumisen. Järjestelmä on tarkoitettu vain öljyntorjuntaan osallistuvien viranomaisten käyttöön. Voit anoa käyttäjätunnuksia osoitteesta boris@ymparisto.fi	3	E
Syke			-
<u>د</u>			•

Kuva 3-1. BORIS Sisäänkirjautuminen.

- 3. Kirjoita Käyttäjätunnuksesi ja Salasanasi niille varattuihin kohtiin.
- 4. Klikkaa *Sisään* -nappia sisäänkirjautumisvälilehdeltä.
- Järjestelmä lataa BORIS-etusivun (Kuva 3-2). Etusivulla kerrotaan perustietoja järjestelmästä. Lisäksi tälle sivulle kerätään BORISjärjestelmää koskevat ilmoitukset, esimerkiksi tiedot uusimmista versiopäivityksistä.

Etusivun oikeasta alakulmasta löydät teknisen ylläpidon yhteystiedot. Klikkaamalla ylläpitäjän nimeä voit lähettää sähköpostia suoraan ylläpidolle.

BORIS-järjestelmään voi kirjautua myös osoitteessa <u>http://boris-kayttajat.fi</u>, linkin: *BORIS kaikille* kautta.

Jos olet unohtanut salasanasi, voit asettaa itsellesi uuden klikkaamalla sisäänkirjautumissivun *Salasana unohtunut?* -linkkiä (Kuva 3-1). Kirjoita avautuvaan ikkunaan käyttäjätunnuksesi eli sähköpostiosoitteesi *Käyttäjätunnus* -riville ja klikkaa uudelleen *Salasana unohtunut?*. Saat sähköpostiisi automaattisen viestin, jonka linkkiä klikkaamalla pääset asettamaan itsellesi uuden salasanan. Salasanan vaatimuksista ks. kappale 3.2.

Kuva 3-2. BORIS Etusivu.

3.2. Omat tiedot -välilehti ja salasanan vaihtaminen

Salasanan vaihtaminen tapahtuu *Omat tiedot* -välilehden kautta (Kuva 3-3). Tämän välilehden kautta näkee myös mihin käyttäjärooliin käyttäjä on asetettu

Seuraavassa esitetään, miten salasanan voi vaihtaa.

Kuva 3-3. Omien tietojen tarkastelu ja vaihtaminen.

- 1. Klikkaa *Omat tiedot*-välilehteä. Uuteen selaimeen aukeaa *Omat tiedot* -ikkuna (Kuva 3-4).
- 2. Klikkaa Vaihda Salasana -linkkiä.
- 3. Syötä esiin tuleviin Salasana-kenttiin uusi salasanasi.
 - Salasanan tulee sisältää isoja ja pieniä kirjaimia (a-z), numeroita ja erikoismerkkejä. Erikoismerkeissä ei saa kuitenkaan käyttää mitään sulkumerkkejä "()[]{}<>". Salasanan pitää olla vähintään kahdeksan merkkiä pitkä.
- 4. Syötä ikkunan alaosaan kuvassa näkemäsi kirjaimet.
- 5. Klikkaa *Tallenna*.

Omat tiedot							
Sähkönosti	haria@umpariata.fi						
Vaibda ealaaan	bons@ympansto.ii						
Vainda salasan							
Etunimi	Boris						
Sukunimi	Demo						
Organisaatio	Suomen ympäristökeskus						
Luontiaika	25.06.2012 15:27:01						
Kirjautumisten lukumäärä	240						
Viimeisin kirjautuminen	17.06.2015 10:43:39						
Roolit							
BorisTilantee	enSeuraajat						
Syötä alla olevassa kuvassa näkyvät kirjaimet tekstilaatikkoon YHe8n4q							
	Tallenna Sulje						

Kuva 3-4. Salasanan vaihtaminen Omat tiedot -sivun kautta.

3.3. Boris-karttasovelluksen käynnistäminen

Boris-karttasovellus käynnistyy klikkaamalla *BORIS-karttasovellus* -välilehteä (Kuva 3-5). Karttasovellus aukeaa uuteen ikkunaan. Hiiren oikealla painikkeella klikkaamalla sovelluksen voi toki avata haluamallaan tavalla, esimerkiksi uuteen välilehteen samassa selaimessa.

Kuva 3-5. BORIS-karttasovelluksen käynnistäminen.

3.4. Uloskirjautuminen

BORIS-järjestelmästä kirjaudutaan ulos klikkaamalla *Kirjaudu ulos* (Kuva 3-6). Järjestelmä muistuttaa vielä sulkemaan myös karttaikkunan, sillä se ei sulkeudu automaattisesti käyttäjän kirjautuessa ulos. Uloskirjautumisen jälkeen eivät kuitenkaan esimerkiksi tapaukseen tehdyt muutokset karttaikkunassa enää tallennu järjestelmään.

Kuva 3-6. Uloskirjautuminen.

4. BORIS-karttasovellus

BORIS-karttasovellus avautuu oletusarvoisesti uuteen ikkunaan.

BORIS-järjestelmää voi käyttää monipuolisesti sekä paikkatietojärjestelmänä että onnettomuustapauksen yksityiskohtaisten tietojen kirjaamiseen.

Kuva 4-1 on esitetty BORIS-järjestelmä kaaviokuvana. Järjestelmässä on monipuolisia kartta-aineistoja ja -työkaluja, joita voi käyttää joko itsenäisesti tai yhdessä jonkin onnettomuustapauksen kanssa.

Kuva 4-1. Kaaviokuva BORIS-järjestelmän tietotyypeistä.

Yksittäiseen *onnettomuustapaukseen* liittyen järjestelmään voi tallentaa monenlaista tietoa. Näistä tiedoista voi koota *tilannekuvia*, joihin on koottu kunkin tilanteen kannalta oleellisia tietoja onnettomuustapauksista, tai BORIS-järjestelmän yleisistä kartta-aineistoista. Eri toimijoiden tallentaessa ajankohtaiset tietonsa järjestelmään, muodostetaan kaikkien tapauksen toimijoiden kesken yhteinen tilannekuva tapauksen etenemisestä. Nämä paikkaan ja aikaan sidotut tiedot auttavat toimijoita koordinoimaan toimenpiteitä ja hahmottamaan niiden vaikutuksia tehokkaasti.

Onnettomuustapaukseen voi liittää seuraavia tietoja:

- Tapauksen tiedot
- Tapahtumat
- Tiedustelutiedot
- Likaantuneet alueet

- Kulkeutumisennusteet
- Karttamerkinnät
- Torjuntasuunnitelmat
 - Torjuntasuunnitelman osa: Puomi
 - o Torjuntasuunnitelman osa: Pultti
 - Torjuntasuunnitelman osa: Alue
- Tilannekuvat
- Liitetyt dokumentit
- Resurssit (ja kerätty jäte)

Kuten Kuva 4-1 käy ilmi, onnettomuustapauksen eri tiedot linkittyvät BORIS-järjestelmässä toisiinsa. Esimerkiksi tiedustelutiedot, likaantuneet alueet ja liitetiedostot voi järjestelmässä linkittää toistensa kanssa. Käyttäjä voi itse määritellä haluaako tämä linkittää tiedot. Linkityksen voi tehdä mistä tahansa tiedosta lähtien. Erityisesti torjuntasuunnitelmat mahdollistavat erilaisten tietojen kuten resurssien ja osasuunnitelmien linkittämisen toisiinsa.

Näiden tietojen tarkastelun ja lisäämisen yksityiskohtaiset tiedot on esitetty tämän ohjeen kohdissa 4.7.2. – 4.7.10. Tilannekuvien tarkastelu ja laatiminen on esitelty kohdassa 4.7.11.

4.1. Onnettomuustapauksen valitseminen

Kun BORIS-karttasovellus käynnistetään, avautuu aluksi Valitse onnettomuustapaus -ikkuna (Kuva 4-2).

Käyttäjä voi valita haluamansa onnettomuustapauksen klikkaamalla tapauksen nimeä ja sen jälkeen klikkaamalla *Avaa*-painiketta ikkunan vasemmasta ala-laidasta.

Mikäli onnettomuustapaus-lista Valitse onnettomuustapaus -ikkunassa on pitkä ja käyttäjällä on tiedossa onnettomuustapauksen nimi, voi hän kirjoittaa osan tapauksen nimestä ikkunan oikean ylälaidan "Hae"-ikkunaan.

Valitse onnettomuustapaus -ikkunassa listattuja onnettomuustapauksia voi myös järjestää ikkunassa sinisellä merkittyjen ominaisuuksien perusteella. Listan voi järjestää joko Ajankohdan, Statuksen tai Tapauksen nimen mukaisesti klikkaamalla sinistä tekstiä. Toisella klikkauksella lista käännetään käänteiseen järjestykseen, esimerkiksi siten, että aakkosissa viimeisenä tuleva onnettomuustapaus näytetään listan ensimmäisenä.

Huom! *Valitse onnettomuustapaus* -ikkunassa *Harjoitus*-statuksella merkityt onnettomuustapaukset näkyvät harmaana, muulla statuksella merkityt tapaukset näkyvät mustana.

Mikäli käyttäjä ei halua avata mitään jo valmiiksi luotua onnettomuustapausta, voi tämä luoda uuden onnettomuustapauksen klikkaamalla *Lisää onnettomuustapaus* -nappia valintaikkunan alalaidasta.

Mikäli käyttäjä ei halua avata mitään onnettomuustapausta, eikä luoda uutta onnettomuustapausta, voi tämän ikkunan ohittaa painamalla *Sulje*-nappia. Tällä tavalla BORIS toimii paikkatietojärjestelmänä, jossa voi esimerkiksi tarkastella öljyntorjuntaan liittyviä aineistoja tai hakea koordinaattipisteitä ja paikkoja sekä mitata etäisyyksiä kartalta.

Valitse onnettomuustapaus	
Aiselahta Ctatus Tassulass sizi Hae:	Viimeisin tilannekuva?
Ajankonta Status Tapauksen nimi To 09.02.2017 Suunnitelma Norrön (tabletop-harjoitus) 21.10.2015 Ajankohtainen Russarö-harj	Haluatko avata tapauksen viimeisimmän tilannekuvan?
14.01.2013 Harjoitus Rödskär	
19.08.2014 Suunnitelma Savonlinna, Kyrönsalmi	11.09.2015 15:28 "karttamerkintöjä"
03.04.2013 Harjoitus Säiliöauto Kyröskoski	(samuli neuvonen@vmparisto fi)
17.03.2016 Harjoitus Troolari Rölli T-123 Buskarholm	(sumanneavonente) mpanscomy
Avaa Lisää onnettomuustapaus	Sulje Ei

Kuva 4-2. Onnettomuustapauksen avaaminen.

Kuva 4-3. Viimeisin tilannekuva.

Jos käyttäjä valitsee onnettomuustapauksen, järjestelmä kysyy seuraavaksi, haluaako käyttäjä avata tapauksesta tallennetun viimeisimmän tilannekuvan (Kuva 4-3). Valitsemalla *Kyllä* ohjelma avaa viimeisimpään tilannekuvaan avatut aineistot ja onnettomuustapauksen merkinnät. Tilannekuvista kerrotaan lisää osiossa 4.7.11. Seuraavaksi ohjelma tarkentaa kartan suoraan onnettomuustapaukseen (esitetty punaisella tähdellä), ja avaa *Onnettomuustapaus*-ikkunan, *Muutosloki*-ikkunan sekä ohjelman käytössä tarvittavia apuikkunoita (Kuva 4-4).

Päävalikko			
😻 BORIS - Mozilla Firefox			
A https://wwwp5.ymparisto.fi/borisy/B	BorisClient.aspx		
< Karttanäkymä Näkymäkirjanmerkit	Työkalut 1:55065	gointi-apuikkuna	Karttatasot-apuikkuna
Muutosloki – 🗆 🗙	Krabbskär		
3 Hae		Bergha	mn Lövekärs fjärden
Viimeinen 24 h Kaikki muutokset			Karttatasot – 🗆 X
Aika Tapahtuma Tietotyyppi	Navigointi		
r			✓ Taustakartta (MML, nopea WMTS)
		2 C	▲ ✓ Tiedustelutiedot
		0	
Näytä tiedot Sulje	Muutosloki-ikkuna		▲ ✓ Likaantuneet alueet
	Ctore Dischär		Puhdas
Uniterroriustapaus: Rooskar			Lievästi likaantunut
Tapauksen tiedot Tapahtumat Tiedustelu	tiadot Likaantuneet alueet Kulkautumisennusteet	0	Voimakkaasti likaantunut
	Reduct Elkaantuneet aldeet Kuikedtuniisennusteet	1	Likaantumisvaarassa
Ajankohta 14.1.2013 15 13:07	apauksen nimi Rödskär	1	 Torjuntasuunnitelmat
Tyyppi Alusonnettomuus 💌	Saastetyyppi Raakaöljy •		
Torjuntaa johtava viranomainen SYKE		💌 🎸 🔅 🔊	▲ ✓ Toiminta-alueet
Torjuntatöiden johtaja N.N.			
Status Harjoitus Näkyvyys Kaikki	viranomaiset 👻	6	
C Sijainti		Rödskärs fjärd	Ankkurit
Lat / Pohjoinen Lon / Itä Ko	oordinaattijärjestelmä Osoita sijainti kartalta	riodonais ijan	t illa
N 60° 06,81' E 021° 17,45' W	GS84 Muokkaa koordinaatteja		
Lisätiedot uch dan alukuma https://www.akuma	R.	dskär 💎 🕠	
kanden aluksen ynteentormays. Oljysa	ilioaluksessa ainakin yksi lästitänkeista vaurioitunut.		Stora Utterskä
Pāivittānut: kati tahvoner	n@vmnaristn fi / 18.03.2013.18.19		
Päivitä Muutosloki Yhteenveto	Konjoj	Onnettomuust	Apaus-Ikkuna Kälö fiärde
		min	
SSWE Maanmittauelaitos lupa nen 7/MMI /12	Uklaumet valikka	Vasteron)	~ Kalu
Ikkunat	IKKUNAtVAIIKKO		•

Kuva 4-4. BORIS-karttasovellukseen avautuvat ikkunat ja valikot ohjelman käynnistyessä.

Jos käyttäjä haluaa luoda uuden onnettomuustapauksen ja painaa *Lisää onnettomuustapaus*painiketta, sovellukseen aukeaa tyhjä *Onnettomuustapaus*-ikkuna. Jotta uuden onnettomuustapauksen voi tallentaa ja siirtyä täyttämään muiden välilehtien tietoja, tulee *Tapauksen tiedot* -välilehdelle täyttää vähintään tapauksen nimi ja määritellä tapauksen näkyvyys. **Suositeltavaa on, että** *Tapauksen tiedot* **-välilehti täytetään mahdollisimman kattavasti.** Tapauksen tietoja voi kuitenkin täydentää myöhemminkin. Lisätiedot kenttään olisi hyvä kirjoittaa arvio ympäristöön päässeen öljyn määrästä. *Tapauksen tiedot* - välilehdestä ja muista onnettomuustapauksessa tärkeistä toiminnoista kerrotaan lisää osiossa 4.7.

4.2. Ikkunoiden hallinta

Kaikkia karttasovelluksessa olevia ikkunoita voi siirtää karttaikkunassa raahaamalla niitä ikkunan yläpalkista.

Kaikki ikkunat saa myös pienennettyä oikean yläkulman – painikkeella. Pienennetyt ikkunat saa takaisin näkyviin vasemman alakulman *Ikkunat*... -valikosta (Kuva 4-5).

Karttanäkymä	Näkymäkir	ianmerkit	Työkalut	1:309797	• +	Con V		
	15 0	LUMPARL	AND	(ev	e l'	SZL		
nnettomuustapaus:	**** m/s Janra			1 1000				
Karttamerkinnät	Toriuntasuun	nitelmat	Tilannekuvat	Liitetyt dol	umentit	Resurssit		
anauksen tiedot	Tanahtumat	Tieductelu	tiedot Likaant	uppert aluget	Kulkettur	niconnucteet		
	rapantumat	Tiedusteiu	Likdand	uneer alueer	Kuikeutui	msennusteet		
ijankohta 23.12.20	00 15 02:03	7🔅 🕓 та	apauksen nimi	** m/s Janra	/			
	muus	•	Saastetyyppi	Raskas pokto	bliv	•		
				/	- 97			
orjuntaa johtava vira	nomainen Ahver	hanmaan maa	akuntahallitus	/				
orjuntatöiden johtaja	N.N	N.N						
status Loppuunkäsi	telty • Näky	vyys Kaikki	viranomaiset •					
Sijainti								
Lat / Pohioinen	Lon / Itā	Ke	ordinaattijärjestelm	lä	0			
N 59º 37.70'	E 019° 53.	50'	5584	•	Usoita sija	inti kartaita		
10 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 0			0004		Muokkaa ko	ordinaatteja		
isätiedot Kuivarahtia	alus m/s lanra t	ormasi Ahver	enmerellä Tröske	n Västra -reu	namerkkiin. I	kaatui ja jäi		
ajelehtima	an kohti kaakko	a. Aluksella o	li 230 tn RPÖ ja 3	0 tn KPÖ.		lootal jo jo.		
Päivitä Muu	toshistoria Y	hteenveto	Kopioi			Tallenna		
	/							
/			Second Second Second Second Second	1				
A Commercial Commercia Commercial Commercial Commercial Commercial Commercial Commercial	Bacquist	- 2 ×	The second secon					
and the second s	220		Victor Street Section, Annual					
	finds and build man of the							

Kuva 4-5. Ikkunoiden pienentäminen ja Ikkunat...-valikon käyttö.

Ikkunat voi myös sulkea kokonaan Anapilla. Ruksilla suljetut ikkunat eivät näy *Ikkunat*... -valikossa karttasovelluksen vasemmassa alalaidassa.

Mikäli ikkunat jostain syystä päätyvät ruudun ulkopuolelle, saa ne palautettua karttanäkymään klikkaamalla *lkkunat*... -valikosta halutun ikkunan kohdalla oikeaa hiirinäppäintä ja valitsemalla valikosta *Palauta ruudulle* (Kuva 4-6).

Kuva 4-6. Kadonneen ikkunan palauttaminen ruudulle.

Ruksista suljetut apuikkunat (*Karttatasot*, *Navigointi* ja *Indeksikartta*) saa takaisin näkyviin myös vasemman ylälaidan *Karttanäkymä*-valikosta klikkaamalla halutun apuikkunan nimeä

(Kuva 4-7). Päävalikon *Karttanäkymä*-valikkoon on merkattu — merkillä kaikki ne apuikkunat, jotka ovat piirrossa tai pienennettynä *Ikkunat*...-valikkoon vasempaan ala-laitaan. Apuikkunoiden käyttöä ohjeistetaan tarkemmin osioissa 4.3.–4.5.

Kuva 4-7. Apuikkunoiden hallinta Karttanäkymä-valikon kautta

4.3. Navigointi-apuikkuna

Navigointi-apuikkunassa on työkaluja, joiden avulla voi esimerkiksi navigoida kartalla haluamaansa paikkaan, zoomata (lähentää ja loitontaa) karttanäkymää tai siirtyä koko näytön tilaan (Kuva 4-8).

Kuva 4-8. Navigointi-apuikkuna

Kuva 4-9. Lähennä ja Loitonna -työkalujen toiminta.

Seuraavassa esitellään kunkin *Navigointi*-apuikkunan työkalun toiminta.

Lähennä-työkalun avulla voi kartaa lähentää, eli zoomata lähemmäksi haluamaansa kohdetta. Lähennä-työkalu toimii rajaamalla hiiren vasen nappi alaspainettuna kartalta alue, jolle zoomataan (Kuva 4-9).

Huom! Karttaa voi myös lähentää skrollaamalla hiiren rullaa itsestä poispäin.

Loitonna-työkalun avulla voi karttaa loitontaa, eli zoomata kauemmaksi haluamastaan kohteesta. *Loitonna*-työkalu toimii rajaamalla hiiren vasen nappi alaspainettuna kartalle alue, josta zoomataan ulospäin.

Huom! Karttaa voi myös loitontaa skrollaamalla hiiren rullaa itseä kohti.

Siirrä-työkalun avulla voi siirtää karttaa haluamaansa paikkaan. Työkalu toimii hiiren vasen nappi alaspainettuna, jolloin karttaa voi raahata haluamaansa paikkaan.

Edellinen rajaus -työkalua klikkaamalla pääsee edelliseen rajaukseen kartalla.

Seuraava rajaus

Seuraava rajaus -työkalua klikkaamalla pääsee seuraavaan rajaukseen kartalla. Työkalu muuttuu aktiiviseksi (siniseksi) vasta kun on käyttänyt *Edellinen rajaus* -työkalua.

🗾 Koko Suomi

Koko Suomi -työkalulla kartta kohdistuu koko Suomen alueeseen (sama näkymä kuin karttasovelluksen käynnistyessä).

Info-työkalun avulla käyttäjä voi tarkastella yhden tai useamman kartalla piirrossa olevan aineiston tarkempia ominaisuustietoja.

Info-työkalua klikatessa avautuu uusi ikkuna Info – karttakohteiden tiedot (Kuva 4-10).

Info - karttakohteiden tie	dot			_ 🗆 X	
Aineisto					
Veneluiskat	Valinna	n lähde			2 - L
	Kaikki	näkymän a	ineistot	- (*	ikoorinnokka 🦰
	Valintat	työkalun tyy	/ppi		Lankoor
	Suoral	Suorakulmio 🔹			
Kohteet (1)	, ,				
OBJECTID NUMERO	KUNTA	KARTTA	LAT_KKJ	LONG_KKJ	olmihaara V
129 129	Luvia	114108C	61,40984	21,52266	Srº A
					M M.L
					Aspisker
					2200
					Contraction of
Q, Hae		Avaa loma	kkeeseen	Sulje	· 22 -

Kuva 4-10. Info-työkalun karttakohteiden tiedot -ikkuna

Käyttäjä voi heti ikkunan avauduttua klikata jotakin pistemäistä kohdetta kartalta. Järjestelmä näyttää ikkunan *Aineisto*-osiossa aineiston nimen ja *Kohteet*-osiossa aineiston yksittäisen kohteen tarkemmat tiedot.

Valinnan lähde -pudotusvalikosta käyttäjä voi halutessaan rajoittaa haun koskemaan vain jotakin tiettyä aineistoa (Kuva 4-11). Pudotusvalikossa näkyvät aina kaikki ne kohteet ja kartta-aineistot, jotka *Karttatasot*-apuikkunassa on kulloinkin valittuina.

Valintatyökalun tyyppi -valikosta käyttäjä voi valita valintatyökalun tyypiksi seuraavat vaihtoehdot:

Piste, Viiva, Alue, Suorakulmio

Viiva-tyyppiä käytettäessä käyttäjä voi piirtää kartalle viivan, jonka alle jääviä kohteita haetaan.

Alue-tyyppiä käytettäessä käyttäjä voi piirtää kartalle alueen klikkaamalla alueen kunkin kulmapisteen näytölle. Työkalu hakee tämän alueen alle jääviä kohteita.

Suorakulmio-tyyppiä käytettäessä käyttäjä voi piirtää kartalle suorakulmion vetämällä hiiren vasen nappi alaspainettuna haluamansa kokoisen alueen näytölle.

Valinnan lähde

Kaikki näkymän aineistot	•
Kaikki näkymän aineistot	
Seutukartta	
Tausta.GEO.GTRASTERI250	
AT_80M	
YT_160M	
Onnettomuustapaukset	
Veneluiskat	
Liikennealueet	
OTVarasto	

Kuva 4-11. Valinnan lähde - pudotusvalikko.

Esimerkki 1

Kuva 4-12 on esitetty esimerkki hausta, jossa on käytettyä *Alue*-tyyppiä valintatyökalun tyyppinä. Tässä esimerkissä käyttäjä piirtää hiirellä klikkaamalla alueen kulmapisteet ja viimeisen pisteen kohdalla päättää alueen piirron tuplaklikkaamalla. Tämän jälkeen ohjelma hakee tietoja hetken ja näyttää sitten *Info – karttakohteiden tiedot -* ikkunassa haun tulokset.

Aineisto-osioon listataan kaikki ne aineistot, joita käyttäjän piirtämältä alueelta löytyi. Mikäli käyttäjä haluaa tarkastella jotakin aineistoa tarkemmin, pitää haluttu aineisto valita listasta klikkaamalla. Tämän aineiston alueen alle jäävän kohteen yksityiskohtaiset tiedot listataan *Kohteet*-osiossa. Tässä esimerkissä kohteen tiedoiksi on merkitty mm. likaantuneen alueen havainnointiajankohta ja likaantuneisuusluokka.

Aineisto	Valinnan lähde Kaikki näkymän aineistot Valintatyökalun tyyppi Alue	• •	71 05					
Kohteet	Avaa lomakkeeseen	Sulje	"Tuplaklikkaus" (alueen viimeinen piste		Info - karttakohteiden t Aineisto Likaantuneet alueet Puomit	iedot Vali Ka Vali Alu	nnan lähde ikki näkymän aineistot ntatyökalun tyyppi ie	• C
16 167	40 176 158	167 Tiedonsiirto	V 2 010 dedrees	Y	Kohteet (1)			
193 175 20	1173	Haetaa	an tietoja	12	Nimi Harmma ja musta vesi	Тууррі	Ajankohta 16.3.2017 12:41:44	Likaantuneisuuslu 2
					• O Hae		Avaa lomakkeesee	n Sulje

Esimerkki 2

Joistain aineistoista on järjestelmään tallennettu hyvin paljon tietoa. Näiden aineistojen osalta aineiston ominaisuustiedot esitetään BORIS-järjestelmässä selkeyden vuoksi omalla lomakkeellaan.

Kuva 4-13 on esitetty esimerkki aineiston *Logistiset pisteet* tietojen avaamisesta omaan lomakkeeseensa. Katso kohta 4.6.1.1 aineiston lisäämisestä kartalle.

Kun aineisto on lisätty, halutun kohteen voi valita *Navigointi*-palkin Delta-työkalulla, kuten edellä on esitelty. Jos valittuja kohteita on useita, klikataan haluttu kohde aktiiviseksi *Info – karttakohteen tiedot* -ikkunan keskiosasta *Kohteet* -osiosta, ja sen jälkeen klikataan

Avaa lomakkeeseen -painiketta. Esiin avautuu oma lomakkeensa, *Kohderekisteri* -ikkuna. Tänne on ryhmitelty kaikki kohteen tiedot käyttäjäystävälliseen muotoon. Jos valittuja kohteita on vain yksi, *Kohderekisteri*-ikkuna aukeaa automaattisesti.

Kuva 4-13 Esimerkki Info-painikkeen käytöstä logististen pisteiden lisätietojen katselemiseksi. Avaa lomakkeeseen - painikkeen kautta avautuu Kohderekisteri-ikkuna, josta löytyy lisätietoja mm. valokuvia kohteesta.

4.4. Indeksikartta-apuikkuna

Indeksikartta-apuikkunan tarkoituksena on näyttää käyttäjälle summittaisesti, mille alueelle kartta on kulloinkin kohdistettu (Kuva 4-14)

Indeksikartta-apuikkunassa alue, jolle karttanäyttö on kohdistettu, on piirretty punaisella neliöllä, jota voi myös liikuttaa. Kartta kohdistuu vastaavalle alueelle.

Kuva 4-14. Indeksikartta-apuikkuna.

4.5. Karttatasot-apuikkuna

Karttatasot-apuikkunan avulla käyttäjä voi hallita eri aineistojen piirtoa kartalle (Kuva 4-15).

Kun BORIS-karttasovellus avataan, järjestelmä lataa automaattisesti joitain aineistoja.

Karttatasot-apuikkunan listauksessa alimmaksi näytölle piirrettävä karttataso listataan ensimmäisenä.

- > Aineiston nimen edessä olevia nuolia klikkaamalla
- voidaan piilottaa/näyttää aineiston esitystavasta kertovat tiedot.

Ruksitus aineiston edessä tarkoittaa, että aineisto on kartalla piirrossa.

Tyhjä ruutu aineiston edessä tarkoittaa, että aineistoa ei näytetä kartalla.

Harmaalla näkyvä ruksi tarkoittaa sitä, että aineisto piirretään vasta kun mittakaava on aineiston esittämiseen sopiva. Useimmille aineistoille on määritetty mittakaavarajat, joiden ulkopuolella aineistoa ei näytetä kartalla. Esimerkiksi peruskartta näytetään käyttäjälle vasta kun kartan mittakaava on 1:20000 tai pienempi.

Kuva 4-15. Karttatasot-apuikkuna.

Jokaisen aineiston nimen perässä näkyvällä työkalulla voi säädellä aineiston läpinäkyvyyttä. Kun palkki on täysin oikealla, aineisto on täysin läpinäkymätön. Vierittämällä palkki täysin vasemmalle aineisto saadaan kokonaan läpinäkyväksi.

Käyttäjä voi siirtää tasoja haluamaansa kohtaan raahaamalla aineiston nimen kohdalta aineisto haluttuun kohtaan listalla.

Aineistoja voi myös siirtää ja poistaa klikkaamalla hiiren oikeaa nappia aineiston nimen kohdalla (Kuva 4-16). Saman valikon kautta voi myös halutessaan muuttaa aineiston kuvaustekniikkaa.

Poista taso/tasot -toiminto poistaa tason listalta.

Kuva 4-16. Karttatasojen hallinta.

Poista muut kuin oletustasot -toiminto poistaa nimensä mukaisesti kaikki karttatasot, jotka eivät ole näkyvillä oletusarvoisesti (käyttäjän lisäämät tasot).

Siirrä kartalla ylemmäs -toiminnon avulla aineisto voidaan siirtää karttatasolistauksessa ylöspäin. Kartalle piirretään alimmaiseksi karttatasolistauksen ensimmäinen aineisto.

Siirrä kartalla alemmas -toiminnon avulla aineisto voidaan siirtää karttatasolistauksessa alaspäin. Kartalle piirretään päällimmäiseksi karttatasolistauksen viimeinen aineisto.

Siirrä kartalla päällimmäiseksi -toiminnon avulla aineisto voidaan siirtää kartan päällimmäiseksi aineistoksi. Kartan päällimmäinen aineisto on karttatasolistauksessa listan viimeinen aineisto.

Siirrä kartalla alimmaiseksi -toiminnon avulla aineisto voidaan siirtää kartan alimmaiseksi aineistoksi. Kartan alimmainen aineisto on karttatasolistauksessa listan ensimmäinen aineisto.

Metatieto-toiminnon avulla aukeaa metatietokuvaus selaimessa niille aineistoille, joiden metatiedot löytyvät SYKEn metatietopalvelusta.

Muuta kuvaustekniikkaa -toiminnon avulla voi muuttaa kuvaustekniikkaa, esimerkiksi värejä, joilla aineisto kartalle piirretään.

Näytä koko taso -toiminnon avulla kartalla näytetään koko aineiston kattama alue.

4.6. Päävalikko

BORIS-karttasovelluksen vasempaan yläkulmaan on koottu joukko valikoita, joista löytyy mm. työkaluja aineistojen lisäämiseksi, työkaluja etäisyyden mittaamiseksi, hakujen tekemiseksi ja mittakaavan muuttamiseksi (Kuva 4-17).

<	Karttanäkymä	Näkymäkirjanmerkit	Työkalut	1:19780 🔻	$\left + \right $	

Kuva 4-17. Päävalikko

4.6.1. Karttanäkymä-valikko

Karttanäkymä-valikkoon on koottu toimintoja, jotka liittyvät karttanäkymän hallintaan (Kuva 4-18).

Kuva 4-18. Karttanäkymä-valikko.

4.6.1.1. Aineistojen lisääminen karttatasolle

Kartalle voi lisätä aineistoja valitsemalla

Karttanäkymä – Lisää aineisto...

Eesiin tulevasta *Lisää aineisto*-ikkunasta ruksitaan aineiston nimenedessä oleva laatikko ☑ ja klikataan sen jälkeen *OK*, jolloin valitut aineistot piitryvät kartalle (Kuva 4-19).

Jo piirrossa olevat aineistot näkyvät Lisää aineisto-ikkunassa ruksitettuina.

Lisää aineisto 🛛	3
Valitse yksi tai useampi aineisto Hae:	
Taustakartta (MML, nopea WMTS)	
Ilmakuvat (MML WMTS)	
Maastokartta (MML, nopea WMTS)	
Uedenottamot ja pohjaveden havaintopisteet (EI JULKINEN	
🔲 Biologismaantieteelliset vyöhykkeet 🛛 🕕	
🗌 Geologia (mm.pohjavesialueet) 🛛 🕕	
🗌 Hydrografia 🛛 🕕	
Itämeren pohjasedimentit (BALANCE)	
🗌 Korkeus 🕕	
Vaataaaikat 🔻	
	1
OK Cancel	J

Kuva 4-19. Aineistojen lisääminen karttanäkymään

Huom! Piirrossa olevat aineistot voi poistaa karttanäkymästä joko poistamalla ruksitukset *Lisää aineisto*-valikon kautta tai poistamalla ne *Karttatasot*-ikkunan kautta (kts. kohta 4.5).

Aineistohaun helpottamiseksi aineistot on jaoteltu väliotsikoiden alle. Halutun aineiston hakemista helpottaa *Lisää aineisto*-ikkunan oikeassa yläkulmassa oleva *Hae:* -kenttä, johon voi kirjoittaa aineiston nimen tai osan siitä. Listaan haetaan tämän merkkijonon sisältämät aineistot.

Ei julkiset aineistot

Osa aineistoista on *Lisää aineisto*-ikkunassa merkattu punaisella. Näiden aineistojen nimen perässä lukee lisäksi teksti <u>!EI JULKINEN!</u>. Viranomaiset voivat käyttää tietoja keskinäisessä toiminnassa ja viestinnässä. Näitä aineistoja ei kuitenkaan saa levittää muille kuin ympäristövahinkojen torjuntaan osallistuville viranomaisille. Tämä tulee ottaa huomioon mm. tilannekuvaraportteja (kts. kohta 4.7.11) julkistaessa ja vahingon torjuntatoimista tiedottaessa.

Kun käyttäjä valitsee tällaisen aineiston ja avaa sen painamalla – nappia *Lisää aineisto*-ikkunassa, järjestelmä varoittaa aineiston ei julkisesta luonteesta varoitustekstillä (Kuva 4-20).

Kuva 4-20. Varoitusikkuna, joka aukeaa kun käyttäjä avaa ei julkisen aineiston.

Varoitusikkunan saa kiinni painamalla – ok – nappia. Karttapohjalle ilmestyy tämän jälkeen harmaa teksti *EI JULKINEN!* (Kuva 4-21). Tämä teksti häviää näytöltä siinä vaiheessa kun kaikki piirrossa olevat ei julkiset -aineistot on poistettu kartalta.

Kuva 4-21. "Ei julkinen!" teksti, joka ilmestyy karttapohjalle mikäli ei julkiseksi määriteltyjä aineistoja on auki ja ne näkyvät karttatasot-listalla. Teksti poistuu kun aineisto poistetaan *Karttatasot*-listasta.

Esimerkkejä BORIS-aineistoista ja niiden lisäämisestä

8			
Valitse ennusteen alkuaika (UTC): Tuuliennuste (IL)			
20.6.2017 3:00:00 💌			
OK Cancel			

A) Tuuliennustetiedot (Ilmatieteenlaitos)

Tuuliennusteet saa karttanäkymään valitsemalla Karttanäkymä – Lisää aineisto... ja valitsemalla listasta Tuuliennuste (IL) ja painamalla sen jälkeen OK.

Käyttäjä valitsee esiin tulevasta ikkunasta sopivimman sääennustepaketin ja painaa sitten OK (Kuva 4-22).

Kuva 4-22. Ikkuna, josta voi valita sääennustepaketin.

Hetken odottelun jälkeen kartalle tulevat näkyviin tuulinuolet ja Valitse ajankohta-ikkuna,

josta käyttäjä voi joko katsella tuulitiedot animaationa painamalla ▶ -nappia tai vaihtoehtoisesti valitsemalla aikajanalta haluamansa ajankohdan (Kuva 4-23).

Tuulennopeus näkyy tuulinuolina kartalla ja *Karttatasot*-ikkunasta näkee mitä nopeutta mikäkin symboli tarkoittaa.

Kuva 4-23. Esimerkki Lisää aineisto... -valikon kautta lisätystä tuulitiedosta.

4.6.1.2. Käyttäjien omien aineistojen tai satelliittikuvien lisääminen kartalle

Valmiina BORIS-järjestelmässä olevien aineistojen lisäämisen (kts. Kohta 4.6.1.1.) lisäksi käyttäjät voivat myös lisätä omia paikkatietoaineistoja ja tarkastella niitä yhdessä BORISjärjestelmästä löytyvien aineistojen sekä onnettomuustapauksen tietojen kanssa. Aineistot tuodaan *.shp-muodossa.

Karttanäkymä	Näkymäkirjanmerkit			
🔶 Lisää aineisto				
🔶 Lisää oma shape-tiedosto kartalle				
💠 Käyttäjien kartta-aineistot				
💠 CSN test				

Lisää oma shape-tiedosto kartalle

Lisää oma shape-tiedosto kartalle -toiminnolla voidaan tuoda BORIS-järjestelmään aineisto yhden istunnon ajaksi. Kun BORIS käynnistetään uudestaan, aineisto ei ole enää käytettävissä. Tällaisen istuntokohtaisen ja vain henkilökohtaisesti näkyvän aineiston voi ladata BORIS-järjestelmään valitsemalla ensin

Karttanäkymä – Lisää oma shape-tiedosto kartalle (Kuva 4-24).

Esiin tulee ikkuna, jossa ohjeistetaan, minkä muotoiset tiedostot järjestelmälle tulee antaa uutta aineistoa avattaessa. Kun käyttäjä klikkaa *Avaa tiedosto* -nappia, esiin tulee ikkuna, jonka kautta tarvittavat tiedostot saa avattua.

Open -napin painamisen jälkeen avautuu *Tuo shp-tiedosto* -ikkunasta osio, jonka kautta voi valita esitettävän aineiston symboliikan, koon sekä värityksen. Symboliikkaa voi tarkkailla kartalla painamalla *Päivitä symboliikka* -painiketta. Kun symboliikan valinta on valmis, painetaan *Sulje*-painiketta. Aineisto piirtyy kartalle ja se siirtyy *Karttatasot* -apuikkunaan yhdeksi aineistoksi ja sitä voidaan käsitellä järjestelmässä samoin kuin kohdassa 4.5. on esitetty *Karttasot* -apuikkunan toiminnasta (Kuva 4-25).

Kuva 4-24. Oman aineiston lisääminen kartalle

Kuva 4-25. Oman paikkatietoaineiston avaaminen yhdeksi istuntokerraksi *Lisää oma shape-tiedosto kartalle* - toiminnolla.

Käyttäjien kartta-aineistot

Muiden käyttäjien lisäämiä aineistoja pääsee tarkastelemaan ja lisäämään kartalle valitsemalla

Karttanäkymä – Käyttäjien kartta-aineistot

Esiin avautuvasta *Käyttäjien kartta-aineistot* -ikkunasta voi valita haluamansa aineiston. Lisätietoja aineistosta saa valitsemalla aineiston nimen aktiiviseksi (rivi muuttuu siniseksi) ja sen jälkeen painamalla *Tiedot* -painiketta. Avattavaksi haluttava aineisto valitaan ruksimalla

aineiston nimen edessä oleva laatikko 🗹 . Tämän jälkeen klikataan Lisää merkityt kartalle painiketta (Kuva 4-26). Myös tässä aineistolistassa ei julkisiksi tarkoitetut aineistot on merkitty punaisella ja aineiston nimen perässä olevalla (EI JULKINEN!) -merkinnällä.

Avattu aineisto näkyy tämän jälkeen sekä kartalla että *Karttatasot* -apuikkunassa, jossa sitä voidaan käsitellä järjestelmässä samoin kuin kohdassa 4.5. on esitetty *Karttasot* -apuikkunan toiminnasta.

Kuva 4-26. Käyttäjien lisäämien kartta-aineistojen lisääminen kartalle.

Mikäli käyttäjä haluaa ladata järjestelmään jonkin oman paikkatietoaineiston, joka on käytettävissä useamman BORIS-käyttökerran verran ja näkyy myös muille käyttäjille yllä esitetyn mukaisesti, tehdään se valitsemalla

Karttanäkymä – Käyttäjien kartta-aineistot

Esiin avautuvasta Käyttäjien kartta-aineistot	-ikkunasta k	likataan 🛛	Uusi aineisto	-painiketta.
Esiin tulee ikkuna, jossa on kolme välilehteä	Perustiedot	Esitystapa	Näkyvyys	

Perustiedot -välilehdelle kirjoitetaan aineistosta kaikki halutut tiedot. Haluttaessa aineistolle voidaan asettaa mittakaavarajat. Tämä tarkoittaa sitä, että aineisto näytetään kartalla vain kartan ollessa zoomattuna määritellyn alueen sisälle. Kun kaikki tiedot on kirjoitettu välilehdelle, klikataan Avaa tiedosto -painiketta. Esiin avautuvasta valikosta valitaan oikeat tiedostot ohjeistuksen mukaisesti. Shape-muotoiset paikkatietoaineistot koostuvat kolmesta eri tiedostosta: *.shp, *.prj ja *.dbf. Kun tarvittavat tiedostot on valittu, klikataan Open painiketta.

Tämän jälkeen siirrytään *Käyttäjien kartta-aineistot* -ikkunassa *Esitystapa* -välilehdelle, josta käyttäjä voi valita haluamansa symboliikan ja värin. ^{Päivitä symboliikka}-nappia painamalla voi tarkastella kartalla, miltä aineiston valittu esitystapa näyttää.

Kun *Esitystapa* -välilehden kautta on valittu sopiva esitystapa aineistolle, siirrytään *Näkyvyys* -välilehdelle. Tämän välilehden kautta määritellään mitkä kaikki organisaatiot saavat nähdä lisättävän aineiston. Mikäli käyttäjä haluaa aineiston näkyvän vain oman organisaation jäsenille, valitaan listasta vain tämä organisaatio. Mikäli aineiston saavat nähdä kaikki, voidaan kaikki organisaatiot valita kerralla klikkaamalla Merkitse kaikki -nappia. Kun tarvittavat valinnat on tehty, aineisto tallennetaan BORIS-järjestelmän osaksi klikkaamalla *Tallenna* - nappia. Aineisto avataan tämän myötä kartalle ja se ilmestyy *Karttatasot* -apuikkunaan yhdeksi aineistoksi, jossa sitä voidaan käsitellä järjestelmässä samoin kuin kohdassa 4.5. on esitetty *Karttasot* -apuikkunan toiminnasta. Edellä esitelty, muillekin käyttäjille näkyvien aineistojen lisäämisketju on esitetty kokonaisuudessaan Kuva 4-27.

Kuva 4-27. Oman aineiston lisääminen BORIS-järjestelmään Käyttäjien kartta-aineistot -toiminnolla kaikille käyttäjille näkyväksi

4.6.1.3. Onnettomuustapaukseen liittyvät toiminnot Karttanäkymä-valikossa

Lisää onnettomuustapaus

Lisää onnettomuustapaus -toiminnon avulla voi aloittaa uuden onnettomuustapauksen luonnin. Järjestelmässä voi olla auki vain yksi onnettomuustapaus kerrallaan. Mikäli käyttäjällä on jo auki jokin onnettomuustapaus, ohjelma sulkee sen kysyttyään ensin käyttäjältä haluaako tämä varmasti sulkea auki olevan onnettomuustapauksen. Sen jälkeen käyttäjä pääsee luomaan uuden onnettomuustapauksen.

Avaa onnettomuustapaus

Avaa onnettomuustapaus -toiminnon avulla voi avata jo olemassa olevan onnettomuustapauksen. Järjestelmässä voi olla auki vain yksi onnettomuustapaus kerrallaan. Mikäli käyttäjällä on jo auki jokin onnettomuustapaus, ohjelma sulkee sen kysyttyään ensin käyttäjältä haluaako tämä varmasti sulkea auki olevan onnettomuustapauksen. Sen jälkeen käyttäjä pääsee valitsemaan haluamansa onnettomuustapauksen.

🔁 Kohdista karttanäkymä onnettomuustapaukseen

Kohdista karttanäkymä onnettomuustapaukseen -toiminnon avulla käyttäjä voi kohdistaa karttanäkymän takaisin onnettomuuspisteeseen, jonka symboli järjestelmässä on punainen tähti.

4.6.1.4. Apuikkunoiden hallinnan työkalut

Apuikkunat (Karttatasot-, Indeksikartta- ja Navigointi-apuikkunat) saa kokonaan pois päältä sulkemalla ne napilla.

Ruksista suljetut apuikkunat saa takaisin näkyviin "Karttanäkymä"-valikosta klikkaamalla halutun apuikkunan nimeä.

"Karttanäkymä"-valikkoon on merkattu -merkillä kaikki ne apuikkunat, jotka ovat päällä.

4.6.1.5. Näytä ETRS-TM35FIN-koordinaatit ja Näytä WGS84-koordinaatit

Näytä ETRS-TM35FIN tai *WGS84-koordinaatit* -toimintojen avulla näytetään hiiren kursorin osoittaman paikan koordinaatit. Toiminnon ollessa päällä valituntyyppiset koordinaatit näytetään kartan alalaidassa (Kuva 4-28).

Kuva 4-28. Näytä WGS84-koordinaatit -toiminto. Hiiren kursorin osoittaman paikan koordinaatit tulevat näkyviin kartan alalaitaan.

Huom1: Hiiren kursorin tulee olla paikoillaan joitain sekunteja ennen kuin koordinaatit tulevat näkyviin.

Huom2: *Näytä koordinaatit* -toiminto voi joissain tapauksissa hidastaa BORIS:sen toimintaa. Halutessasi saat toiminnon pois päältä klikkaamalla *Karttanäkymä – Näytä… koordinaatit*. Mikäli toiminto on päällä, on se merkitty —-merkillä.

4.6.1.6. Tulosta

Tulosta-toiminnolla voit tulostaa näytön näkymän, valita karttaselitteessä näkyvät karttatasot, sekä nimetä tulosteen. Tulostusikkuna avautuu usein karttaikkunaa suurempana ja voi vaatia pientä säätöä ikkunan reunoista vetämällä, jotta kaikki toiminnot saadaan näkyviin. Tulostustoiminto sisältää muutamia muokkaustoimintoja, joiden vaikutus lopputulokseen näkyy esikatseluruudussa. Kuvassa 4-29 on korostettu muutamia olennaisia Tulostus-toiminnon säätöjä.

- Karttaselitteen saa lyhennettyä valitsemalla CTRL-nappi pohjassa ne karttatasot, jotka ovat mukana kartalla ja klikkaamalla *Päivitä legenda*.
- Tulosteen otsikko kirjoitetaan valikossa riville Otsikon teksti ja se päivittyy tulosteen esikatseluun kun hiiren osoitin klikataan pois tekstiriviltä.
- Karttaelementit osion ruksit määräävät otsikon, mittakaavajanan, pohjoisnuolen ja pidemmän tekijänoikeuskuvauksen näkyvyydestä tulosteessa. Huom: tekijänoikeudet tulevat aina mukaan tulosteisiin, mutta tulosteen tekijä/julkaisija huolehtii siitä, että teksti on luettavaa. Tarvittaessa tekstin voi kopioida erilliseen tekstiruutuun ja liittää kartalle jossain muussa sovelluksessa.

Kun tuloste näyttää esikatseluikkunassa valmiilta, voidaan se joko tulostaa tai tallentaa kuvana.

Kuva 4-29. Tulostus-toiminto.

4.6.1.7. Aloita alusta

Aloita alusta -toiminnolla BORIS-karttasovelluksen käytön voi aloittaa alusta. Tätä toimintoa kannattaa käyttää esimerkiksi silloin, jos sovellus ei tunnu toimivan oikein. Uudelleenkäynnistys korjaa usein virhetilanteet. Huomioi kuitenkin, että kaikki tallentamattomat muutokset menetetään.

4.6.2. Näkymäkirjanmerkit-valikko

Näkymäkirjanmerkit-valikon kautta voi tallentaa kaikki karttaikkunaan ladatut aineistot kirjanmerkiksi (Kuva 4-30). Tämän toiminnon avulla jokaisella käyttökerralla ei tarvitse erikseen lisätä haluamiaan aineistoja. Käyttäjän lisäämiä omia shape-tiedostoja tai muiden käyttäjien aineistoja ei voi tallentaa näkymäkirjanmerkkeihin. Myöskään aalto- ja tuuliennusteet eivät tallennu kirjanmerkkeihin niiden väliaikaisen luonteen vuoksi.

Huom! Näkymäkirjanmerkki on onnettomuustapausriippumaton ja käyttäjätunnuskohtainen. Näkymäkirjanmerkit eivät siis näy muille käyttäjille.

Karttanäkymä	Näkymäkirjanmerkit	Työkalut	1:7601	- +
- X	付 Uusi kirjanmerkki			TH

Kuva 4-30. Näkymäkirjanmerkit-valikko

Uusi kirjanmerkki luodaan lataamalla ensin karttapohjalle kaikki halutut kartta-aineistot *Karttanäkymä – Lisää aineisto*... -toimintoa sekä onnettomuustapauksen välilehtiä käyttämällä. Tämän jälkeen valitaan *Näkymäkirjanmerkit – Uusi kirjanmerkki*. Esiin tulevaan ikkunaan kirjataan näkymän nimi. Ikkunassa on myös mahdollista määritellä näkymä avautuvaksi aina oletusarvoisesti sovelluksen käynnistyessä (Kuva 4-31). Huomaa, että Näkymäkirjanmerkkiä avatessa kartta myös tarkentuu sille alueelle, joka on ollut näkyvissä kirjanmerkkiä tallennettaessa, joten ennen tallennusta kannattaa myös näkymän tarkistaa karttarajaus.

	The present of the second seco	1 10 100	State of the local division of the local div	
Näkymäkirja	nmerkki		23	
Nimi	Ykkösnäkymä			
🗹 Avaa tämä näkymä aina sovelluksen käynnistyessä				
	Peruuta	Talle	nna	

Kuva 4-31. *Näkymäkirjanmerkki*-ikkuna, jossa näkymän voi myös halutessaan määrittää avautuvaksi aina sovelluksen käynnistyessä.

Tallennettu näkymäkirjanmerkki avataan Näkymäkirjanmerkki-valikosta klikkaamalla sen kirjanmerkin imeä, joka halutaan avata. Tällöin sovellus kysyy korvataanko näkyvät aineistot kirjanmerkin aineistoilla. Jos haluat tarkastella kirjanmerkkiä juuri sellaisena kuin olet sen tallentanut (riippumatta siitä mitä aineistoja karttaikkunalla oli mahdollisesti jo avattuna), valitse kyllä (Kuva 4-32).

Näkymäkirjanmerkit:				
Korvataanko nyt näkyvät aineistot kirjanmerkin sisältämillä? Jos valitset "Ei", kirjanmerkin aineistot lisätään nykyisten rinnalle.				
Kyllä	Ei	Peruuta		
Kuva 4-32. Näkymäkirjanmerkkiä avatessa sovellus tarkistaa mitä tehdään mahdollisesti jo kartalla näkyville aineistoille.				

Näkymäkirjanmerkkien sisältöä ei voi muokata jälkeenpäin, mutta niiden nimeä voi muuttaa ja tarpeettomia kirjanmerkkejä voi poistaa klikkaamalla näkymäkirjanmerkin nimeä hiiren 2-painikkeella ja valitsemalla halutun toiminnon avautuvasta valikosta (Kuva 4-33).

Kuva 4-33. Klikkaamalla näkymäkirjanmerkin nimeä hiiren 2-painikkeella, saat käyttöösi toiminnot: Avaa, Muokkaa ja Poista.

4.6.3. Työkalut-valikko

Työkalut-valikkoon on koottu mm. karttanäkymän tarkasteluun liittyviä työkaluja (Kuva 4-34).

4.6.3.1. Mittaustyökalut

Mittaustyökalujen avulla käyttäjä voi mitata kartalta etäisyyksiä ja pinta-aloja Työkalut saa esiin klikkaamalla:

Työkalut – Mittaustyökalut

Esiin avautuvasta ikkunasta käyttäjä voi valita haluamansa toiminnon (Kuva 4-35).

Kuva 4-35. Mittaustyökalut-ikkuna ja sen eri toiminnot.

Mittaustyökalujen avulla voi mitata joko pituuksia tai pinta-aloja. Käyttäjä voi itse valita mittausyksiköksi metrit, kilometrit tai merimailit. Oletusarvoisesti mittaustulokset näytetään kartalla numeroina. Mittaustulokset näytetään myös *Mittaustyökalut*-ikkunassa. Uusin mittaustulos näkyy "Valittu työkalu" -kohdassa. Kaikki mittaustulokset saa näkyviin klikkaamalla *Mittaustulokset*-osiota.

Pituuden mittaus tapahtuu klikkaamalla *Mittaustyökalut*-valikosta *Pituuden mittaus* työkalua. Käyttäjä voi lisäksi valita haluamansa pituusyksikön työkaluikonien alapuolelta. Tämän jälkeen käyttäjä voi mitata haluamansa pituuden/pituudet kartalta klikkaamalla hiiren vasemmalla näppäimellä mittauksen alku- ja välipisteet kartalta. *Pituuden mittaus* -työkalu näyttää mitatessa koko ajan kunkin välin pituutta ja myös koko mittauksen yhteenlasketun pituuden. Mittaus lopetetaan tuplaklikkaamalla viimeisessä pisteessä (Kuva 4-36).

Pinta-alan mittaus tapahtuu klikkaamalla *Mittaustyökalut*-valikosta *Pinta-alan mittaus* työkalua. Käyttäjä voi lisäksi valita haluamansa pinta-alayksikön työkaluikonien alapuolelta. Tämän jälkeen käyttäjä voi mitata haluamansa alueen kartalta klikkaamalla hiiren vasemmalla näppäimellä kunkin kulmapisteen kohdalla. Pinta-alan mittaus-työkalu näyttää mitatessa kunkin sivun pituuden ja koko ajan myös mitattavan alueen pinta-alan. Mittaus lopetetaan tuplaklikkaamalla mittauksen viimeisessä pisteessä. Alue muuttuu punaiseksi. (Kuva 4-36).

Peruuta viimeisin lisäys -painike poistaa edellisen mittaustuloksen sekä kartalta, että *Mittaustyökalut* -ikkunassa olevasta *Mittaustulokset* -osiosta.

Tyhjennä mittaustulokset -painikkeella voi tyhjentää kaikki mittaukset sekä kartalta, että *Mittaustulokset*-osiosta.

Muuta mittaukset karttamerkinnäksi -painikkeen avulla mittaustulokset voi halutessaan tallentaa pysyviksi, onnettomuustapaukseen liittyviksi karttamerkinnöiksi. **Huom!** Tallennuspainike on käytettävissä ainoastaan silloin, kun jokin onnettomuustapaus on avattuna sovelluksessa. Muulloin painike on harmaa.

Kuva 4-36. Mittaustyökalujen toiminta.

4.6.3.2. Koordinaattien haku

Koordinaattien haku -työkalulla voi hakea kartalta klikattujen pisteiden koordinaatit näkyviin. Työkalun avulla voi myös syöttää koordinaatit hakuikkunaan ja näyttää ne kartalla (Kuva 4-37).

		part of
Koordinaattien haku		_ 🗆 X
Lat / Pohjoinen	Lon / Itä	Koordinaattijärjestelmä
60° 07,24'	21° 09,47'	WGS84 •
 Asteet ja 	a minuutit 🔘 Aste	eet ja asteiden desimaalit
Hae sijainti kartalle	Klikkaa kartalta	Tyhjennä kaikki Tallenna
🙆 Koordinaattilista		
60° 07,54', 21° 09,6' 60° 07,49', 21° 08,0' 60° 07,29', 21° 07,1' 60° 07,24', 21° 09,4'	5' 1' 4' 7'	
•	60° 07,49', 21° 08,01	1' • 60° 07,54', 21° 09,65'
60° 07,29', 21° 07,1	4 Norria	andet 20
Vällingsham	2 Jan	Stora Ljusskär
vannysnam	Oshall "	A
() ()	012	

Kuva 4-37. Koordinaattien haku -työkalun toiminta

Työkalulla voi valita haluamansa koordinaattijärjestelmän ikkunan oikeasta laidasta. WGS84-koordinaattien osalta käyttäjä voi myös valita koordinaattien esitystavan. Valittavana on joko "Asteet ja minuutit" tai "Asteet ja asteiden desimaalit".

Koordinaattien syöttäminen ja sitä vastaavan sijainnin näyttäminen kartalla tapahtuu syöttämällä halutut koordinaatit niille varattuihin laatikoihin. Tämän jälkeen klikataan Hae sijainti kartalle -painiketta. Piste merkataan kartalle sinisellä pallolla, jonka vieressä näytetään halutut koordinaatit.

Huom! WGS84-koordinaatteja käyttäessä ei koordinaattilaatikkoon tarvitse kirjoittaa astemerkkiä (°) tai yksinkertaista heittomerkkiä ('), vaan järjestelmä tunnistaa välilyönnin astemerkiksi ja osaa lisätä heittomerkin numerosarjan perään automaattisesti (Esimerkiksi pohjoiskoordinaatin 60° 11,36' voi kirjoittaa muotoon 60 11,36).

Kartalta klikattujen pisteiden koordinaatit saa näkyviin klikkaamalla ensin Klikkaa kartalta painiketta ja sitten klikkaamalla kartalta haluttua pistettä.

Kartalle merkatut koordinaattipisteet saa pois näkyvistä klikkaamalla Tyhjennä kaikki -painiketta.

Mikäli käyttäjä haluaa tarkastella työkalun avulla osoitettuja ja näytettyjä koordinaatteja listana, onnistuu se klikkaamalla 💮 -painiketta *Koordinaattilista*-sanan edestä. Lista

koordinaateista avautuu *Koordinaattien haku* -ikkunan alalaitaan. Listan saa piilotettua klikkaamalla -painiketta *Koordinaattilista*-sanan edestä.

Huom! Haetut koordinaatit poistetaan kartalta ja listalta vain klikkaamalla *Tyhjennä kaikki* - painiketta. *Koordinaattien haku* -ikkunan sulkeminen ei poista mittaustuloksia kartalta.

Kartalle merkatut koordinaattipisteet voi myös tallentaa onnettomuustapauksen karttamerkinnäksi Tallenna -painikkeella. Silloin ne saa näkyviin kartalle *Onnettomusstapaus*-ikkunan *Karttamerkinnät*-välilehdeltä. Koordinaattipisteitä tallennettaessa on mahdollisuus antaa karttamerkinnälle nimi, ajankohta, status- ja näkyvyysasetukset sekä lisätietoja. *Onnettomuustapaus*-ikkunaa ja sen karttamerkintöjä käsitellään tarkemmin osiossa 4.7.

4.6.3.3. Hae paikannimellä...

Hae paikannimellä... -toiminnon avulla voi hakea jonkin paikkakunnan tai muun kartalla olevan nimen karttanäkymään. Avautuvaan *Hae paikkaa nimellä* -ikkunaan kirjoitetaan paikkakunnan nimi tai osa siitä. Käyttäjä voi valita, mistä tietokannasta (MML WFS - rajapinta tai GeoNames) paikkaa haetaan. GeoNames-hakukone antaa haetuista paikannimistä myös tarkempaa tietoa. Tämän jälkeen painetaan *Hae*-painiketta. Ikkunan keskiosaan haetaan lista tietokannasta löytyvistä annetun merkkijonon sisältämistä

paikannimistä. Käyttäjä voi valita näistä yhden ja klikata sen jälkeen Näytä kartalla painiketta. Karttanäkymä kohdistuu suoraan haetun paikannimen kohdalle. Tarkka sijainti näytetään sinisellä pisteellä ja *Hae paikkaa nimellä* -ikkunasta valittu paikannimi näytetään tämän pisteen vieressä (Kuva 4-38).

Sinisen pisteen ja siihen liittyvän paikannimen saa kartalta pois näkyvistä klikkaamalla Tyhjennä kaikki kartalta poiniketta. Piete ja nimi eivät katoa kartalta sulkemalla *Haa naikk*

iynjenna kaikki kartalta -painiketta. Piste ja nimi eivät katoa kartalta sulkemalla *Hae paikkaa nimellä* -ikkunaa. Pisteen saa poistettua myös *Työkalut*-palkin *Poista hakutulokset kartalta* - toiminnolla.

Kuva 4-38. Hae paikannimellä... -toiminto ja esimerkki paikannimen hakemisesta kartalle.

4.6.3.4. Hae kunta...

Hae kunta -toiminnon avulla voi hakea kunnan sen nimen perusteella. Karttanäkymä kohdistuu suoraan haetun kunnan kohdalle. Haetun kunnan alue korostuu kartalle. Korostuksen saa pois päältä valitsemalla *Työkalut – Poista hakutulokset kartalta* (Kuva 4-39).

Kuva 4-39. Hae kunta -toiminto, jonka avulla kartta kohdistuu halutun kunnan alueelle.

4.6.3.5. Hae maakunta...

Hae maakunta -toiminnon avulla voi hakea maakuntaa sen nimen perusteella. Karttanäkymä kohdistuu suoraan haetun maakunnan kohdalle. Haetun maakunnan alue korostuu kartalle. Korostuksen saa pois päältä valitsemalla *Työkalut – Poista hakutulokset kartalta*.

4.6.3.6. Kirjautuneet käyttäjät

Kirjautuneet käyttäjät-toiminnolla saa tiedon BORIS-sovellukseen kulloinkin kirjautuneena olevista käyttäjistä.

4.6.3.7. Käyttäjäviestit

Käyttäjäviestit-toiminnon avulla voi tarkastella muiden käyttäjien jättämiä viestejä ja kirjoittaa omia viestejä. *Uusi*-painikkeesta pääsee lomakkeeseen, jossa voi kirjoittaa viestin sekä määritellä, minä ajanjaksona ja mille käyttäjäryhmille viesti näytetään (Kuva 4-40).

				200
			Mä	Käyttäjän kartta-aineisto
				Perustiedot Näkyvyys
Käyttäjäviestit			X	Otsikko
Uusimmat viestit (vii	meisin kuukausi):			Viesti
Alkaen	Päättyen	Otsikko		
				Ajanjakso
			Hae	Viestiä näytetään käyttäjille vain asettamanasi aikavälinä. Viesti ilmestyy
✓ Nävtä automaattisesti uudet ja ajankohtaiset kävttäjäviestit			äyttäjäviestit	kirjautuneille käyttäjille 5 minuutin sisällä sen julkaisusta ja sen jälkeen
Poista	Tiedot		Sulia	
- Poisca			Suije	Alkaen 23.3.2017 15 10:47 (Suomen aikaa)
			$\mathbf{\lambda}$	Päättyen 23.3.2017 15 11:47 🗘 🕠
				Päivittänyt: /
				Tallenna Peruuta

Kuva 4-40. Käyttäjäviestit-toiminto, jonka avulla voi jättää viestejä muille BORIS-sovelluksen käyttäjille.

Viestin vastaanottajat määritellään Näkyvyys-välilehdeltä, joko käyttäjäryhminä ruksimalla halutut organisaatiot listalta, tai yksilöimällä käyttäjätunnukset kirjoittamalla vastaanottajien
sähköpostiosoitteet niille varattuun ruutuun. Viestin voi lukea vain BORIS-sovelluksessa ja se "lähetetään" klikkaamalla *Tallenna*-nappia. Viesti tulee näkyviin vastaanottajalle noin 5 minuutin viiveellä tallennuksesta, jos käyttäjä kirjautuu/on kirjautuneena järjestelmään viestin voimassaoloaikana (jonka viestin tallentaja on määritellyt *Ajanjakso*-kohdassa).

4.6.4. Mittakaavavalikko

Mittakaavavalikon avulla käyttäjä voi valita mittakaavan, jossa kartta esitetään. Valitsemalla halutun mittakaavan listalta karttanäkymä piirretään valitussa mittakaavassa (Kuva 4-41). Ylimpänä valikossa näkyy aina kulloisenkin karttakuvan mittakaava.

Käyttäjä voi myös syöttää numeroina haluamansa mittakaavan. Tämä tapahtuu valitsemalla mittakaavavalikosta *Muu*... Esiin avautuvaan ikkunaan kirjoitetaan haluttu mittakaava.

4.6.5. BORIS-järjestelmän kieliversiot

BORIS-järjestelmään on toteutettu myös mahdollisuus käyttää järjestelmää eri kielillä. Tällä hetkellä on toteutettu englanninkielinen ja ruotsinkielinen versio. Valitettavasti ohjeistusta ei ole käännetty näille kielille.

Kieliversion voi vaihtaa kesken BORIS-istunnon klikkaamalla BORIS-valikoiden oikeasta laidasta viemällä hiiren lipun päälle (Kuva 4-42). Esiin avautuu eri kieliversioita edustavien maiden liput. Kun näistä klikkaa haluttua lippua, esiin tulee kuvassa näkyvä varoitusikkuna.

Porkalatlarden	
Language of the interface has been changed and the prefererance saved as part of your profile. The names of the map layers may not have all updated to the new language at this point but will comply as they are added. If you wish to renew all layer names you can select 'Restart the application' in menu 'Map view'.	

Kuva 4-42. Järjestelmän kieliversion muuttaminen. Järjestelmä kannattaa käynnistää uudestaan esiin avautuvan ohjeikkunan mukaisesti, mikäli käyttäjä haluaa nähdä kaikki aineistojen nimetkin valitulla kielellä.

Järjestelmä neuvoo tämän jälkeen valitulla kielellä käynnistämään sovelluksen uudestaan, mikäli käyttäjä haluaa näyttää myös aineistojen nimet valitulla kielellä. Uudelleenkäynnistyksen voi tehdä valitsemalla *Karttanäkymä – Aloita alusta*.

4.7. Onnettomuustapaus-ikkuna

Onnettomuustapaus-ikkuna on BORIS-karttasovelluksen ydin. Siitä löytyy kaikki onnettomuustapaukseen liittyvät tiedot sekä työvälineet tietojen katselemiseksi ja lisäämiseksi (Kuva 4-43).

Onnettomuustapaus-ikkuna koostuu 10 eri välilehdestä.

- Tapauksen tiedot
- Tapahtumat
- Tiedustelutiedot
- Likaantuneet alueet
- Kulkeutumisennusteet
- Karttamerkinnät
- Torjuntasuunnitelmat
- Tilannekuvat
- Liitetyt dokumentit
- Resurssit

Seuraavassa käydään läpi välilehdet yksi kerrallaan.

Onnettomuustapaus: Rödskär								
Karttamerkinnät	Torjuntasuunn	itelmat	Tilanne	kuvat	Liitetyt doku	mentit	Resurssit	
Tapauksen tiedot	Tapahtumat	Tiedustelu	tiedot	Likaantur	neet alueet	Kulkeutun	nisennusteet	
Ajankohta 14.1.2013	13:07	🛃 🕓 та	apauksen	nimi Röds	skär			
Tyyppi Alusonnettomuus 🔹 Saastetyyppi Raakaöljy 💌								
Torjuntaa johtava viran	omainen SYKE							
Torjuntatöiden johtaja	N.N.							
Status Harjoitus	 Näkyvy 	ys Kaikki v	/iranoma	iset 🔻				
Sijainti —]	
Lat / Pohjoinen	Lon / Itä	Ko	ordinaatt	ijärjestelmä		Osoita sijai	inti kartalta	
N 60° 06,81'	E 021° 17,4	5' Wo	GS84		•	Muokkaa ko	ordinaatteja	
Lisätiedot Kahden aluksen yhteentörmäys. Öljysäiliöaluksessa ainakin yksi lastitankeista vaurioitunut.								
Päivittänyt: kati.tahvonen@ymparisto.fi / 18.03.2013 18:19								
Päivitä Muu	itosloki Yhte	enveto	Коріоі				Tallenna	

Kuva 4-43. Onnettomuustapaus-ikkuna, Tapauksen tiedot -välilehti.

4.7.1. Yleisiä Onnettomuustapaus-ikkunan toimintaperiaatteita

Onnettomuustapaus-ikkuna koostuu useista välilehdistä. Kukin välilehti kokoaa yhteen sen aihepiirin mukaiset havainnot tai suunnitelmat. Jokaisen välilehden rakenne toistaa osittain samaa logiikkaa. Seuraavassa esitellään välilehtien yleisiä toimintaperiaatteita.

4.7.1.1. Kohteiden valitseminen ja piirtäminen kartalle

Useimmilta välilehdiltä löytyy lista välilehdelle syötetyistä tiedoista. Haluttu kohde piirretään kartalle rastittamalla kunkin rivin edessä oleva laatikko 🗹 (Kuva 4-44). Rastituksia voi tehdä niin monta kuin haluaa.

Listauksista voi myös valita kohteita klikkaamalla haluttu rivi aktiiviseksi. Tällöin rivi muuttuu siniseksi (Kuva 4-44). Halutessaan käyttäjä voi valita useamman kuin yhden rivin aktiiviseksi käyttämällä näppäimistön *Ctrl-* ja *Shift*-näppäimiä. *Ctrl*-näppäintä pohjassa pitämällä listasta voi valita klikkaamalla ne rivit, jotka halutaan aktiiviseksi.

Aktiiviseksi (siniseksi) valittujen rivien osalta voidaan saada lisätietoja tai niihin voidaan kohdistaa erilaisia toimenpiteitä välilehden alalaidassa olevilla painikkeilla.

Carttamerkinnät To	rjuntasuu	nnitelmat	Tilanı	nekuvat	Liitetyt do	kumentit	Resu	rssit
apauksen tiedot 🗍 Tap	ahtumat	Tiedustelut	iedot	Likaantur	neet alueet	Kulkeutu	misenni	usteet
hdot täyttävät tiedot								
Ajankohta	Organisa	aatio	Туур	pi				
14.01.2013 12:57	Merivo	imat	Alus	tiedustelu	MV F	lalli		
14.01.2013 13:00	RVL		Lent	otiedustelu	I HTO	, LPA		
12.06.2013 13:46	KAIELY	(Lent	otiedustelu	MC L			
31.10.2014 13:11	CSN		Sate	lliittitiedus	telı satT	est1		
27.05.2015 07:30	RAA5/	SÖKÖ-ranta	SÖK	Ö-rantatie	dus SN			
01.06.2015 13:01	HANs_	130_2/SÖK	SÖK	Ö-rantatie	dus SN			Hae
Näytä tiedot Ka (3) Nu (3) Nu (3) Nu (3) Nu (3) Nu (3) Nu (4) Nu (4) Nu (5) N	rttatoimin äytä karta äytä tiedu ilota karta ohdista va	not Ila stelu ja hava Ita littuihin	linnot	Liitä		etoja Birsskä	Lisää	Stora
D Po	oista koros	tukset karta	lta			,		Kä
N	ayta kohte	iden tunnist	eet kar	talla	sterön		2 al	lö

Kuva 4-44. Onnettomuustapaus-ikkunan välilehtien yleisiä toimintaperiaatteita.

4.7.1.2. Hae-toiminto

Miltei jokaisen välilehden oikeasta alakulmasta löytyy *Hae*-toiminto. Mikäli listattuja tietoja on erittäin paljon, tällä toiminnolla voi hakea tietoja esimerkiksi tietyin päivämäärähakuehdoin.

- Hae tiedusteluti	edot
Ajalta 28.6.201	2 15 - 28.6.2012 15
Tiedustelutyyppi	Lentotiedustelu 🔺
	SÖKÖ-rantatiedustelu
	Muu maastotiedustelu
	Alustiedustelu
	·
Piilota	Hae Hae kaikki

Kuva 4-45. *Hae tiedustelutiedot* -osio *Tiedustelutiedot*-välilehdellä.

Hae-linkkiä klikatessa esiin tulee *Hae tiedustelutiedot* -osio, jossa on ikkunan tietoihin liittyviä hakuehtoja (Kuva 4-45). *Hae*-osion saa kiinni klikkaamalla vasemmasta alakulmasta *Piilota*-nappia.

4.7.1.3. Lisätietoja valitusta kohteesta

Onnettomuustapaus-ikkunan välilehdillä saa valitusta (sinisestä) tiedosta lisätietoja

klikkaamalla ^{Näytä tiedot}-painiketta. Esiin avautuu uusi ikkuna, josta saa lisätietoja ja mahdollisesti voi edelleen klikata eteenpäin tarkempien tietojen pariin.

4.7.1.4. Uusien tietojen lisääminen

Useimmilla välilehdillä on myös mahdollisuus lisätä tietoja. Tämä tapahtuu tyypillisesti välilehden oikeasta alakulmasta klikkaamalla tai raia -painiketta. Tämän jälkeen esiin avautuu yleensä uusi ikkuna, johon täytetään vaaditut tiedot.

Mikäli käyttäjällä ei ole oikeuksia lisätä uusia tietoja, tätä nappia ei ole näkyvillä lainkaan.

4.7.1.5. Karttatoiminnot-valikko

Välilehtien ehkä tärkein valikko on listauksen alalaidasta löytyvä *Karttatoiminnot*-valikko (Kuva 4-44). Valikon ensimmäisessä osiossa on kartalla näyttämiseen liittyviä toimintoja. Näitä toimintoja käytetään tyypillisesti silloin, kun on valittu (siniseksi) useampia yllä olevan listauksen kohteita.

Kohdista valittuihin C-toiminnon avulla kartta kohdistuu (zoomautuu) sellaiseksi, että kaikki yläpuolisesta listasta valitut (siniset) kohteet näkyvät yhdellä karttanäkymällä.

Poista korostukset kartalta T-toiminnon avulla kartalta saa poistettua turkoosit korostukset, jotka näytetään listalta aktiiviseksi valittujen kohteiden osalta.

Alimmainen valikon osio keskittyy kartalla näytettäviin kohteiden teksteihin ja niiden hallintaan. *Näytä kohteiden tunnisteet kartalla* -toiminnon avulla kartalle piirretään valittujen (sinisten) kohteiden tekstit. Tällä keinolla saa esimerkiksi näkyviin kartalle likaantuneille alueille annetut nimet. Tunnisteet voi poistaa kartalta *Poista kaikki tunnisteet kartalta* - toiminnolla.

4.7.2. Tapauksen tiedot -välilehti

Tapauksen tiedot -välilehdelle on kerätty oleellisimmat tiedot onnettomuustapauksesta. Täältä selviää mm. onnettomuuden ajankohta, onnettomuuden tyyppi, torjuntaa johtava viranomainen, sijainti jne. (Kuva 4-43).

Tapauksen tiedot -välilehden tietoja voi muuttaa vain se viranomainen, joka onnettomuustapauksen avasi (esim. SYKE, RVL, tai tapauksen aloittanut pelastuslaitos). Käyttäjällä tulee oikean organisaation lisäksi olla riittävät käyttöoikeudet onnettomuustapauksen muokkaamiseen (torjunnan suunnittelija tai opiskelija, kts. Kuva 1-1-2).

Kaikki käyttäjät voivat kuitenkin tarkastella onnettomuuspaikan sijaintia eri koordinaattijärjestelmissä. Tämä tapahtuu valitsemalla haluttu koordinaattijärjestelmä alasvetovalikosta (Kuva 4-46).

– Sijainti ———			
Lat / Y	Lon / X	Koordinaattijärjestelmä	Osoita sijainti kartalta
60.3648	27.0148	WGS84 💌	Muakkaa kaardinaattaia
		WGS84	Muokkaa koorumaatteja
Lisätiedot		ETRS-TM35FIN	
		YKJ	

Kuva 4-46. Onnettomuustapauksen koordinaattitietojen tarkastelu Tapauksen tiedot -välilehdellä.

Kaikille käyttäjille tärkeä toiminto Tapauksen tiedot -välilehdellä on	Päivitä	-painike.
Tämä painikkeen avulla voi päivittää itselleen näkyväksi muiden käyt	täjien tekem	ät
muutokset onnettomuustapaukseen liittyen. Järjestelmän kuormitukse	n minimoimi	iseksi
tietoja ei päivitetä automaattisesti.		

Jos toinen käyttäjä tekee muutoksia samanaikaisesti avoinna olevaan onnettomuustapaukseen, kysyy järjestelmä muilta käyttäjiltä, haluavatko he muutokset näkyviin.

Muutosloki

-painiketta klikkaamalla esiin avautuu *Muutosloki*-ikkuna, jossa esitetään kaikki onnettomuustapaukseen tehdyt päivitykset kronologisessa järjestyksessä (Kuva 4-47). Viimeisen 24 tunnin muutokset ja kaikki muutokset löytyvät eri välilehdiltä. Ikkunan oikean yläkulman *Hae*-valinnalla voi hakea muutoksia tietyltä ajanjaksolta. *Muutosloki*-ikkuna aukeaa myös automaattisesti onnettomustapausta avatessa.

1	Muutosloki		-			_		×
	Нае							
	Viimeinen 24 h Ka	aikki muutokset						
	Aika	Tietotyyppi	Tapahtuma	Käyttäjä	Ryhmä			
	11.09.2015 15:29	Tilannekuva	Lisätty uusi	samuli.neuvonen@yr	Suomen ympäri	istök	£	•
	10.09.2015 13:31	Tilannekuva	Muutettu	kati.tahvonen@ympa	Suomen ympäri	istök	£ [
	01.09.2015 11:25	Tilannekuva	Lisätty uusi	Ilmari.Ilonen@edu.p	Pelastusopisto			
	01.09.2015 11:24	Torjuntasuunnitelma	Muutettu	Ilmari.Ilonen@edu.p	Pelastusopisto			
	25.08.2015 15:15	Kulkeutumislaskenta	Lisätty uusi	samuli.neuvonen@yr	Suomen ympäri	istök	ŧ	•
1	Näytä tiedot					Su	lje	

Kuva 4-47. Esimerkki *Tapahtumaloki*-ikkunasta. Oikean alakulman *Hae*-toiminto tarjoaa työkaluja yksittäisen tapahtuman hakemiseen tietyltä ajanjaksolta.

Yhteenveto -painikkeen kautta voi tarkastella onnettomuustapauksen käsittelyn aikana kerättyä kokonaisjätemäärää (Kuva 4-48).

Koostetiedot:	1
Suunnitelmaosilta yhteensä kerätty jäte:	
Torjuntasektori 1: 700 m3 (Raskas polttoöljy)	
Torjuntasektori 2: 195 m3 (Raskas polttoöljy)	
Torjuntasektori prior 1: 8 m3 (Raskas polttoöljy)	
Eri toimijoiden yhteensä keräämä jäte:	
Louhi: 500 m3 (Raskas polttoöljy)	
Merikarhu: 200 m3 (Raskas polttoöljy)	
Oili I: 120 m3 (Raskas polttoöljy)	
Uisko: 75 m3 (Raskas polttoöljy)	
Vene 1: 5 m3 (Raskas polttoöljy)	
Vene 2: 3 m3 (Raskas polttoöljy)	
Kaikki onnettomuustapauksessa kerätty jäte yhteensä:	
Raskas polttoöljy: 903 m3	
Sulj	e

Kuva 4-48. Yhteenveto-painikkeen kautta saatavat koostetiedot onnettomuustapauksen aikana kerätystä jätteestä.

4.7.3. Tapahtumat-välilehti

Tapahtumat-välilehti toimii eräänlaisena onnettomuustapauksen päiväkirjana. Tänne voi kirjata muun muassa sellaisia torjunnan kannalta olennaisia tapahtumia, jotka eivät muille onnettomuustapauksen välilehdille sovi kuten tapaukseen liittyvät hälytykset, alusten arvioidut saapumisajat tai ilmoitukset toiminnan lopettamisesta eri osa-alueilla. Torjuntatöiden edetessä tapahtumat välilehdelle rakentuu aikajana, josta myös myöhemmässä vaiheessa torjuntatöihin osallistuvat tahot voivat saada nopeasti kokonaiskuvan tapauksen kulusta. *Lisää uusi* -painikkeesta saa lisättyä uuden tapahtuman lokiin (Kuva 4-49).

Kuva 4-49. Tapahtumat-välilehti, ja uuden tapahtuman lisääminen.

4.7.4. Tiedustelutiedot-välilehti

Tiedustelutiedot-välilehdelle kootaan kaikki onnettomuustapaukseen liittyvät tiedustelutiedot. Tiedustelutieto sisältää kaiken tiedustelutapahtumaa koskevan tiedon: tiedustellun alueen, tiedustelijan nimen ja organisaation, tiedustelutavan (esim. rantatiedustelu, lentotiedustelu), tiedusteluun käytetyn välineen (esim. valvontalentokone) jne. Tiedusteluun liittyy tyypillisesti myös likaantumishavaintoja, jotka kirjataan järjestelmään likaantuneina alueina. Lisäksi tiedustelulle voi tallentaa valokuvia.

4.7.4.1. Tiedustelutietojen tarkastelu

Tiedustellun alueen saa näkyviin kartalle kahdella eri tavalla (Kuva 4-50).

- 1) klikkaa ruksi tiedustelutiedon edestä päälle
- 2) valitse alarivin napeista Karttatoiminnot Näytä kartalla.

Onnettomuustapaus: R	lödskär							_ □	×	
Karttamerkinnät	Torjuntasuunr	nitelmat	Tilanne	kuvat	Liitetyt doku	mentit	Resurs	sit	Eke	
Tapauksen tiedot	Tapahtumat	Tiedustelu	tiedot	Likaantu	neet alueet	Kulkeutu	misennus	teet	gholin	
Ehdot täyttävät tiedot									-	2 Startes
Ajankohta	Organisaatio		Тууррі]		ngnas	
✓ 14.01.2013 12:	57 Merivoima	t i	Alustiedus	stelu	MV Halli					
14.01.2013 13:	00 RVL		Lentotiedu	ustelu	HTO, LPA				1	
12.06.2013 13:	46 KAIELY		Lentotiedu	ustelu	ЈМ				stra	Saverkeit
31.10.2014 13:	11 CSN	:	Satelliittiti	iedustelı	satTest1					
27.05.2015 07:	30 RAA5/SÖK	(Ö-ranta	SÖKÖ-ran	tatiedus	SN				littui	ATRACA
01.06.2015 13:	01 HANs_130	_2/SÖK	SÖKÖ-ran	tatiedus	SN			Нае	12	01/2
)		a la	115
Näytä tiedot	Karttatoiminnot				Liitä tiedustelu	tietoja	Lisää)	1001	And St
	Näytä kartalla				SIS DER		PLAIS TATE	1612		interso?
	Näytä tiedustel	u ja havainr	not			Luk	1.2			Va Ko
	Piilota kartalta							N.		-Margo
	Kohdista valittu	iihin		W.	al and a second			ovskara		Sind P.
	Poista korostuk	set kartalta				1			Elvs	Skot
	Näytä kohteide	n tunnisteet	: kartalla		Barriel.				Eeppe	rsö 2 3
	Poista kaikki tu	nnisteet kar	talta		XXXXX	2/				R To
					Hudskäus	ljärden			E yito	A-C
//	V			- first	Bredskår 🗍		م <u>۲</u>			
	A						Storg-Calers			
4 80 80			12	12.		5	Kalo fja		65	. (
uva 4-50. <i>Tiedust</i>	<i>elutiedot-</i> väli	lehti.								

Tarkempia tietoja yksittäisistä tiedustelutiedosta saa klikkaamalla Näytä tiedot -nappia.

Esiin avautuvasta ikkunastaselviää mm. tarkempia tietoja tiedustelusta (Kuva 4-51). Tämän kautta voi myös tarkastella tiedustelutietoon mahdollisesti liitettyjä likaantuneita alueita *Havainnot*-välilehden kautta.

Tiedustelutieto: 14.1	. 12:57	_ 🗆 X
	Тууррі	Alustiedustelu 🔻
Perustiedot Hava	innot	
Alkoi	14.1.2013	
Loppui	14.3.2013 15 16:57	(Suomen aikaa)
Tiedustelija/t	MV Halli]
Tiedustelutapa	YOR Halli]
Organisaatio	Merivoimat]
Status	Kartoitettu Näkyvyys Kaikki	i viranomaiset 💌
Lisätiedot	kartoitus matkalla onnettomuuspaikalle	
Karttatoiminn	ot	
	Päivittänyt: jukka.ruuskanen@kympe.fi	
	Tallenr	na Sulje

Kuva 4-51. Tiedustelutietojen lisätietoikkuna.

4.7.4.2. Tiedustelutietojen lisääminen

Uusia tiedustelutietoja voi lisätä *Tiedustelutiedot*-välilehdeltä klikkaamalla nappia, ja siitä laskeutuvasta pudotusvalikosta *Lisää uusi* -valintaa.

Esiin avautuu *Tiedustelutieto*-ikkuna (Kuva 4-52), jonka oikeaan yläkulmaan valitaan tiedustelun tyyppi. Vaihtoehtoina ovat:

- Lentotiedustelu
- SÖKÖ-rantatiedustelu
- Muu maastotiedustelu
- Alustiedustelu
- Satelliittitiedustelu
- Muu tiedustelu

Valinnan jälkeen *Tiedustelutieto*-ikkuna laajenee lomakkeeksi, johon käyttäjän tulee täyttää lisätietoja suoritetusta tiedustelusta.

Kuva 4-52. Uuden tiedustelutiedon lisääminen – Aluetiedustelu.

4.7.4.3. Tiedustelutietojen piirtäminen kartalle

Kartalle uusi tiedusteltu alue saadaan piirrettyä klikkaamalla *Tiedustelutieto*-ikkunan vasemmasta alakulmasta *Karttatoiminnot – Lisää/muokkaa piirtämällä kartalle*. Tämä käynnistää karttaeditointityökalun ja jättää näkyviin vain ne apuikkunat, joita voi käyttää samaan aikaan editointityökalun kanssa (Kuva 4-53).

Kuva 4-53. Karttaeditointityökalu.

Karttaeditointi-työkalusta klikataan *Piirrä kartalle* – nappia, jonka jälkeen kartalle piirretään haluttu alue sen kulmapisteet klikkaamalla. Alue sulkeutuu tuplaklikkaamalla. Jos käyttäjä piirtää alueen uudestaan, häviää ensin piirretty alue automaattisesti kartalta.

Kuva 4-54. Jo piirretyn alueen editointi *Valitse ja muokkaa* -työkalulla. Tuplaklikkauksen jälkeen piirrettyä aluetta pääsee muokkaamaan *Valitse kohde kartalta rajaamalla (vetämällä) ja muokkaa sitä* -työkalulla. Kohde valitaan vetämällä hiirellä suorakulmio sen päälle, jolloin alue rajautuu katkoviivalla ja sen kulmiin ilmestyvät valkoiset neliöt, joita voi siirtää tarpeen mukaan.

alue automaattisesti kartalta.

Kuva 4-54). *Muokkaus*-työkalu. Hiirellä voi vetää kutakin valkoisella merkittyä alueen pistettä. Halutessaan hiirellä voi myös klikata valkoisten pisteiden väliin uusia pisteitä.

Pyyhi -työkalulla saa kumottua koko piirretyn alueen.

2

Peruuta muutokset -työkalulla saa peruttua tällä editointikerralla tehdyt muutokset. Napin painaminen palauttaa käyttäjän takaisin ikkunaan, josta karttaeditointi aloitettiin.

Mikäli käyttäjä on tyytyväinen alueeseen, klikataan *Piirto valmis* — nappia *Karttaeditointi*-työkalusta (Kuva 4-55). Tallennettu alue muuttuu harmaaksi. Samalla käyttäjä palaa takaisin *Tiedustelutieto*-ikkunaan, josta karttaeditointi aloitettiin. Piirreetty alue tallentuu tiedustelutietoon automaattisesti *Piirto valmis* -nappia painamalla, mutta jos käyttäjä

piirron jälkeen vielä muokka tiedustelutiedon muita tietoja, pitää lopuksi painaa painiketta, jotta ikkunaan syötetyt tiedot tallentuisivat järjestelmään.

Kuva 4-55. Karttaeditointityökalu ja alueen digitoiminen kartalle.

Tallenna

Mikäli käyttäjä haluaa palata muokkaamaan jo tallennettua aluettaa sen voi tehdä *Tiedustelutiedot*-ikkunassa klikkaamalla taas *Karttatoiminnot – Lisää/muokkaa piirtämällä kartalle*. Tiedustelutiedon alue näkyy tällöin kartalla punaisena, ja sitä voi muokata käyttämällä karttaeditointityökaluja kuten aluetta luodessa.

Huom! Tallennettua aluetta ei voi enää poistaa BORIS-järjestelmästä, jos se on asetettu näkyväksi kaikille käyttäjille. Tällaista aluetta pystyy ainoastaan siirtämään tai muokkaamaan sen muotoa.

4.7.4.4. Tiedustelutietoon liittyvien likaantumishavaintotietojen lisääminen

Mikäli tiedustelutietoon liittyy havaintoja likaantuneista alueista, pääsee niitä tarkastelemaan *Tiedustelutiedot*-ikkunan *Havainnot*-välilehdeltä. Samalta välilehdeltä voi myös lisätä tiedustelutietoon liittyviä uusia likaantuneita alueita. *Havainnot*-välilehden kautta voi myös lisätä tiedusteluun liittyviä kuvia (Kuva 4-56).

Tiedustelutieto: 14.1. 12:57	_ 🗆 X	
Тууррі	Alustiedustelu 🔹	
Perustiedot Havainnot		
- Likaantuneet alueet		Valitse likaantunut alue:
		14.01.2013 RVL: Päälautta Kartoitettu
	Lisaa aiue	14.01.2013 MV: Lautta 3 Kartoitettu
	Tuo	14.01.2013 RVL: Lautta 2 Kartoitettu
	Alue en ti edot Generoi	Alueen tiedot Valitse kartalfa Uusi alue OK Peruuta
Kuvat		
	Uusi kuva	
	Näytä	
	Lataa GPS-kuvia	
Päivittänyt: jukka.ruuskanen@kympe.f	9	
Talle	enna Sulje	

Kuva 4-56. Tiedustelutietoihin liittyvät havainnot ja kuvat.

4.7.4.5. Uuden likaantuneen alueen lisääminen Tiedustelutiedot-välilehden kautta

- 1. Klikkaa *Tiedustelutieto*-ikkunan *Havainnot*-välilehdeltä uisää alue –painiketta ja avautuvasta *Valitse likaantunut alue* –ikkunasta uusi alue –painiketta (Kuva 4-56).
- 2. Täytä tiedot avautuvaan *Likaantunut alue* -ikkunaan (Kuva 4-57).
- 3. Piirrä likaantunut alue klikkaamalla *Karttatoiminnot Lisää/Muokkaa piirtämällä kartalla*. (vaihtoehtoisesti voit antaa likaantuneen alueen koordinaatit *Karttatoiminnot Lisää/Muokkaa syöttämällä koordinaatit*)
- 4. Piirrä alue kartalle käyttämällä digitointityökaluja (yksityiskohtaiset ohjeet, kts. kohta 4.7.4.3)
- 5. Klikkaa painiketta *Likaantunut alue* -ikkunasta.

Likaantunut alue: RVL: Lautta 2	_ 🗆 X
Ajankohta 14.1.2013 15 18:20	
Nimi / lyhyt kuvaus RVL: Lautta 2	
Karkea likaantuneisuusluokka Lievästi likaantunut 🔹	
Likaantumishavainnot	
Likaantumisen kohde Saastetyyppi Kiireellisyys	Lisää havainto
	Tiedot
	Poista
	101304
Status Kartoitettu Näkyvyys Kaikki viranomaiset	
Lisätiedot	
Päivittänyt: kati.tahvonen@ymparisto.fi / 14.03.2013 16:02	
Karttatoiminnot Lähdetiedot Poista Tallenna	Sulje
🗟 🔆 Näytä kartalla	vaster
🔀 Korosta kartalla	
Poista korostukset kartalta	\sim
Lisää/muokkaa syöttämällä koordinaatit	
🖊 Lisää/muokkaa piirtämällä kartalle	

Kuva 4-57. Likaantunut alue -ikkuna – uuden likaantuneen alueen lisääminen.

- 6. Mikäli haluat syöttää likaantuneeseen alueeseen liittyviä lisätietoja, klikkaa
- *Likaantunut alue* -ikkunasta -painiketta.

Likaa	intumishavai	nto (La	utta 2)				- 14	_ 🗆 X
Saaste	etyyppi Raa	kaöljy	•		Likaantumiser	n kohde	Vesialue	•
Havair	ntoarvot							
	Muuttuja Lukumäärä	Arvo 1	Yksikkö kpl					Uusi arvo
								Poista
Likaan	ntumisaste 🛛	ievästi	likaantun	ut 🔻	Kiireel	lisyys	Melko kiire	ellinen 🔻
Lisätie	edot							
			1	Päivittä	inyt: /			
					Poista	Talle	inna	Sulje

7. Täytä lomakkeeseen haluamasi tiedot (Kuva 4-58).

- Kuva 4-58. Likaantumishavaintojen lisätietojen lisääminen.
 - 8. Klikkaa -nappia.
 - 9. Palaat takaisin *Likaantunut alue* -ikkunaan, jossa täyttämäsi lisätiedot likaantumishavainnosta näkyvät *Likaantumishavainnot*-osiossa (Kuva 4-59).

Likaantunut alue: Lautta 2
Ajankohta 14.1.2013 15 18:20 💭 🚫
Nimi / lyhyt kuvaus Lautta 2
Karkea likaantuneisuusluokka 🛛 Lievästi likaantunut 🔹
Likaantumishavainnot
Likaantumisen kohde Saastetyyppi Kiireellisyys
Vesialue Raakaöljy Melko kiireellinen
Muokkaa
Poista
Status Kartoitettu Näkyvyys Oma ryhmä
Lisätiedot
Päivittänyt: kati.tahvonen@ymparisto.fi / 07.02.2013 13:11
Ohje Karttatoiminnot Lähdetiedot Poista Tallenna Sulje

Kuva 4-59. Likaantuneen alueen valmiit tiedot sekä digitoitu alue kartalla.

Huom! Vaihtoehtoisesti likaantuneen alueen voi tuoda BORIS-järjestelmään myös valmiina shape-tiedostona. Paina *Tiedustelutieto*-ikkunan *Havainnot*-välilehdellä *Tuo*-nappia (Kuva 4-56), jolloin pääset valitsemaan Shape-tiedoston omasta kansiostasi. Valitusta shapetiedostosta tulee tuoda .shp -loppuisten tiedoston lisäksi myös .dbf - ja.prj -loppuiset tiedostot (kts. kohta 4.6.1.2).

4.7.4.6. Tiedusteluun liittyvän valokuvan lisääminen Tiedustelutiedotvälilehden kautta

Mikäli tiedusteluun liittyy valokuvia, voi ne lisätä *Tiedustelutieto*-ikkunan *Havainnot*-välilehden kautta (Kuva 4-56).

Huom! Samalla tavalla onnettomuustapaukseen voi lisätä myös muita liitetiedostoja kuin valokuvia. Liitetiedostot voivat olla esimerkiksi *.doc ja *.pdf muotoisia.

- Klikkaa *Tiedustelutieto*-ikkunan Havainnot välilehdeltä ^{Uusi kuva}-painiketta (Kuva 4-56).
- Valitse tietokoneeltasi haluamasi kuva ja klikkaa (Kuva 4-60).

🟉 Open					
SYKE •	BORIS Kuvi	3	▼ * ĵ .	Search	Q
🄄 Organize 👻 🎬 Views	👻 📑 New	Folder	_		0
Favorite Links	Name	Date modif	Туре	Size	
퉬 gkkyvt - Shortcut	🖕 w580.jpg)	
SPILLNEW2 - Shortcut					
🔛 Recent Places					
Desktop					
M Computer					
Ealder A					
rolders					
File name:	w580.jpg		•	All Files (*.*)	•
				<u>Q</u> pen	Cancel

Kuva 4-60. Kuvan valitseminen hakemistosta.

- 3. Täytä avautuvaan *Liitetyt dokumentit* -ikkunaan haluamasi tiedot (Kuva 4-61).
- 4. Mikäli haluat määritellä tarkasti kuvan sijainnin kartalle, valitse *Karttatoiminnot Lisää/muokkaa piirtämällä kartalle*.

jjankohta 2.7.2012 10:31 Tyyppi Valokuvat limi BORIS2_r_RVL Organisaatio RVL Näkyvyys Kaikki v Nokumentit BORIS2_r_RVL.jpg To be added ekijänoikeudet Rajavartiolaitos	iranomaiset ▼ Lisää Avaa Poista
Nimi BORIS2_r_RVL Organisaatio RVL Näkyvyys Kaikki v Dokumentit BORIS2_r_RVL.jpg To be added Fekijänoikeudet r_ajavartiolaitos Rajavartiolaitos	iranomaiset V Lisää Avaa Poista
Organisaatio RVL Näkyvyys Kaikki v Dokumentit BORIS2_r_RVL.jpg To be added Tekijänoikeudet (jos on) Rajavartiolaitos	iranomaiset ▼ Lisää Avaa Poista
Dokumentit BORIS2_r_RVL.jpg To be added Tekijänoikeudet (jos on) Rajavartiolaitos	Lisää Avaa Poista
Tekijänoikeudet (jos on) Rajavartiolaitos	Avaa Poista
Tekijänoikeudet (jos on)	Poista
Tekijänoikeudet (jos on) Rajavartiolaitos	
Lisätiedot Kuvassa nuottausta	
Päivittänyt:	
Karttatoiminnot	Peruuta
🔆 Näytä kartalla	•
C Piilota kartalta	
I arkenna kartta konteeseen	DS. Jak
a final the same whether the state	KOUSKI
Lisää/muokkaa syöttämällä koordinaatit	KOUSKI

6. Klikkaa haluamasi kuvan piste kartalle

7. Klikkaa Piirto valmis 2 -painiketta.	
Karttaeditointi	
۵ 👝	

Kuva 4-62. Valokuvan sijaintitiedon lisääminen kartalta klikkaamalla Karttaeditointi-työkalun avulla.

Huom! Mikäli valokuvaan on tallennettu sijaintitieto, osaa BORIS-järjestelmä lukea sen suoraan ja esittää tämän sijainnin kartalla. Käyttäjältä kysytään halutaanko tätä tietoa käyttää. Halutessaan käyttäjä voi määrittää sijainnin kartalta yllä kuvatulla tavalla. Mikäli käyttäjä ei määritä sijaintia, asetetaan sijainniksi tiedustellun alueen keskipiste. Mikäli tiedustelutiedolle ei ole kirjattu sijaintitietoa, käytetään valokuvan sijaintina onnettomuustapauksen sijaintia.

Huom! Jos tiedustelutiedon tyyppi on lentotiedustelu, *Tiedustelutieto* -ikkunassa on vielä kolmas välilehti *Sateliitti- ja ilmakuvat*, jonka kautta tiedustelutietoon voi liittää satellitti- ja

ilmakuvia. Uusi kuva lisätään *Lataa kuva*...-painikkeesta, jolloin käyttäjä voi lisätä kuvan valitsemastaan kansiosta (Kuva 4-63).

	🔮 Open			X
	COO . « E1003316 (\\kkg81\kkg	gisuser9\gis 🕨 CDDA	✓ ✓ Search CDDA	P
	Organize 👻 New folder		•	0
Tiedustelutieto: 4.4. 12:12	☆ Favorites	A Name	*	Da
Tyyppi Lentotiedustelu 💌	E Desktop		No items match your search	
Perustiedot Havainnot Satelliitti- ja ilmakuvat	bownloads	=	No tettis materi your scaren.	
Tiedusteluun liittyvät georeferoidut (geotiff) ilma- tai satelliittikuvat (max 75 MB):	S Recent Places			
Lataa kuva	🔚 Libraries			
Tiedot	Documents			
Poista	🕹 Music			
	S Pictures			
Pāivittānyt: iida.autio@ymparisto.fi	S videos			
HELCOM Log Poista Tallenna Sulje	🔍 Computer		III.	•
	File name:		▼ GeoTIFF Files (.tif)	-
			Open Cancel	

Kuva 4-63. Satelliitti- ja ilmakuvien lisääminen lentotiedusteluun.

4.7.5. Likaantuneet alueet -välilehti

Onnettomuustapaus-ikkunan *Likaantuneet alueet* -välilehti on tarkoitettu likaantuneita alueita koskevien tietojen esittämistä ja lisäämistä varten. Tämä välilehti on linkittynyt *Tiedustelutiedot*-valilehden kanssa ja sillä näkyvät *Tiedustelutieto*-ikkunan kautta lisätyt likaantuneet alueet (ks. kohta 4.7.4.). Kuva 4-64 on esitetty tiedustelutietojen ja likaantuneiden alueiden väliset suhteet. Ajatuksena on, että tiedustelutiedot ilmaisisivat alueen, joka on yhden tiedustelun aikana katettu. Tämän tiedustelun aikana havaitut likaantuneet alueet piirretään järjestelmään ja linkitetään tiedustelutietoon. Näin myös tieto siitä, missä on ollut tiedusteluhetkellä puhdasta, voidaan välittää torjuntaviranomaisten käyttöön. Halutessaan käyttäjät voivat kuitenkin piirtää pelkästään likaantuneita alueita järjestelmään ilman linkitystä kartalle piirrettyyn tiedustelutietoon.

Kuva 4-64. Kaaviokuva tiedustelutietojen ja likaantuneiden alueiden suhteesta toisiinsa. Tiedustelutiedot ja likaantuneet alueet voidaan linkata toisiinsa järjestelmässä. Käyttäjä voi kuitenkin halutessaan piirtää myös yksittäisiä tiedustelutietoja tai likaantuneita alueita, jotka eivät linkity toistensa kanssa.

Lisätietoja likaantuneista alueista saa klikkaamalla vasemman alakulman Näytä tiedot -nappia (Kuva 4-65). Esiin tulee ikkuna, jossa voi tarkastella tarkemmin likaantuneiden alueiden tietoja. Lähdetiedot -painikkeen kautta voi tarkastella likaantuneeseen alueeseen liittyvää tiedustelutietoa. Mikäli tiedustelutietoa ja likaantunutta aluetta ei ole linkitetty toisiinsa, ohjelma avaa ikkunan, jossa ehdotetaan linkityksen lisäämistä. Kun tässä ikkunassa painaa OK, avautuu Tiedustelutietojen lista, josta voi valita linkitettävän tiedon (Kuva 4-66).

Karttar	merkinnät	Torjuntasuur	nitelmat	Tilannek	uvat	Liitetyt dok	umentit	Resurs	sit
Tapaul	sen tiedot	Tapahtumat	Tiedusteluti	edot L	ikaantur	leet alueet	Kulkeutu	misennus	steet
Likaant	uneet alueet Ajankohta 20.03.2017 1 24.03.2017 1	Nimi / I 15:22 Ensim 12:05 Toiner	yhyt kuvaus mäinen hava n havainto	into		Status Kartoitet Kartoitet	ttu		Hae
Näytä	i tiedot	Karttatoiminn	not			Т	uo	Uusi alı	Je
Lik	aantunut alu	e: Ensimmäine	n havainto				_		
Aja	nkohta 20.3	3.2017 15	15:22) (Su	omen ail	kaa)			
Nin	ni / lvhvt kuva	us Ensimmäin	en havainto						4
		-invester (Liouästi likee	a truce ut		_			
> ^{Kar}	kea likaantun	eisuusiuokka	Lievasti likaal	ntunut		•			
Lik	Likaantu	misen kohde	Saastetyyppi	Kiir	eellisvvs				ا
	Vesialu	e	Kevytöljytuol	tteet Me	elko kiire	ellinen	Lisaa n	avainto	
							Tie	ista	
Sta	tus Kartoit	ettu 🔹	Näkyvyys	Kaikk	i viranoi	maiset 💌			
Lis	ätiedot								
		Päivittänvt	iida.autio@vm	paristo.fi	/ 24.03.2	017 13:49			

Kuva 4-65. Onnettomuustapauksen Likaantuneet alueet -välilehti.

	Valitse tieduste	lutieto		X
Puuttuva lähde	Ehdot täyttävät t	iedot		
	20.03.2017	SYKE	IA	
	24.03.2017			
Lähdetietoa ei vielä ole kirjattu tälle likaantuneelle aluelle. Haluatko kirjata sen	24.03.2017			
nyt:	24.03.2017			
	24.03.2017			
OK Cancel	24.03.2017			
	24.03.2017	5		
	24.03.2017		ia	
	25.03.2017	ESP1/SÖKÖ-rantatiedustelu	Iida Autio	
	27.03.2017	ESP1/SÖKÖ-rantatiedustelu	IA	
	27.03.2017	ESP1/SÖKÖ-rantatiedustelu	Iida Autio	
	29.03.2017		IA	Hae
	Näytä tiedot	Lisää uusi Kirjaa alueen lä	ihteeksi Peruu	ıta

Kuva 4-66. Likaantuneen alueen linkittäminen tiedustelutietoon.

Mikäli käyttäjä haluaa lisätä likaantuneita alueita, sen voitehdä klikkaamalla Likaantuneet

alueet -välilehdeltä Uusi alue -painiketta. Tämän jälkeen likaantuneen alueen lisääminen tapahtuu seuraamalla luvun 4.7.4.5 kohtia 2-9. Uuden likaantuneen alueen voi halutessaan linkata johonkin tiedustelutietoon Lähdetiedot -painikkeen kautta kuten edellä. Likaantuneen alueen voi tuoda tässäkin kohtaa myös shape-tiedostona, kuten luvun 4.7.4.5. lopussa opastettiin.

4.7.6. Liitetyt dokumentit -välilehti

Liitetyt dokumentit -välilehdeltä näkyvät kaikki onnettomuustapaukseen liitetyt tiedostot (Kuva 4-67). Tiedostot voivat olla esimerkiksi tekstidokumentteja tai valokuvia.

Karttamerkinnät Torjuntasuunnitelmat Tilannekuvat	Liitetyt dokum	nentit Resur	ssit
Aineistot			
Ajankohta Nimi	Тууррі		_
24.03.2017 13:36 Kuva kohteesta	Valokuvat		
24.03.2017 14:42 Toimintaohjeet	Tekstidokumen	tit	
			На

Kuva 4-67. Liitetyt dokumentit -välilehti.

4.7.6.1. Liitettyjen dokumenttien avaaminen

Liitettyjen dokumenttien sijainnin saa näkyviin kartalla ruksaamalla *Aineistot*-listalta halutun kuvan.

Varsinainen liitedokumentin tarkastelu tapahtuu valitsemalla Aineistot-listalta haluttu rivi ja

klikkaamalla sen jälkeen Näytä tiedot -painiketta. Avautuvasta *Liitetyt dokumentit* -ikkunasta valitaan se dokumentti, joka halutaan avata. Dokumentti avautuu klikkaamalla dokumentin nimeä. Erilaiset dokumentit avautuvat eri ohjelmiin. Esimerkiksi valokuvat avataan nettiselaimeen tai kuvankatseluohjelmaan ja tekstidokumentit Wordiin (Kuva 4-68).

Kuva 4-68. Liitetyn dokumentin avaaminen.

4.7.6.2. Liitetyn dokumentin lisääminen

Esiintulevaan *Liitetyt dokumentit* -ikkunaan täytetään tarvittavat tiedot. Tämän jälkeen klikataan uiitetyt avalitaan tietokoneelta haluttu tiedosto. Tämän jälkeen klikataan *Liitetyt dokumentit* -ikkunassa rallenna -painiketta. Mikäli muita tiedostoja ei haluta tallentaa, *Liitetyt dokumentit* -ikkuna suljetaan klikkaamalla sulje -painiketta (Kuva 4-69).

Sovellus pienentää kuvat sopivan kokoiseksi näytöltä katsomista varten. Tällä myös varmistetaan se, että sovelluksen käyttö on sujuvaa myös hitaampien nettiyhteyksien päästä.

Huom! *Liitetyt dokumentit* -ikkunassa voi tallentaa usean samaa tyyppiä olevan dokumentin (esimerkiksi useita kuvia kerrallaan).

nnettomuustapaus	:: Maaliskuun harjoitusta	paus - LK/SYKE		_ 🗆 ×	(
Tapauksen tiedot	Tapahtumat Tieduste	lutiedot Likaant	uneet alueet K	ulkeutumisennusteet	Open	
Karttamerkinnät	Torjuntasuunnitelmat	Tilannekuvat	Liitetyt dokum	entit Resurssit	KAYTTAJALEVY (D:) • N	ew folder • •
Aineistot					Organize - New folder	
Ajankohta	Nimi		Тууррі		Documents	^
08.03.2017	12:20 Öljyhavaintoja		Valokuvat		🕹 Music	the
15.03.2017	14:45 Rakkoleva4_T	unnholmen_Porvo	b_b Valokuvat		S Pictures	
15.03.2017	15:00 Rakkoleva8_T	unnholmen_porvo	b_t Valokuvat		Julieos	
15.03.2017	15:07 Saukko3_Must	ionjoki_Ahlroth_2	01(Valokuvat			Kuva
15.03.2017	15:29 Kuva Hallilta		Valokuvat	Нае	s Computer	=
Növtö tiodot	Karttatoiminnot		Latas CDC k	unia Lican	SYSTEM (C:)	
Nayta tiedot	Kaittatoiminiot		Lataa GPS-K	Lisad	KAYTTAJALEVY (D:)	
			5			
Liitetyt dokumen	itit		\leftarrow	-	2 gispro (\\kkg43) (P)	
Ajankohta	24.3.2017 15 15:	37 🕂 🕓 (Suom	en aikaa) Ty	Valokuvat	E1003316 (\\kkg8L\kkgisuser9\gis_user) (W:)
Nimi	ÖT-alus			00	file name:	✓ All Fi
Organisaatio				a and a star		
	SYKE		Nakyvyy	/s Kaikki viranoma	et •	
Dokumentit				(isaa	
					vaa	
					linte l	
					JSLA	
Tekijänoikeudet (ios on)						
Lisätiedot						
				- /		
		Päivittänyt:		×		
Karttatoimir	nnot		Poista	Tallenna Pe	uuta	

Kuva 4-69. Liitetyn dokumentin lisääminen.

Oletusarvoisesti sovellus määrittää liitetyn dokumentin paikaksi onnettomuustapauksen koordinaatit. Mikäli dokumentille halutaan määritellä jokin muu sijainti, käyttäjä voi tehdä sen *Liitetyt dokumentit* -ikkunassa valitsemalla *Karttatoiminnot – Lisää/muokkaa piirtämällä kartalle* toiminnolla. Mikäli käyttäjä tietää liitetyn dokumentin koordinaatit, ne voidaan määrittää järjestelmään valitsemalla *Karttatoiminnot – Lisää/muokkaa syöttämällä koordinaatit*.

Liitetyt dokumentit -ikkunassa on oma kohtansa tekijänoikeuksien merkitsemiseen. Tätä tulee käyttää aina kuin mahdollista. *Lisätiedot*-kohtaan kannattaa kirjoittaa tarkennuksia kuvasta. Tähän osioon kannattaa myös merkata, mikäli kuvan käyttöön liittyy joitain erityisrajoitteita. Tällaisia voivat olla esimerkiksi kielto median tai viranomaistahojen ulkopuoliseen käyttöön.

Huom! Mikäli kuvatiedostoon on tallennettu kuvanottopisteen koordinaatit, BORIS-sovellus kysyy käyttäjältä halutaanko käyttää kuvan koordinaatteja. Mikäli käyttäjä vastaa myöntävästi, kuvien sijaintitiedoksi tallennetaan automaattisesti kuvatiedostossa olevat koordinaatit.

4.7.7. Kulkeutumisennusteet-välilehti

Kulkeutumisennusteet-välilehdelle kootaan kaikki onnettomuustapaukseen liittyvät kulkeutumislaskennat.

BORIS-järjestelmän kautta voidaan laskea kulkeutumisennusteita Swedish Meteorological and Hydrological Institute (SMHI):n ylläpitämää SeaTrackWeb-ohjelmistoa hyödyntäen.

Huom! Mikä tahansa kulkeutumisennuste on vain paras mahdollinen "arvaus" siitä, mihin suuntaan öljy mahdollisesti kulkeutuu. Kulkeutumislaskennan tuloksiin tulee siis suhtautua varauksellisesti. Ennusteet ovat kuitenkin usein paras mahdollinen käytettävissä oleva tieto siitä mihin suuntaan öljy mahdollisesti tulee kulkeutumaan.

Lisäksi järjestelmään voidaan tuoda mm. öljyntorjuntaharjoituksia tai valmiussuunnittelua varten SpillMod-mallilla laskettuja öljyonnettomuusskenaarioita, jotka perustuvat historiallisiin tuulitietoihin. SpillMod-laskentojen lisääminen on käytännössä SYKE:n vastuulla ja toteutetaan erityispyynnöstä tai jonkin harjoituksen yhteydessä. Tässä kohdassa ohjetta on keskitytty reaaliaikaisella SeaTrackWeb-ohjelmalla laskettujen kulkeutumisennusteiden tarkasteluun ja lisäämiseen. SpillMod-laskentojen lisäämisohje löytyy Liitteestä 3.

4.7.7.1. Tallennetun kulkeutumisennusteen esittäminen kartalla

Mikäli onnettomuustapaukselle on tallennettu kulkeutumisennusteita, niitä voi tarkastella *Kulkeutumisennusteet*-välilehden kautta.

Kulkeutumisennusteen saa kartalle näkyviin valitsemalla sopiva kulkeutumisennuste listalta. Tämän jälkeen klikkaa *Karttatoiminnot – Näytä kartalla*, jolloin näytölle avatuu *Valitse tarkasteltava ajankohta* -ikkuna (Kuva 4-70).

Kuva 4-70. Kulkeutumisennusteen näyttäminen kartalla käyttäen Ajanjakso-toimintoa.

Öljylautan leviämistä kulkeutumisennustemallin mukaisesti voi animoida. Käyttäjä voi valita *Valitse tarkasteltava ajankohta* -ikkunasta animoidaanko lautan liikkeitä ajanhetken vai ajanjakson mukaan. Valikosta voi valita myös animaation nopeuden (sekunteina) ja aika-askelen, jonka välein laskettua mallia animoidaan.

Valittaessa animoitavaksi ajanjankson, ohjelma näyttää öljyn kulkeutumisen koko tuon ajanjakson aikana. Käyttäjä voi määrittää haluamansa ajanjakson *Valitse tarkasteltava ajankohta* -ikkunan aikajanalta (Kuva 4-71).

Huom! Odota rauhassa hetki, kulkeutumisennusteen animaation käynnistäminen kestää jonkin aikaa.

Kuva 4-71. Kulkeutumisennusteen näyttäminen kartalla käyttäen Ajanjakso-toimintoa.

Kulkeutumislaskennan tarkemmat tiedot saa näkyviin klikkaamalla ^{Näytä tiedot}-painiketta *Kulkeutumisennusteet*-välilehdeltä. Mikäli halutaan tarkastella SeaTrackWebissä käytettyjä

tarkempia laskentaparametreja, saa ne näkyviin klikkaamalla Parametrit -painiketta (Kuva 4-72).

Karttamerkinn	lät	Torjuntasuunn	itelmat	Tilanne	kuvat	Liitetyt doku	imentit	Resur	ssit
Tapauksen tie	dot	Tapahtumat	Tiedustel	utiedot	Likaant	uneet alueet	Kulkeutun	nisennu	steet
Kulkeutumisen Ajankohta	nusteet	Nimi / lyhyt kuvau:	5	Тууррі					
16.01.2013	13:53			Seatra	ckWeb k	ati.tahvonen@	ymparisto.f		
11.07.2013	12:21			Seatra	ckWeb r	narkku.seppan	en@fmi.fi		
11.04.2014	07:16			Seatra	ckWeb j	uha.tuomala@f	mi.fi		
30.10.2014	09:38			Seatra	ckWeb s	amuli.neuvone	n@ymparis		
30.10.2014	09:40			Seatra	ckWeb s	amuli.neuvone	n@ymparis		
30.10.2014	09:52			Seatra	ckWeb s	amuli.neuvone	n@ymparis		
25.08.2015	15:15	DemoCalc		Seatra	ckWeb s	amuli.neuvone	n@ymparis		Hae
lkeutumisenn	uste		_			×	Jarvis		Наяк
Ikeutumisennu skennan ajanko mi / lyhyt kuvau atus Voin	uste hta Is nassa	30.10.2014	15 09:3 Näkyvyy	38 🕄 🚫 s Kaikki	(Suome	n aikaa)	Jarvis Lasto Imskar Jerghamn Is S Berg	Hör Arden Ss Storlandet Shamn	antio os
Ikeutumisennu skennan ajanko mi / lyhyt kuvau atus Voin rallisuus Epäv sätiedot	uste hta us nassa viralliner	30.10.2014	15 09:3 Näkyvyy	s Kaikki	(Suome	n aikaa)	Järvis Rasio Hittiskar Berghamn Ip Berg	Hor arden Se itoriandet ghamn	antio Cos
Ikeutumisenni skennan ajanko mi / lyhyt kuvat atus Voin rallisuus Epä sätiedot	uste hta Is nassa viralliner	30.10.2014	15 09:3 Näkyvyy	38 🕄 🕠 s Kaikki Seatrack	(Suome viranoma Web para	n aikaa)	Jārvis kasto inskar Jerghamn Ig Berg	Hor arden S tontander Stamm La	nsnas ando ala ovskars ha
Ikeutumisenni skennan ajanko mi / lyhyt kuvau atus Voin rallisuus Epär sätiedot	uste hta is nassa viralliner	30.10.2014	15 09:3 Näkyvyy	s Kaikki Seatrack	(Suome viranoma Web para	n aikaa)	Jārvis kasto inskar Berg	Hor arden Se ibnander ghamn La	anno os

RSYKE.Maanmitauslaitos luoa nro 7/MML/12 Kuva 4-72. Kulkeutumisennusteen tarkempien laskentaparametrien tarkastelu.

4.7.7.2. Uuden SeaTrackWeb-kulkeutumisennusteen laskeminen

Uusi kulkeutumisennuste lasketaan järjestelmässä *Kulkeutumisennusteet*-välilehdeltä. BORIS-järjestelmästä on rakennettu linkki SMHI:n (Swedish Meteorological and Hydrological Institute) ylläpitämään SeaTrackWeb-sovellukseen.

HUOM: SeaTrackWeb-sovellus on SMHI:n kehittämä ja ylläpitämä sovellus ja siksi sen ajantasaisin ja kattavin käyttöohje on saatavilla itse STW-sovelluksen kautta (esimerkiksi sovelluksen yläkulman Help-painikkeesta –> Classic documentation). Tässä käyttöohjeessa pyritään tarjoamaan vain lyhyt suomenkielinen ohje kulkeutumisennusteen lisäämiseksi BORIS-järjestelmään.

 Laskennan suorittamiseksi käyttäjä tarvitsee erilliset salasanat SeaTrackWeb-ohjelmistoon. Jos käyttäjän organisaatiolla ei ole omia tunnuksia STW-sovellukseen, voi BORISjärjestelmän käyttäjä kirjautua järjestelmään BORIS-yhteiskäyttötunnuksilla, joita käytetään soveltuvin osin BORIS-käyttöehtojen mukaisesti. Laskenta käynnistetään *Kulkeutumisennusteet*-välilehden oikeasta alakulmasta.

- 1. Klikkaa oikean alakulman painikkeesta *Lisää... Uusi ennuste* (Kuva 4-73).
- 2. Valitse avautuvasta *Kulkeutumislaskennan käynnistäminen* -ikkunasta se likaantunut alue, josta haluat laskea kulkeutumisennusteen. Tämän alueen kulmakoordinaatit välittyvät suoraan SeaTrackWeb-ohjelmistolle.
- 3. Mikäli onnettomuustapaukselle ei ole vielä lisätty likaantunutta aluetta, voi sen lisätä klikkaamalla *Uusi alue* -painiketta. Uuden likaantuneen alueen lisääminen on selostettu yksityiskohtaisesti ohjeen kohdissa 4.7.5. ja 4.7.5.
- 4. Käyttäjätunnukset -painikkeesta avautuu ikkuna, josta saat SeatrackWeb-palvelussa tarvittavat käyttäjätunnuksen ja salasanan.

Karttamerkinnät	Torjuntasuunr	itelmat	Tilann	ekuvat	Liitetyt dok	umentit	Resurssit	
Tapauksen tiedot	Tapahtumat	Tiedustelu	tiedot	Likaantu	uneet alueet	Kulkeutu	misennusteet	
Kulkeutumisennuste	et							
Ajankohta	Nimi / lyhyt kuvau	15	Тууррі					
								san
							1100	Petri
							nae	
Näytä tiedot	Karttatoiminnot					ſ	Lisöö	
						(Uusi ennuste)
	kliunnistliminen		_				Tuo valmis lasken	ta
	Kaynnistaminen							
keutumislaskennar							Lisää SPILLMOD-la	askenta
ikaantunut alue —						ļ	Lisää SPILLMOD-la	askenta
ikaantunut alue — :0.03.2017 Ensimn	näinen havainto	Kartoi	tettu			Seatra	Lisää SPILLMOD-la	askenta
ikaantunut alue 20.03.2017 Ensimn 24.03.2017 SHP (1	näinen havainto)	Kartoi Mahdo	tettu ollisesti l	kaantunu	t	Seatrad	Lisää SPILLMOD-k	skenta
ikaantunut alue 0.03.2017 Ensimn 4.03.2017 SHP (1 4.03.2017 Toinen	näinen havainto) havainto	Kartoi Mahdo Kartoi	tettu ollisesti l tettu	ikaantunul	t	Seatrad	LISÄÄ SPILLMOD-k	askenta
keutumislaskennan ikaantunut alue 20.03.2017 Ensimn 24.03.2017 SHP (1 24.03.2017 Toinen 24.03.2017 Kolmas	näinen havainto) havainto : havainto	Kartoi Mahdo Kartoi	tettu ollisesti l tettu nnuste	kaantunu	t	Seatrad	Lisää SPILLMOD-la	askenta
ikeantunut alue ikaantunut alue 20.03.2017 Ensimn 24.03.2017 SHP (1 24.03.2017 Toinen 24.03.2017 Kolmas	näinen havainto) havainto : havainto	Kartoi Mahdo Kartoi Mallier	tettu bilisesti l tettu nnuste	kaantunut	t	Seatrad Käyttäj Salasa	Lisää SPILLMOD-k	askenta
ikaantunut alue 0.03.2017 Ensimn 24.03.2017 SHP (1 24.03.2017 Toinen 24.03.2017 Kolmas Alueen tiedot Tarl	näinen havainto) havainto : havainto kenna kartta koht	Kartoi Mahdo Kartoi Mallier eeseen Va	tettu ollisesti I tettu nnuste iltse kar	ikaantunut talta	t Jusi alue	Seatrad Käyttäj Salasa	Lisää SPILLMOD-la :kWeb Käyttäjä – jätunnus:	
ikaantunut alue — ikaantunut alue — ikaantunut alue — ikaantunut alue — ikaantunut alue — ikaantunut alue = ikaantunut a	näinen havainto) havainto : havainto kenna kartta koht	Kartoi Mahdo Kartoi Itallier eeseen Va	tettu bilisesti I tettu nnuste iltse kar	ikaantunui talta	t Uusi alue	Seatrao Käyttäj Salasai	Lisää SPILLMOD-la :kWeb Käyttäjä – jätunnus: na:	>
ikaantunut alue — ikaantunut alue — ikaantunut alue — ikaantunut alue — ikaantunut alue — ikaantun tensistä askennan tyyppi — ikertanäästö/havi	näinen havainto) havainto : havainto kenna kartta koht	Kartoi Mahdo Kartoi Iallier Va	tettu bilisesti I tettu nnuste	kaantunu talta	t Uusi alue	Seatrao Käyttäj Salasai	Lisää SPILLMOD-la :kWeb Käyttäjä – jätunnus:	askenta
ikaantunut alue 20.03.2017 Ensimn 24.03.2017 SHP (1 24.03.2017 Toinen 24.03.2017 Kolmas Alueen tiedot Tarl askennan tyyppi Kertapäästö/hava	näinen havainto) havainto : havainto kenna kartta koht aittu lautta 🔘 Ja	Kartoi Mahdo Kartoi Itallier eeseen Va	tettu bilisesti I tettu nnuste	kaantunut talta	t Jusi alue	Seatrao Käyttäj Salasai	Lisää SPILLMOD-la :kWeb Käyttäjä – jätunnus:	

Kuva 4-73. Kulkeutumislaskennan käynnistäminen BORIS-karttasovelluksesta.

- 5. Klikkaa Käynnistä laskenta -painiketta.
 - **Huom!** Kulkeutumisennusteen voi laskea myös pisteen perusteella. Jos et valitse mitään likaantunutta aluetta laskennan pohjalle, vaan painat suoraan "Käynnistä

laskenta" -painiketta, järjestelmä kysyy haluaako käyttäjä osoittaa sijainnin kartalta (Kuva 4-74). Kun valitset kyllä, pääset klikkaamaan pisteen kartalle, jonka jälkeen tallenna se painamalla vihreää tallennuspainiketta (Kuva 4-75).

6. Ohjelma käynnistää automaattisesti uuteen selainikkunaan SMHI:n SeaTrackWebsisäänkirjautumissivun (Kuva 4-76). BORIS-karttasovellus jää auki ja siihen avautuneeseen Kulkeutumislaskenta-lomakkeeseen palataan ohjeen kohdassa 10. ÄLÄ sulje BORIS-karttasovellusta tai Kulkeutumislaskenta-ikkunaa! Syötä sivulla oleviin kenttiin käyttäjätunnuksesi ja salasanasi. Klikkaa tämän jälkeen LOGIN-painiketta.

Kuva 4-76. SeaTrackWeb-kulkeutumisennusteen sisäänkirjautumissivu.

7. SeaTrackWeb käynnistyy ja näyttää likaantuneen alueen/pisteen kartalla oranssina (Kuva 4-77).

Kuva 4-77. SeaTrackWeb-sovellus avautuu uuteen ikkunaan, jossa BORIS-järjestelmässä valittu likaantunut alue tai lähtöpiste on merkittynä kartalla.

- Kulkeutumislaskelman parametrit, eli lähtötiedot, määritellään SeaTrackWebsovelluksen oikeassa laidassa olevista valikoista. Oil observation (öljyhavainto) valikon alla on neljä väliotsikkoa (Kuva 4-78), joiden alta tulee tarkistaa ja muokata laskelman lähtötiedot vastaamaan päästöä, jonka kulkeutumista merialueilla halutaan mallintaa.
 - a. Specify time and location -

kohdassa määritetään öljyn havaintoaika (observation time) ja paikka (position). *Huomaathan, että kaikki kellonajat STW-*

Kuva 4-78: STW-kulkeutumislaskelman parametrit ovat sovelluksen käyttäjän määrittelemiä lähtötietoja öljypäästöstä: aika & sijainti, kesto, öljylaatu ja öljyn määrä.

sovelluksessa ovat UTC-aikoja (Universal Time Code, eli 0-aikavyohykkeen kellonaika). Suomen kellonajat muunnat helpoiten UTC aikaan vähentämällä kellonajasta 2 tuntia talviaikaan ja 3 tuntia keäsaikaan.

Öljyhvainnon sijainti on siirtynyt automaattisesti BORIS-järjestelmästä, mutta voit tarvittaessa muokata sijaintia valitsemalla *Position* -kohdasta *Enter manually*. Näin voit esimerkiksi tarkentaa kartalle piirretyn pisteen sijaintia

määrätyksi koordinaattipisteeksi. Siirry seuraavaan kohtaan Painikkeella.

 b. Simulation period –kohdassa määritellään ennusteen kesto kirjoittamalla ennusteen alkuaika kohtaan Start date (UTC) ja kesto tunteina kohtaan duration. Siirry seuraavaan

kohtaan ______-painikkeella.

 c. Type of oil –kohdassa määritellään öljylaatu joko karkealla luokituksella (kevyt-, keskiraskas tai raskasöljy), tai valitsemalla lähin vastaava öljylaatu Specific oil – välilehden listalta (Kuva 4-79). Siirry seuraavaan kohtaan
 Next -painikkeella.

Oil observation	Oil observation	^					
Specify time and location	Specify time and location	~					
Simulation period	Simulation period	~					
Type of oil	Type of oil	^					
Oil class Specific oil	Oil class Specific oil						
Select oil class 📵	Select specific oil ()						
Medium oils (100-1000 cSt)	IE-30 Bunker (IKU)						
Heavy oils (>1000 cSt)	Marine diesel (IKU)						
State of oil	State of oil 📵						
Fresh Weathered	Fresh Weathered						
Clear	Clear	Next					
Amount 🗸	Amount	~					

d. *Amount* tarkoittaa määrää, eli tässä kohdassa määritellään kuinka paljon öljyä on arvioitu vuotaneen (tai vuotavan) mereen. Määrä voidaan ilmoittaa

tonneina tai kuutioina. Klikkaa lopuksi ^{Next} ja käynnistä laskenta klikkaamalla Start model.

Kuva 4-79. Oil type -välilehdellä määritellään laskennassa käytettävä öljylaatu, joko karkeasti luokitelleen Oil classvälilehdeltä, tai valitsemalla lähin vastaava öljylaatu Specific oil -välilehdeltä.

9. Kun kulkeutumisennuste on valmis, muuttuu merkkipallo simulaation vieressä vihreäksi ja laskelmaa voidaan esikatsella STW-sovelluksessa *Visualize* -otsikon alla olevilla toiminnoilla.

oil Starting up	*	Simulation 1	^	Filte SIMULATION ()
oil 34 out of 97 steps	~	Visualize 🕲		Visuali
Мар	~	# 9 k %		Share Share
Oil observation	~	Cummoni		Export
Simulations	^	Summary	~	Sumn Discard
Filter: All 🗸	÷	Coordinates	~	Coorc Delete
oil Simulation 1	\bigcirc	+		+ =

Kuva 4-80 Laskelman ollessa käynnissä simulaation vieressä oleva merkkipallo on sininen ja laskelman valmistuttua se muuttuu vihreäksi. Simulaatio-valikon alaosassa kolmen pisteen sumbolista avautuu valikko, josta kulkeutumisennuste, voidaan tallentaa (save) STW:ssä tai jakaa Internet-linkillä eteenpäin.

10. Valmis laskenta tallennetaan BORIS-järjestelmän onnettomuustapaukseen palaamalla BORIS-karttasovellus-ikkunaan, joka jäi auki STW:n avautuessa sen päälle uudessa selainikkunassa. Kulkeutumisennusteen yksilöllinen *ID*-tunnus on automaattisesti lisätty BORIS-karttakäyttöliittymän *Kulkeutumislaskenta*-ikkunaan. Ikkunan alaosassa täytetään tarvittavat tiedot (*Nimi, Status, Näkyvyys, Virallisuus* ja *Lisätiedot*) ja sen jälkeen klikataan Tallenna laskenta -painiketta (Kuva 4-81).

Kulkeutumislaskenta	_ 🗆 X
Tuo valmis Seatrack Web -laskentatulos BORIS-järjestelmään antama tekstikenttään Seatrack Web sovelluksessa näkyvä laskentatunnus (ID kulkeutumisennusteen tiedot ja klikkaa 'Tallenna'.	lla alla olevaan 9). Anna myös muut
0609ac0b-b407-440c-a2eb-6adb6606d2e4	
Likaantunut alue (laskennan lähtökohta)	
20.03.2017 Ensimmäinen havainto Kartoitettu	
24.03.2017 SHP (1) Mahdollisesti likaantunut	
24.03.2017 Toinen havainto Kartoitettu	
24.03.2017 Kolmas havainto Malliennuste	
Alueen tiedot Valitse kartalta	
Nimi / lyhyt kuvaus	
Status Voimassa Näkyvyys Kaikki viranomai	set 🔻
Virallisuus Virallinen 🔹	
Lisätiedot	
Tallenna laske	nta Peruuta

Kuva 4-81. SeaTrackWeb-laskennan tallentaminen BORIS-karttasovellukseen. Kun ennuste tallennetaan SeaTrackWeb-sovelluksessa, BORIS-sovelluksen *Kulkeutumislaskenta*-ikkunaan *ID*-kohtaan ilmestyy SeaTrackWeb:in laskennalle antama tunnistenumero.

11. Kulkeutumisennusteen tallentamisen jälkeen BORIS ilmoittaa käyttäjälle onnistuiko tallennus. Varoitusikkunassa kerrotaan vielä, että laskennan näkyminen Kulkeutumisennusteetvälilehdellä voi kestää jonkin aikaa (Kuva 4-82).

Kuva 4-82. Ilmoitus kulkeutumisennusteen tallennuksen onnistumisesta.

12. Onnistuneesti tallentunut laskenta tulee näkyviin *Kulkeutumisennusteet*-välilehdelle, josta käyttäjä voi valita juuri tallentamansa laskennan ja tarkastella sitä kartalla, kts. 4.7.7.1.

4.7.8. Karttamerkinnät-välilehti

Karttamerkinnät-välilehden kautta käyttäjä voi lisätä kartalle omia merkintöjä tai tarkastella muiden käyttäjien tallentamia merkintöjä (Kuva 4-83).

Or	Onnettomuustapaus: harjoitus1											
Tapauksen tiedot Tapahtumat Tiedustel				Tiedustelut	tiedot	Likaantur	neet alueet	Kulkeutumisennusteet				
Karttamerkinnät Tor			Torj	juntasuunnitelmat Tilann			kuvat	Liitetyt doku	mentit	Resur	ssit	
	Kartta	amerkinnät Ajankohta		Nimi / lyhyt	kuvaus	ç	Status					
		20.03.2017 1	5:37	harjoitus1			Luonnos	ZZZ				
		22.03.2017 1	5:59	koordinaa	ttipisteiden	tallen	Ajankohtaiı	ne				
	\checkmark	27.03.2017 0	9:15	parkkipail	ka		Ajankohtaiı					
		27.03.2017 0	9:16	lintuhavai	nto		Ajankohtaiı	ne				
		27.03.2017 0	9:17	hylkeitä			Ajankohtaiı	ne				
		27.03.2017 0	9:17	lintuhavai	nto	,	Ajankohtaiı	ne				
	•									×	Hae	
	Näytä tiedot Karttatoiminnot Uusi karttamerkintä											

Kuva 4-83. Karttamerkinnät-välilehti.

Esimerkkejä karttamerkeistä voisi olla vaikkapa epävirallisen parkkipaikan lisääminen muiden käyttäjien tiedoksi. Karttamerkinnöillä voidaan myös lisätä kartalle vaikkapa tietoja merellä tehdyistä havainnoista, joita ei muihin osioihin luontevasti voi tallentaa.

4.7.8.1. Tallennettujen karttamerkintöjen tarkastelu

Tallennettuja karttamerkintöjä voi tarkastella kartalla ruksittamalla sen edessä oleva laatikko (Kuva 4-83). Tarkempia tietoja halutusta karttamerkinnästä saa valitsemalla merkintä

(muuttuu siniseksi) ja klikkaamalla ^{Näytä tiedot}-painiketta. Tiedot löytyvät esiin avautuvasta ikkunasta (Kuva 4-84).

Karttamerkintä: parkkipaikka										
Ajankohta 27.3.2017 09:15 (Suomen aikaa)										
Nimi / lyhyt kuvaus parkkipaikka										
Status Ajankohtainen 🔹 Näkyvyys Henkilökohtainen 🔹										
Lisätiedot Tähän mahtuu 5 autoa										
Päivittänyt: iida.autio@ymparisto.fi / 27.03.2017 09:16										
Karttatoiminnot Poista Tallenna Sulje										

Kuva 4-84. Karttamerkintään liittyvät lisätiedot.

4.7.8.2. Uuden karttamerkinnän lisääminen

Uuden karttamerkinnän tallentaminen alkaa klikkaamalla *Karttamerkinnät*-välilehdeltä *Uusi karttamerkintä*-painiketta. Avautuvaan *Karttamerkintä*-ikkunaan täytetään tarvittavat tiedot ja tämän jälkeen klikataan *Karttatoiminnot – Lisää/muokkaa piirtämällä kartalle* (Kuva 4-85).

Karttamerkintä	_ 🗆 X										
Ajankohta 27.3.2017 15 09:26	kaa)										
Nimi / lyhyt kuvaus Helikopterin laskupaikka											
Status Ajankohtainen Näkyvyys Henkilökohtainen											
Lisätiedot Tähän mahtuu 1 helikoperi											
Päivittänyt: iida.autio@ymparisto.fi /											
Karttatoiminnot Poista Tallenna	Peruuta										
🗸 🖉 Lisää/muokkaa piirtämällä kartalle											
🔶 Tuo shape-tiedostosta	4										

Kuva 4-85. Uuden karttamerkinnän lisääminen.

Tämän jälkeen ruutuun avautuu karttaeditointityökalut (Kuva 4-86).

1. Valitse vasemmasta laidasta haluamasi työkalu. Kuvan esimerkissä on valittu alueiden

piirtämiseen tarkoitettu työkalu

2. Valitse sopivat värit ja reunaviiva.

- 3. Piirrä kohde kartalle hiiren vasemmalla näppäimellä klikkailemalla. Päätä piirros tuplaklikkaamalla viimeisessä haluamassasi pisteessä.
- 4. Valitse halutessasi uusi työkalu *Karttaeditointi*-ikkunasta ja piirrä sillä haluamasi kohde. Voit toistaa vaiheita 1–4 niin monta kertaa kun on tarpeen. Voit esimerkiksi lisätä piirrokseesi tekstiä.
- 5. Kun karttamerkinnän kaikki osat ovat valmiit, klikkaa *Piirto valmis* painiketta, joka myös sulkee karttaeditointi-ikkunan.
- 6. Tämän jälkeen palaat *Karttamerkintä*-ikkunaan (Kuva 4-85). Muista vielä painaa

-painiketta tässä ikkunassa, jos teet kuvan piirtämisen jälkeen muutoksia alueen tietoihin.

Kuva 4-86. Karttamerkinnän piirtäminen kartalle.

Huom! Karttamerkinnäksi, eli osaksi jotakin onnettomuustapausta, on mahdollista tuoda myös jokin oma paikkatietoaineisto. Tämä tapahtuu valitsemalla *Karttamerkintä*-ikkunasta *Karttatoiminnot – Tuo shpae-tiedostosta* (Kuva 4-85). Aineiston lisääminen karttamerkinnäksi noudattelee tämän jälkeen kohdassa 4.6.1.2. esitettyjä periaatteita.

4.7.8.3. Esimerkki: HELCOM-gridin lisääminen

Itämeren suojelukomission HELCOM:n torjuntamanuaalissa on sovittu öljyntorjuntaoperaation johtamiseksi määrättävästä ruudukosta. Tämän ruudukon avulla jaetaan torjuntaan osallistuville öljyntorjunta-aluksille vastuualueet eli torjuntasektorit. Jos Meritoiminnan johtaja on määrätty, hän määrittää HELCOM grid –ruudukon keskipisteen ja kartoissa käytettävän mittakaavan. Jollei meritoiminnan johtajaa olla määrätty voi torjuntatoimia johtava henkilö määrittää ruudukon keskipisteen ja mittakaavan.

Oletusasetuksilla käytettynä (ruudun koko: 900m * 900m, ruudukon koko: 8 riviä ja 8 saraketta) ruudukko vastaa HELCOM gridiä mittakaavaltaan 1:50 000 merikarttapohjalla. Aluksilla BORIS-karttamerkintää vastaavat ruudut saadaan siis käyttöön esimerkiksi tulostamalla liitteen 3 ruudukko A4-kokoiselle piirtoheitinkalvolle. Esimerkkikuvassa (Virhe. Viitteen lähdettä ei löytynyt.) näytetään rinnakkain näkymä BORIS-järjestelmään piirretystä oletusruudukosta ja kalvolle tulostetusta HELCOM gridistä 1:50 000 merikartan päällä. Molemmissa kuvissa ruudukko on keskitetty samaan pisteeseen Länsitoukki-saaren itäiseen nimenkärkeen ja ruutujen koko ja sijainnit vastaavat toisiaan, jolloin niiden tunnisteita voidaan käyttää hyväksi toiminta-alueiden osoittamiseen.

(JT)	R.	TR	101.0		21		操 議	0	A	3	Jollas	A Company	States and the states of the s	A	the London of London	A Part	mushexxx		TURAPARE	(I) II III III
く し し		1	PAR	Villinki Villinge	A	A A A		#30 ~~	1-1	LEMM.	ALLINI CO	200	Vitin	ALL CONTRACTOR	TUPSU		A A		11. 11. 11.	Ra alle
1			the second	All and	so to			8 6	-	Sar C				ILL C	201V	Fee	Por	9.0) - I	3 60	Vastra Röt
2	R	Der alla			X	41		Z	R	nina	R	A Strange		THOLMEN	B. Co.	The state		and a second	ARASXRIN DCI 60 DE 17	SI
ar	idham	n <mark>nac</mark> Mas a		A	+4		31		55	Bar	L. Be sup	e that all u	nit's use sea	the given p	ne same sc osition	ale: SVARTKU	OREN CAL	31 51		and and
	37 66	K		er-ll-				136	1	ST. Y	Bra (2	the NO	A THE IS		No and and	" he fee	Be State	31
Z			<i>»</i> /	19	ber .	172		7.	16	Alst.	mag	12 17	15	againtain an	Kajarbijliaroa)	A7	1 1 1 1 1	18 -	Graniander
ia	A1	A2	A3	A4 2	A5	⁶ Ā6	A7	A8	A	to be	Al C	AZ B B	A3 27	8 (A)	Star I			112	0	в (
	B1	B2	B3	4 B4	B5	B6	B7	B8		1		B2	B3	B4 2) 2 10	B5 - Can	B6	B7	E E	18 marin	St N
ř	C118	C2	C3	C4	C5	C6	C7	C8	25	the the	CI	CI,	G3 ~~~	C4 10 M S	C5 (Cg6	C7	Dillion (38 0	Itätoukki
	aari		0	77	70	De	DZ		2	Stall a	Dl _n	D2 "	D3	D4 77	0,5 D,5	D6	D7	B	08	Ustertok
		DZ	D3	D4	05	Do	07	Da	7		(m (m)	R C	54	Lansitoukki Vastertokan	5	8		.16	12	C
	5Ē1	E2	E3	E4	E5	E6	E7	E8		ж й	El z	E2 ®	E3 #	E4 China	15/11	Eg	# 10	M	8 10	30
	F1	F2	F3	F4	F5	F6	F7	F8			F1	F2 "	F3 9	F4 a	F5 a	F6 .#	F.7	39 2	F8 (11)	30
	G1	G2	G3	G4	G5	G6	G7	G8		1	GI	G2	G3 ^m	G4 1	G5 v	G6 N	G7	*	G8	
	H1	H2	H3	57 H4	H5	H6	H7	H8			HI	H2 th	Sokkotoukki Blindtoken H3	H40	H5	Ho	A0 350		010 02 H8	030
10				20/		/						4		51	010 010	an and a second	automalm C	16°E)	antimitical maling	030

Kuva 4-87. HELCOM grid BORIS -karttamerkintänä ja kalvolle tulostettuna merikartan (1:50 000) päällä.

HUOM: Jos torjunnassa on määrätty käytettäväksi HELCOM gridiä muussa kuin 1: 50 000 mittakaavassa, tulee ruutujen koko säätää BORIS-järjestelmässä vastaamaan valittua mittakaavaa **ennen ruudukon piirtämistä kartalle**!

Ruudun sivun pituus voidaan laskea mille tahansa mittakaavalle kertomalla 1,8 (= A4 kalvolle tulostetun gridiruudun sivun pituus) mittakaavan suhdeluvulla ja jaetaan tulo sadalla.

Esimerkiksi merikartalla, jonka mittakaava on 1:20 000 ruudun koko maastossa (ja BORIS karttamerkinnässä) olisi 360 m x 360 m, sillä 1,8 * 20 000 /100 = 360 m.

BORIS-järjestelmässä HELCOM grid ruudukon voi lisätä *Karttamerkinnät*-välilehden kautta. Tätä työkalua voi tietenkin käyttää myös muiden ruudukkomuotoisten karttamerkintöjen lisäämiseen kartalle.

Ruudukko lisätään kartalle valitsemalla *Luo ruudukko (HELCOM grid)* -työkalu *Karttaeditointi*-ikkunasta. Työkalun valitsemisen jälkeen täytetään halutut tiedot *Karttaeditointi*-ikkunaan. Kun tiedot on täytetty, klikataan kartalta ruudukon keskipistettä. Sijaintia voi muuttaa joko klikkaamalla kartalta uudestaan sopivampaa keskipistettä tai vaihtoehtoisesti muokkaamalla koordinaatteja Syötä koordinaatit *Karttaeditointi*-ikkunasta. Kun sijainti ja muut ruudukon yksityiskohdat on valmiiksi määritelty, painetaan lopuksi *Piirto valmis* -nappia (Kuva 4-88).

Karttaeditointi									_ 🗆 X			
Luo ruudukko (HEC COM grid)												
Valitse ruudukon keskipiste klikkamalla karttaa tai antamalla koordinaatit												
N/Y/Lat E/X/Lon												
63° 03,78'	020° 3	6,65'		Syötä ko	oordinaa	atit	-					
Ruudun koko				Ruud	lukon ko	oko —						
korkeus 900 m	leveys	900	m	r	ivejä	8 sar	rakkeita	8				
	,											
Ruutujen tunnukset —							, ,					
✓ Näytä tunnukset k	tirjainko	ko 16	alc	oitusinde	eksi	1	käännä	a sarakk	eet/rivit			
	Uusi ruudukko Poista ruudukko											
		r			·		·		1			
	A1	A2	A3	A4	A5	A6	A7	A8				
	B1	B2	B3	B4	B5	B6	B7	B8				
	C1	C2	<u>C3</u>	C/	C5	6	C7	<u> </u>				
		02	~~~	04			07					
	D1	D2	D3	D4.	D5	D6	D7	D8				
					F							
	E1	E2	E3	E4	E5	E6	E7	E8				
	E 4		50					F 0				
	F1	+2	F3	►4	F5	16		F8				
	G1	G2	G3	G4	G5	G6	G7	G8				
	H1	H2	H3	H4	H5	H6	H7	H8				

Kuva 4-88. HELCOM Gridin lisääminen Karttamerkinnät-työkalun avulla.

BORIS-järjestelmässä ruudukon jatkokäyttöä helpottaa, jos ruudukon tiedot kirjataan karttamerkinnän lisätietoihin esimerkiksi Kuva 4-89 mukaisesti.

Karttamerkintä: HELCOM grid										
Ajankohta 25.7.2017 14:00 (Suomen aikaa)										
Nimi / lyhyt kuvaus HELCOM grid										
Status Ajankohtainen 🔹 Näkyvyys Kaikki viranomaiset 💌										
Lisätiedot Keskipiste: 60° 00.40', 019° 50.47' Ruudun sivu: 900 m Merikartta 1:50 000										
Päivittänyt: henna.malinen@ymparisto.fi / 25.07.2017 14:04										
Karttatoiminnot Poista Tallenna Sulje										

Kuva 4-89. Jos karttamerkintöjen ruudukkoa on tarkoitus käyttää tehtävien jaon apuvälineenä, on lisätiedot kohtaan tarkoituksenmukaista kirjata ne asetukset, joilla ruudukko on piirretty.

4.7.9. Torjuntasuunnitelmat-välilehti

Torjuntasuunnitelmat-välilehden tarkoituksena on tallentaa onnettomuustapaukselle laaditut torjuntasuunnitelmat käyttäjien nähtäväksi sekä tarjota välineitä uusien torjuntasuunnitelmien laadintaan ja esittämiseen.

Torjuntasuunnitelmalle voidaan määritellä alue, jota suunnitelma koskee. Kullakin alueella voi lisäksi olla yksi tai useampia torjuntasuunnitelman osia, jotka voivat olla alueita, ankkureita, pultteja tai puomeja.

Yhteen onnettomuustapaukseen voi liittyä yksi tai useampia torjuntasuunnitelmia. Käytännöksi on sovittu, että torjuntasuunnitelmat tehdään vastuuorganisaatiokohtaisesti. Suuressa alusöljyvahingossa SYKE ja eri pelastustoimenalueet tekisivät omat torjuntasuunnitelmansa.

Kuva 4-90 on havainnollistettu kuvitteellisen torjuntasuunnitelmakaavion avulla tapausta, jossa yhdessä onnettomuustapauksessa on kolme torjuntasuunnitelmaa, joissa puolestaan on erilaisia torjuntasuunnitelman osia. Taulukko 4-1 on esitetty kuvan torjuntasuunnitelmien nimet, osan tyypit ja toimintatyypit. Kuvissa ja taulukossa on käytetty samaa terminologiaa kuin järjestelmässäkin.

Kuva 4-90. Kuvitteellisen onnettomuustapauksen torjuntasuunnitelma kaaviokuvana. Tässä onnettomuustapauksessa on kolme torjuntasuunnitelmaa, joilla on erilaisia torjuntasuunnitelman osia. Nämä on listattu Taulukko 4-1 terminologian selkeyttämiseksi.

Torjuntasuunnitelman nimi	Suunnitelman osan nimi	Osan tyyppi	Toimintatyyppi	
Toriuntacuunnitalma 1 (SVKE	Keräyssektori (SYKE 1)	Toiminta-alue	Öljyn keräys vedestä	
avomoritoriunta)	Keräyssektori (SYKE 2)	Toiminta-alue	Öljyn keräys vedestä	
avomentorjunta)	Läntinen puomitus (SYKE 1)	Puomi	-	
	Itäinen puomitus (SYKE 2)	Puomi	-	
Torjuntasuunnitelma 2	Rannikkotorjunta (A)	Toiminta-alue	Öljyn keräys rannalta	
(Pelastuslaitos A)	Isosaaren puomitus A (1)	Puomi	-	
	Isosaaren puomitus A (2)	Puomi	-	
Torjuntasuunnitelma 3				
(Pelastuslaitos B)	Keräys vedestä (B)	Toiminta-alue	Öljyn keräys vedestä	

Taulukko 4-1. Torjuntasuunnitelmaterminologia taulukoituna.

4.7.9.1. Tallennettujen torjuntasuunnitelmien ja sen osien tarkastelu

Kaikki onnettomuustapaukseen liittyvät torjuntasuunnitelmat on listattu Torjuntasuunnitelmat-välilehdellä (Kuva 4-91).

Torjuntasuunnitelman saa näkyviin kartalle ruksittamalla torjuntasuunnitelman edessä oleva laatikko.

Lisätietoja torjuntasuunnitelmasta saa klikkaamalla Torjuntasuunnitelmat-välilehdeltä Näytä tiedot -painiketta.

Esiin avautuvassa Torjuntasuunnitelma-ikkunassa on lisätietoja suunnitelmasta. Tässä ikkunassa on myös listattu, mistä osista torjuntasuunnitelma koostuu. Samassa torjuntasuunnitelmassa voi olla määriteltynä esimerkiksi torjunta-alueita ja puomeja. Kaikki nämä on listattu suunnitelman osiksi (Kuva 4-91).

Suunnitelman osat saa piirrettyä kartalle ruksittamalla niiden nimen edessä oleva 🗹laatikko.

Tarkempia tietoja suunnitelman osista saa näkyviin klikkaamalla jokin suunnitelman osa

aktiiviseksi ja klikkaamalla sen jälkeen Osan tiedot -painiketta.

Esiin avautuvasta Torjuntasuunnitelman osa -ikkunasta voi lukea lisätietoja kustakin osasta, esimerkiksi toiminta-alueesta.

X	Onnettomuustapaus	: Rödskär					_ 🗆 X		
	Tapauksen tiedot	Tapahtumat	Tiedustelutiedot	Likaantu	neet alueet	Kulkeutur	nisennusteet		
	Karttamerkinnät	Torjuntasuur	nnitelmat Tila	nnekuvat	Liitetyt dok	kumentit	Resurssit		
	Torjuntasuunnitelma Ajankohta	t Nimi / 13:30 Vastu	lyhyt kuvaus Jualueiden jako		Status Suunnit	eltu			
	14.01.2013 14.01 2013 73.06.2013	3:33 Rann 13:46 Avom 14:22 Päälly Karttatoimin	ikon torjunta: Var neritorjunta: Valtio ystö 3 esitys nnot	sinais-Suon n alue	ne Suunnit Suunnit Työt ka Tuo	teltu teltu ynnissä Uusi	Hae		
Torjuntasuunnitelma: Vastuualueiden jako	(_ 🗆 X						
Nimi / lyhyt kuvaus Vastuualueiden jako				Toriuntas	uunnitelman (osa: Varsina	ais-Suomen pela	stuslaitoksen alue	_ 🗆 X
Vastuutaho SYKE				Perustied	dot Resurss	it Kerätty	jäte		
Status Suunniteltu Viakvvvvs Kaik	ki viranomaiset 💌			Osan tyy	ppi Toiminta	a-alue	•		
Ajankohdat Suunnittelu 14.1.2013 15 13:30 () Työt aloitettu <d.m.yyyy> 15 () Työt lopetettu <d.m.yyyy> 15 () (Suomen alkaa)</d.m.yyyy></d.m.yyyy>	Lisatiedot			Toimin Nimi / ly Vastuuta Status	htatyyppi Mu hyt kuvaus ho SYKE Suunniteltu	ut toimenpi Varsinais-	-Suomen pelastu Näkyvyys Ka	islaitoksen alue ikki viranomaiset	
C Suunnitelman osat			-6	Ajanko	ohdat			Lisätiedot	
Nimi / lyhyt kuvaus Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen alue Vastuutaho : SYKE Suunnittelu : 1 Työt aloitettu : - Työt aloitettu : - Valtion alue	Osan tyyppi Toiminta-alue 4.1.2013 Toiminta-alue	Status Suunniteltu Suunniteltu	Uus osa Osan tiedot	Suur Työt Työt	nnittelu 14. : aloitettu <d. : lopetettu <d. (S</d. </d. 	1.2013 M.yyyy> M.yyyy> Suomen aika	13:30 ÷		
		•			Päivitt	tänyt: kati.ta	hvonen@ymparist	to.fi / 11.06.2013 15:29	
Päivittänyt: kati.tahvonen@ym, Karttatoiminnot	oaristo.fi / 11.06.2013	15:28 Tallenna	Sulje	Kartt	tatoiminnot	Suunnite	elma P	oista Tallenna	Sulje

Kuva 4-91. Torjuntasuunnitelman ja sen osien tietojen tarkastelu.

Torjuntasuunnitelman osa -ikkunassa on edelleen kolme erillistä välilehteä, josta löytyy lisätietoja tiettyyn torjuntasuunnitelman osaan liittyen. Esimerkiksi torjuntasektorille voidaan määrittää perustiedot ja sillä operoivat resurssit. Mikäli kyseessä on öljyntorjunta-alukselle määritelty sektori, *Kerätty jäte* -välilehdeltä näkee kuinka paljon alus on jätettä kerännyt.

Torjuntasuunnitelman osa -ikkuna: Resurssit ja Kerätty jäte -välilehdet

Torjuntasuunnitelman osa-ikkunassa (Kuva 4-91) on yhteensä kolme välilehteä: *Perustiedot*, *Resurssit* ja *Kerätty jäte*.

Resurssit-välilehdellä näkyvät ne resurssit, jotka on liitetty osaksi torjuntasuunnitelman osaan. Esimerkki *Resurssit*-välilehden sisällöstä on esitetty Kuva 4-92. Lisätietoja torjuntasuunnitelman osalle lisätystä resurssista saa klikkaamalla resurssin aktiiviseksi ja sen

jälkeen klikkaamalla painiketta. Esiin avautuu *Torjuntaresurssi*-ikkuna, josta saa lisätietoja resurssista.

Torjuntasuunnitelman osa ja *Torjuntaresurssi*-ikkunan tiedot on linkitetty toisiinsa ja molemmista ikkunoista löytyy osin samojakin tietoja. Tämä toteutustapa on valittu, jotta toisiinsa linkittyneitä tietoja voi tarkastella montaa eri kautta: tämä onnistuu sekä *Torjuntasuunnitelmat*- että *Resurssit*-välilehtien kautta *Onnettomuustapaus*-ikkunassa. Katso tarkemmin *Resurssit*-välilehden toiminta kohdasta 4.7.10.
Torjuntasuunnitelman osa: Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen alue	_ 🗆 X	Torjuntaresurssj: Looki	X
Perustiedot Resurssit Kerätty jäte		Perustiedot Toiminta-alueet Kerätty jäte	
Suunnitelmaosan käytössä olevat / olleet resurssit		Nimi Louhi	Tyyppi Torjunta-alus 💌
Nimi Tyyppi	Lisää resurssi	Yhteyshenkilö N.N.	Henkilömäärä
Louhi Torjunta-alus		Puhelinnumero	Keräyssäiliön koko
Yhteyshenkilö: N.N. /	Avaa	Sähköposti	Näkyvyys Kaikki viranomaiset 💌
	Poista	Osallistunut tapaukseen	
Resurssi 'Louhi' toiminut suunnitelmaosalla		alkaen 15.1.2013 15 00:00 (Support	päättyen <d.m.yyyy></d.m.yyyy>
alkaen 27.3.2017 15 10:04 💭	Tallenna ajat	Lisätiedot	
päättyen <d.m.yyyy> 15</d.m.yyyy>		Päivittänyt: kati.tahvonen@ympan	isto.fi / 14.03.2013 16:07
Päivittänyt: kati.tahvonen@ymparisto.fi / 11.06.2013 15:29			Poista Tallenna Sulje
Karttatoiminnot Suunnitelma Poista Tallenna	Sulje		

Kuva 4-92. Toruntasuunnitelman osat -ikkunan Resurssit-välilehti ja sen linkittyminen resurssin lisätietoihin Torjuntareusrssi-ikkunassa.

Torjuntasuunnitelman osa -ikkunan *Kerätty jäte* -välilehdeltä selviää, mitä ja kuinka paljon jätettä kukin toimija on kerännyt. Valitsemalla *Kerätty jäte* -välilehdeltä haluttu toimija ja klikkaamalla sen jälkeen *Avaa*-painiketta, avautuu käyttäjälle *Kerätty jäte* -ikkuna, jossa on edelleen kolme välilehteä (Kuva 4-93). Näiden välilehtien kautta on mahdollista saada lisätietoja kerätystä jätteestä. Samat tiedot löytyvät myös *Torjuntaresurssi*-ikkunan *Kerätty jäte* -välilehdeltä.

	Kerätty jäte (Louhi/Sektori 3: Louhi) 🗆 🛛
	Perustiedot Lisätiedot Kerävshistoria
	Toimija/keršājā Louhi • Sāiliō-/erānumero 1
	Ajankohta 8.2.2013 15 00:00 00
	Saastetyyppi Jätteen kuvaus
	Raakaöljy •
	Kerätty määrä 300 m3 💌
Torjuntasuunnitelman osa: Sektori 3: Louhi	Päivittänyt: kati.tahvonen@ymparisto.fi / 05.06.2013 15:47
Perustiedot Resurssit Kerätty jäte	Ohje Tallenna Sulje
Toimija Määrä Ajankohta Säiliö/erä Uusi toimija/säiliö	Kerätty jäte (Loubi/Sektori 3: Loubi) – 🗆 X
Louhi 300 m3 08.02.2013 00:00 1	Perustiedet Lisätiedot Jeräyshistoria
Maks. keräyskapasiteetti:	Pakkaustapa Jatkosijoituspaikka
Yhteyshenkilö: N.N. /	Vastuutaho Status 💌
Poista	Lisätiedot
Päivittänyt: kati.tahvonen@ymparisto.fi / 14.03.2013 16:06	
Karttateiminnet Suuneitelma Tallenna Sulie	Päivittänyt: kati.tahvonen@ymparisto.fi / 05.06.2013 15:47
Submitterina Suije	Ohje Tallenna Sulje
	Kerätty jäte (Louhi/Sektori 3: Louhi) – 🗆 🗙
	Perustiadat Lisätiadat Kerävshistoria
	Perustieuor Lisatieuor Nerdyshistorie
	Ajankohta Jätteen kuvaus Kerätty määrä
	08.02.2013 15:00 200 m3 Poista
	Päivittänyt: kati.tahvonen@ymparisto.fi / 05.06.2013 15:47
	Ohje Tallenna Sulje

Kuva 4-93 Torjuntasuunnitelman osa -ikkunan Kerätty jäte -osio sekä linkitykset kerätyn jätteen yksityiskohtaisiin tietoihin.

4.7.9.2. Uuden torjuntasuunnitelman lisääminen

Kukin viranomainen lisää BORIS-järjestelmään torjuntasuunnitelman omalta vastuualueeltaan. Esimerkiksi avomerellä tapahtuvan onnettomuuden yhteydessä valtion (eli SYKE:n) vastuulla olevan torjuntasuunnitelman järjestelmään piirtää SYKE. Vastaavasti se pelastuslaitos, jota onnettomuus tulee koskemaan, lisää BORIS-järjestelmään torjuntasuunnitelman omalta alueeltaan. Torjuntasuunnitelmat tulee nimetä vastuuviranomaisen mukaisesti. Mikäli yksi taho tekee useita suunnitelmia, lisätään nimen perään numero. BORIS-järjestelmässä kunkin suunnitelman kohdalla voidaan määritellä suunnitelman status seuraavasti:

- 1) Suunniteltu
- 2) Työt käynnissä
- 3) Puhdistettu / työt ohi
- 4) Hylätty

Mikäli jokin suunnitelma ei ole enää ajankohtainen, tulee se merkitä statuksella Hylätty.

Uusi torjuntasuunnitelma lisätään järjestelmään Torjuntasuunnitelmat-välilehdeltä

klikkaamalla ^{Uusi suunnitelma}-painiketta (Kuva 4-94). Esiin tulevaan *Torjuntasuunnitelma*-ikkunaan lisätään tarpeelliset tiedot.

Alue, jota suunnitelma koskee piirretään valitsemalla *Torjuntasuunnitelmat*-ikkunasta *Karttatoiminnot – Lisää/Muokkaa piirtämällä kartalle*. Torjuntasuunnitelman osat (kuten puomit ja torjunta-alueet) piirretään tyypillisesti suunnitelma-alueen sisäpuolelle. Tyypillisesti torjuntasuunnitelman alue noudattelee pelastuslaitosrajoja ja aavan meren rajaa (Kuva 4-90). Pelastuslaitosten rajat saa näkyviin *Karttanäkymä – Lisää kartta-aineisto*... - valikon kautta kohdan 4.6.1.1. mukaisesti.

Onnettomuustapaus	: harjoitus1						-	
Tapauksen tiedot	Tapahtumat	Tiedustelut	tiedot	Likaantu	neet alueet	Kulkeutu	misenn	usteet
Karttamerkinnät	Torjuntasuunnitelmat T			nekuvat	Liitetyt dok	umentit	Resu	rssit
Torjuntasuunnitelma Ajankohta	t Nimi / I	yhyt kuvaus			Status			
27.03.2017	10:37 Valtio	n alue			Suunnit	eltu		
27.03.2017	10:39 Länsi	-Uudenmaan	Palast	uslaitos 1	Suunnit	eltu		
27.03.2017	10:40 Helsir	ngin pelastus	laitos	1	Suunnit	eltu		Hae
Näytä tiedot	Karttatoimin	not			Tuo	Uusi	suunni	telma
Torjuntasuunnitelma	a: Valtion alue					_ [×	
Nimi / lyhyt kuvaus	Valtion alue							
Status Suunniteltu	1 •	Näkyvyys	Kaikki	viranomais	set 🔹			
Ajankohdat —				Lisätiedot			2	
🔇 🔇 Näytä suunnite	elma-alue karta	alla						
Näytä valitut k	artalla							
Näytä kaikki os	sat kartalla							
Q Piilota kartalta								
Rilota kaikki o	sat kartalta		– µ					
Kohdista kartta	a suunnitelmaa	n	+					
Kohdista valittuihin osiin Status Uusi osa							sa	
C Poista korostukset kartalta						edot		
Poista kaikki tunnisteet kartalta								
Lisää/muokkaa	a svöttämällä k	oordinaatit	- 🗆			Poist	•	
/ Lisää/muokkaa	a piirtämällä ka	rtalle	.fi /	27.03.201	7 10:38			
Karttatoiminno	t		Pois	sta	Tallenna	Sulj	e	

Kuva 4-94 Uuden torjuntasuunnitelman lisääminen ja piirtäminen kartalle.

Alue piirretään kartalle *Karttaeditointi*-työkaluilla samaan tapaan kuin kohdassa 4.7.4.3 on esitetty. Alla vielä kuva karttaeditoinnista (Kuva 4-95).

Kuva 4-95 Torjuntasuunnitelman alueen piirtäminen kartalle käyttäen karttaeditointi-työkaluja. Valmis torjuntasuunnitelman alue näkyy kartalla harmaalla katkoviivalla. Tyypillisesti alue noudattelee pelastuslaitoksen rajaa.

Torjuntasuunnitelmaa koskevan alueen määrittelyn jälkeen torjuntasuunnitelmalle voi määrittää haluamansa osat.

Huom! BORIS-järjestelmän käyttö torjuntasuunnitelmien osalta on suunniteltu siten, että kukin vastuuorganisaatio syöttää järjestelmään omaa aluettaan koskevan torjuntasuunnitelman. Kuva 4-94 esimerkissä Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos, Helsingin pelastuslaitos ja Avomeritorjunta (SYKE:n vastuulla) ovat omina torjuntasuunnitelminaan. Näihin suunnitelmiin voi kukin organisaatio lisätä omia torjuntasuunnitelman osiaan, esimerkiksi erilaisia toiminta-alueita.

Torjuntasuunnitelman osa voi olla alue, ankkuri, pultti tai puomi. Alla on esimerkkejä torjuntasuunnitelman osien lisäämisestä.

Uuden osan lisääminen alkaa aina seuraavasti (Kuva 4-96):

- 1) Valitse *Torjuntasuunnitelmat*-välilehdeltä se suunnitelma, johon haluat torjuntasektorin lisätä (valittu suunnitelma muuttuu listassa siniseksi).
- 2) Klikkaa sitten *Torjuntasuunnitelmat*-välilehdeltä
- 3) Klikkaa avautuvasta *Torjuntasuunnitelma*-ikkunasta ^{Uusi osa}-painiketta.
- 4) Esiin avautuu *Torjuntasuunnitelman osa* -ikkuna, josta valitaan haluttu osan tyyppi. Tyyppi voi olla toiminta-alue, puomi, puomiankkuri tai kiinnityspultti.

mettomuustupuu	s. narjonusi								
Tapauksen tiedot	Tapahtumat	Tiedustelutiedot	Likaantu	ineet alueet	Kulkeutu	misennustee	t		
Karttamerkinnät	Torjuntasuur	nnitelmat Tila	nnekuvat	Liitetyt do	kumentit	Resurssit			
Torjuntasuunnitelm Ajankohta	at Nimi /	lyhyt kuvaus		Status					
27.03.2017	10:37 Valtic	on alue		Suunni	teltu				
27.03.2017	10:39 Länsi	-Uudenmaan Pala	stuslaitos 1	Suunni	teltu				
27.03.2017	10:40 Helsi	ngin pelastuslaitos	51	Suunni	teltu	На	e		
Näytä tiedot	Karttatoimin	nnot		Tuo	Uusi	suunnitelma			
Torjuntasuunnitel	ma: Valtion alu	ie			_				
Nimi / lyhyt kuvaus	Valtion alue								
Vastuutaho SYKE						i	Torjuntasu	junnitelman osa	
Status Suunnite	ltu 💌	Nähanare Hen	kilökohtain	en v			Osan tyyppi	Toiminta-alue	
Aingligh dat		Nakyvyys IICh	KIIOKOIILaini					Puomi	
Ajankondat —			Lisătied	lot				Puomiankkuri	_
Suunnittelu	27.3.2017	15 10:37)					Kiinnityspultti	u
Työt aloitettu	<d.m.yyyy></d.m.yyyy>	15 🗦 🗘 🕓)				/		
Työt lopetettu	<d.m.yyyy></d.m.yyyy>	15 🗦 🕄							
	(Suomen aika	aa)							
- Suunnitelman o	sat								
Nimi / lyh	yt kuvaus Osa	an tyyppi	Status						
					ousi	USA I			
					Poi	sta			
	Päivittänyt: iid	da.autio@ymparisto	.fi / 27.03.2	017 10:38					
Karttatoimini	not		Poista	Tallenna	Su	lje			

Kuva 4-96 Uuden torjuntasuunnitelman osan lisääminen.

Esimerkki A: Torjuntasektoreiden määrittely valtion vastuualueelle

- 5) Valitse *Torjuntasuunnitelman osa* -ikkunasta Osan tyypiksi *Toiminta-alue* (Kuva 4-96).
- 6) Täytä avautuvaan Torjuntasuunnitelman osa -ikkunaan haluamasi tiedot (Kuva 4-97).
- 7) Piirtääksesi torjuntasektorin kartalle klikkaa *Karttatoiminnot Lisää/muokkaa digitoimalla kartalla*.

Torjuntasuunnitelman osa	
Perustiedot Resurssit Kerätty jäte	
Osan tyyppi Toiminta-alue 🔻	
Toimintatyyppi Öljynkeräys vedestä 🔻	
Nimi / h.k.sk houses	Tiedustelu
	Todisteiden keruu
Vastuutaho Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos	Puomitus
Status Suunniteltu V Näkonous Kaikki viranomaiset	Muu rajoittaminen
	Oljynkeräys vedesta
Ajankohdat	
Suunnittelu 17.9.2014 15 14:24 💭	Maaperän puhdistaminen
Työt aloitettu <d.m.yyyy></d.m.yyyy>	
And state of the	
Paivittanyt: /	
Karttatoiminnot Suunnitelma Poista Ta	llenna Peruuta
Nayta Kartalia	and because a second se
KIRKKONOM	Maria and Same and Same
KyrksLat	
Poista korostukset kartalta	and the second s
Lisää/muokkaa syöttämällä koordinaatit	Linear Character
Lisää/muokkaa piirtämällä kartalle	and Paraton Linear
Nimi / lyhyt kuvaus Valtion alue	
Vastuutaho SYKE	
Status Suunniteltu v Näkyvyys Kaikki viranomaiset v	
J _ Ajankohdat Lisätiedot	
Suunnittelu 4.7.2012	
Aloitus <d.m.yyyy> 15</d.m.yyyy>	
Lopetus <d.m.yyyy></d.m.yyyy>	
c Suunnitelman osat	
Nimi Tyyppi Suunniteltu Uusi osa	
Torjuntasektori, Halli Toiminta-alue 04.07.2012 11:07 Torjuntasektori, Louhi Toiminta-alue 04.07.2012 11:07 Osan tiedot	
Poista	
Kattataiminnet Deista Tallanna Sulia	
Poista Tallerina Suje	
rati	
×	
Kuvo 4.07 Toriuntosoktorin möörittely toriuntosuunnitelm	on osaksi – Diirrotyt toriuntasaktarit näkyvät

Kuva 4-97. Torjuntasektorin määrittely torjuntasuunnitelman osaksi. Piirretyt torjuntasektorit näkyvät Torjuntasuunnitelma-ikkunassa Suunnitelman osat -kohdassa.

- 8) Tallenna muutokset Torjuntasuunnitelman osa -ikkunassa.
- 9) Tekemäsi torjuntasektori(t) tulee näkyville *Torjuntasuunnitelma*-ikkunaan *Suunnitelman osat* -osioon (Kuva 4-97).

Esimerkki B: Puomin lisääminen pelastuslaitoksen torjuntasuunnitelman osaksi (Kuva 4-98).

(kohdat 1-4 ennen Esimerkkiä A)

- 5) Valitse Torjuntasuunnitelman osa -ikkunasta Osan tyypiksi Puomi.
- 6) Täytä avautuvaan *Torjuntasuunnitelman osa* -ikkunaan haluamasi tiedot, mukaan lukien puomin pituus.
- 7) Piirtääksesi puomi kartalle klikkaa *Karttatoiminnot Lisää/muokkaa digitoimalla kartalla*.
- 8) Avautuvassa *Karttaeditointi*-työkaluikkunassa on tarjolla erityinen *Puomityökalu*. Valitse se.
- 9) Kun viet hiiren karttanäkymän päälle, näet harmaan ympyrän, jonka säde on antamasi puomin pituus. Tällä työkalulla näet mihin puomi ulottuu.
- 10) Klikkaa hiiren vasenta näppäintä pisteessä, josta haluat aloittaa puomin piirron.
- 11) Voit halutessasi lisätä apupisteitä klikkaamalla hiiren vasemmalla näppäimellä.
- 12) Näet puomin pituuden piirtäessäsi. Mikäli ylität määrittelemäsi puomin pituuden, puomin kokonaispituus muuttuu punaiseksi.
- 13) Tuplaklikkaa hiirellä puominpiirron viimeisessä pisteessä.
- 14) Klikkaa 🤷 -painiketta (*Piirto valmis*).
- 15) Mikäli piirretyn puomin pituus poikkeaa antamastasi puomipituudesta, ohjelma kysyy haluatko päivittää puomin pituudeksi piirtämäsi.
- 16) Klikkaa vielä **Tallenna** -painiketta *Torjuntasuunnitelman osa* -ikkunassa.
- 17) Piirtämäsi puomi tulee näkyville *Torjuntasuunnitelma*-ikkunaan Suunnitelman osat osioon.

Torjuntasuunnitelman osa	Karttaeditointi	_ 🗆 X
Perustiedot Resurssit Kerätty jäte Osan tyyppi Puomi		
Pituus 1000 m	Puolintyok	alu
Omistaja Pela Tyyppikuvaus Avomeripuomi		693m
Nimi / lyhyt kuvaus Pikkusaaren puomi 1		
Vastuutaho Varsinais-Suomen pelastuslaitos Status Suunniteltu V Näkyvyys Kaikki viranomaiset V Ajankohdat Suunnittelu 14.1.2013 15 13:33 () Työt aloitettu <d.m.yyyy> 15 () Työt lopetettu <d.m.yyyy> 15 () Vastuutaho Varsinaiset V Lisätiedot Puomi ankkur pidaan Pikkusaareen</d.m.yyyy></d.m.yyyy>	ndet Hiiren kiikkaus	307h- Statfansskår Ramsskär
Päivittänyt: /	/ Sm	åМ
Karttatoiminnot Suunnitelma Poista Tallenna Peruuta		serim tuplar
Kohdista kartta suunnitelmaan	+ /	uiiren aus n
Korosta kartalla Poista korostukset kartalta Lisää/muokkaa syöttämällä koordinaatit Lisää/muokkaa piitämällä koordinaatit	792	Kiikkoc (viimeinen piste)
	10	~

Kuva 4-98. Puomituksen lisääminen torjuntasuunnitelman osaksi.

4.7.9.3. Resurssien ja kerätyn jätteen lisääminen osaksi torjuntasuunnitelmia

Samaan tapaan kuin tiedustelutiedot ja likaantuneet alueet ovat linkityksessä toisiinsa ja molempiin pääsee käsiksi toistensa välilehdiltä *Onnettomuustapaus*-ikkunassa, myös torjuntasuunnitelmaan liittyvät resurssit ja niiden keräämä jätemäärä on yhteydessä toisiinsa. Järjestelmässä tämä yhteys on toteutettu siten, että samoihin tietoihin pääsee montaa eri reittiä pitkin.

Resurssin lisääminen torjuntasuunnitelman osaksi

Seuraavassa on esitetty miten torjuntasuunnitelman osalle voidaan lisätä resurssi (Kuva 4-99). Esimerkin tapauksessa torjunta-alus Svärtan lisätään osaksi *Torjuntasektori 1*:stä.

- 1. Klikkaa Torjuntasuunnitelman osa -ikkunan Resurssit-välilehdeltä Lisää resurssi.
- 2. Esiin avautuu *Valitse toimija* -ikkuna, josta voi valita jonkin onnettomuustapauksen resurssiksi jo merkityn resurssin. Mikäli haluttua resurssia ei ole listassa, klikataan *Lisää uusi* -painiketta.
- 3. Esiin avautuvaan *Torjuntaresurssi*-ikkunaan syötetään *Perustiedot*-välilehdelle resurssin halutut tiedot. *Tyyppi*-valikkoon on listattu erilaiset resurssityypit. Kun kaikki halutut kentät on täytetty, painetaan *Tallenna*-painiketta.
- 4. Järjestelmä sulkee edelliset ikkunat ja vie takaisin *Torjuntasuunnitelman osa* -ikkunan *Resurssit*-välilehdelle. Täältä on nähtävissä, että juuri syötetty resurssi Svärtan on tullut torjuntasuunnitelman osaksi.

	A second s	
	Jesta resursseista. Punaisella merkityt resurssit on kirjattu toimimaan talla netkella jollain s	uunnitelmaosalla.
Perustiedot Resurssit Kerätty jäte	Merikarhu Torjunta-alus	
Suunnitelmaosan käytössä olevat / olleet resurssit	Vene 1 F-luokan vene	
Nimi Tyyppi	Vene 2 E-luokan vene	
Merikarhu Torjunta-alus	Vene 3 F-luokan vene	
Louhi Torjunta-alus Avaa	Louhi Torjunta-alus	
Beieta	Oili I Torjunta-alus	
Poista	Uisko Torjunta-alus	
Päivittänyt: kati.tahvonen@ymparisto.fi / 07.05.2014 15:02	turva Torjunta-alus	н
Karttatoiminnot Suunnitelma Poista Tallenna Sulje	Tarkemmat tiedot Kerätty jäte Poista Valitse Lisää u	usi Peruuta
	Perustiedot Toiminta-alueet Kerätty jäte Nimi Svärtan Tyyppi To Yhteyshenkilö N.N. Henkilömäärä To	rjunta-alus 🔻
Torjuntasuunnitelman osa: Torjuntasektori 1 📃 🗌 🗙	Puhelinnumero B-	luokan vene
Perustiedot Resurssit Kerätty jäte	Sähköposti	luokan vene
		luokan vene
Suunnitelmaosan käytössä olevat / olleet resurssit	Osallistunut tapaukseen E-	luokan vene
Merikarhu Torjunta-alus	alkaen 18.9.2014 15 17:00 S päättyen <d.m.yyyy> F-</d.m.yyyy>	uokan vene
Louhi Toriunta-alus Avaa	G-	luokan vene
Svärtan Torjunta-alus	Lisätiedot Svärtanilla myydään Vi	ranomaisryhmä
PUISLA	Va	paaehtoisryhmä
Päivittänyt: kati.tahvonen@ymparisto.fi / 07.05.2014 15:02	Päivittänyt: kati.tahvonen@ympansto £ / He	nkilö

Kuva 4-99. Uuden resurssin lisääminen torjuntasuunnitelman osalle.

Kerätyn jätteen syöttäminen järjestelmään

Kun torjuntasuunnitelmalle tai sen osalle on syötetty tarvittavat resurssit, voidaan kirjata resurssien keräämä jäte. Tässä esimerkissä torjuntasuunnitelman osalla (*Torjuntasektori 1*) toimivalle Svärtanille halutaan kirjata kerätyksi jätteeksi 10 m3 (Kuva 4-100).

- 1. Valitse *Torjuntasuunnitelman osa* -ikkunasta *Kerätty jäte* -välilehti. Klikkaa täältä *Uusi toimija/säiliö* (mikäli toimijaa ei ole jo listauksessa mukana).
- 2. Esiin avautuu *Kerätty jäte* -ikkuna. Sen *Perustiedot*-välilehdelle valitaan halutut tiedot. Ikkunan oikeassa laidassa *Säiliö-/eränumero* -osion järjestelmä täyttää automaattisesti.
- 3. Halutessaan käyttäjä voi antaa myös lisätietoja *Lisätiedot*-välilehden kautta. Kun kaikki tiedot on kirjattu näille kahdelle välilehdelle, klikataan *Tallenna*-painiketta.
- 4. Torjuntasuunnitelman osa -ikkunassa Kerätty jäte -välilehdellä näkyy syötetyt tiedot.

Torjuntasuunnitelman osa: Torjuntasektori 1	_ 🗆 X	Kerätty jäte (Svärtan/Torjuntasektori 1)	_ 🗆 X
Perustiedot Resurssit Kerätty jäte		Perustiedot Lisätiedot Keräyshistoria	
Toimija Määrä Ajankohta Säiliö/erä	Jusi toimija/säiliö	Toimija/kerääjä Svärtan 🔻 Säiliö-/eränum	nero 1
Louhi 500 m3 08.05.2014 08:00 1	äivitä uusin tieto	Ajankohta 18.9.2014 15 21:00 -	
	Avaa	Saastetyyppi Jätteen kuvaus	_
	Poista	Raakaöljy Todella raakaa!	
Päivittänyt: kati.tahvonen@ymparisto.fi / 07.05.2014 15:02		Kerätty määrä 10 m3 🔻	
Karttatoiminnot Suunnitelma Tallenna	Sulje	Päivittänyt: kati.tahvonen@ymparisto.fi /	
Kerätty jäte (Svärtan/Torjuntasektori 1)	_ 🗆 X	Ohje Tallenna	Peruuta
Perustient Lisätiedot Verävshistoria			
		Torjuntasuunnitelman osa: Torjuntasektori 1	_ 🗆 X
Pakkaustapa Sailiossa Jatkosijoituspaikka Rannikkota	nkkeri Ranta 1	Perustiedot Resurssit Kerätty jäte	
Vastuutaho SYKE Status Odottaa	noutoa 🔻	Toimija Määrä Ajankohta Säiliö/erä Uusi t	oimiia/säiliö
Lisätiedot Tankki täyttyy nopeasti, joten tyhjennystä tarvitaan		Merikarhu 200 m3 08.05.2014 08:00 1	uusin tieto
		Louhi 500 m3 08.05.2014 08:00 1	Avaa
Päivittänyt: kati.tahvonen@ymparisto.fi /		Maks. keräyskapasiteetti: 52	Delete
Ohje	Peruuta	Jätetyyppi: Raakaöljy Yhteyshenkilö: N.N. /	Poisca
		Päivittänyt: kati.tahvonen@ymparisto.fi / 07.05.2014 15:02	
		Karttatoiminnot Suunnitelma Tallenna	Sulje

Kuva 4-100. Kerätyn jätteen kirjaaminen jollekin torjuntasuunnitelman osan resurssille. Tässä esimerkissä Svärtanille kirjataan 10 m3 raakaöljyä.

Mikäli esimerkin tapauksessa Svärtanille haluttaisiin kirjata päivitettyjä tietoja kerätystä jätteestä tapahtuisi se seuraavasti:

A) Saman säiliön kerätyn jätteen tietojen päivittäminen

Mikäli esimerkissä mainittu Svärtan jatkaisi öljyn keräämistä 10 m3 jälkeen samaan säiliöön 30m3 verran, tapahtuisi se Kuva 4-101 mukaisesti.

- 1. *Torjuntasuunnitelman osa* -ikkunan *Kerätty jäte* -välilehdeltä valitaan haluttu toimija. Tämän jälkeen klikataan *Päivitä uusin tieto* -painiketta.
- 2. Esiin avautuu *Kerätty jäte* -ikkuna, jossa sekä *Toimija/kerääjä* että *Säiliö-/eränumero* -kohdat ovat harmaina. Tässä tapauksessa siis päivitetään jo kertaalleen syötettyjä

tietoja. *Perustiedot*-välilehdelle syötetään päivitetyn tiedon ajankohta ja *Kerätty määrä* -kohtaan päivitetään säiliön uusi kokonaismäärä. Esimerkin mukaisesti öljyä on kerätty edellisen päivityksen (10 m3) jälkeen 30 m3 ja siten säiliön kokonaisöljymäärä on 40 m3. Tämä luku kirjoitetaan *Kerätty määrä* -osioon. Tämän jälkeen klikataan *Tallenna*-painiketta.

3. Seuraavaksi klikataan *Sulje*-painiketta, jonka jälkeen siirrytään takaisin *Torjuntasuunnitelman osa* -ikkunaan. *Kerätty jäte* -välilehdelle on nyt päivittynyt uusi tieto, jonka mukaan Svärtanin säiliö 1:ssä on yhteensä 40 m3 öljyä.

Torjuntasuunnitelman osa: Torjuntasektori 1	💶 🗆 🗙 Kerätty jäte (Svärtan/Torjuntasektor	i 1) X
Perustiedot Resurssit Kerätty jäte	Perustiedot Lisätiedot Keräyshis	toria
Toimija Määrä Ajankohta Säiliö/erä Merikarhu 200 m3 08.05.2014 08:00 1 Louhi 500 m3 08.05.2014 08:00 1 Svärtan 10 m3 18.09.2014 21:00 1 Maks. keräyskapasiteetti 52 Jätetyyppi: Raakaöljy Yhteyshenkilö: N.N. / Päivittänyt: kati.tahvonen@ymparisto.fi / 07.05.2014 Karttatoiminnot Suunnitelma Tallen	Uusi toimija/säjkö Päivitä uusin tiete Avaa Poista :02 na Sulje Toimija/kerääjä Svärtan Ajankohta 18.9.2014 15 23:4 Saastetyyppi Jätteen ku Raakaöljy • Ei Kerätty määr 40 m3 • Päivittänyt: ku	siliō-/erānumero 1
	Torjuntasuunnitelman osa: Torjuntasekt Perustiedot Resurssit Kerätty jäte	ori 1 _ 🗆 X
	Toimija Määrä Ajankohta Merikarhu 200 m3 08 05 2014 08	Säiliö/erä Uusi toimija/säiliö
	Louhi 500 m3 08.05.2014 08	2:00 1 Päivitä uusin tieto
Sulie	Svärtan 40 m3 18.09.2014 23	:45 1 Avaa
	Maks. keräyskapasiteetti: 52 Jätetyyppi: Raakaöljy Yhteyshenkilö: N.N. /	Poista
	Päivittänyt: kati.tahvonen Karttatoiminnot Suunnitelma	@ymparisto.fi / 07.05.2014 15:02 Tallenna Sulje

Kuva 4-101. Kertaalleen syötetyn Kerätyn jätteen tietojen päivittäminen ajantasaiseksi.

B) Uuden säiliön kerätyn jätteen tietojen päivittäminen

Mikäli esimerkissä käsitellyn Svärtanin tankit tyhjennetään ja keräys alkaa uusiin tankkeihin, tämän toisen erän kirjaaminen BORIS-järjestelmässä toimii seuraavasti (Kuva 4-102):

- 1. Torjuntasuunnitelman osa -ikkunasta klikataan Uusi toimija/säiliö -painiketta.
- 2. Esiin avautuu *Kerätty jäte* -ikkuna. Siinä valitaan haluttu toimija alasvetovalikosta *Toimija/kerääjä*. Järjestelmä päivittää tämän jälkeen automaattisesti oikean Säiliö-/eränumeron samalle riville.
- 3. *Kerätty jäte* -ikkunassa täytetään kaikki halutut kohdat sekä *Perustiedot* että *Lisätiedot*-välilehdille. Tämän jälkeen klikataan *Tallenna*-painiketta ja sen jälkeen *Sulje*-painiketta.
- 4. Järjestelmä palaa *Torjuntasuunnitelman osa* -ikkunaan. Siellä juuri lisätty tieto näkyy *Kerätty jäte* -välilehdellä.

orjuntasuunnitelman osa: Torjuntasektori 1	
Perustiedot Resurssit Kerätty jäte	Kerätty jäte (Svärtan/Torjuntasektori 1)
Toimija Määrä Ajankohta Säiliö/erä	Uusi toimija/säiliö Perustiedot Lisätiedot Keräyshistoria
Merikarhu 200 m3 08.05.2014 08:00 1	Dijujia unga fiata Tomija/karšić Svärtan Silija/aršauman 2
Louhi 500 m3 08.05.2014 08:00 1	Palvica dusin deto
Svärtan 40 m3 18.09.2014 23:45 1	Avaa Ajankohta 19.9.2014 15 09:00 ÷
Maks. keräyskapasiteetti: 52	Poista
Jatetyyppi: Raakaoljy	Saastetyyppi Jatteen kuvaus
Ynteyshenkilo: N.N. /	Raskas polttoöljy 🔻 Vähän jo ohentunut
Päivittänyt: kati.tahvonen@ymparisto.fi / 07.05.20 Karttatoiminnot Suunnitelma T	15:02 Lenna Sulje Päiditäudi (ati labusaan@umaadite 6 (
orjuntasuunnitelman osa: Torjuntasektori 1 Perustiedot Resurssit Kerätty jäte	Chje Tallenna Peruuta
Toimija Määrä Ajankohta Säiliö/erä	Uusi toimija/säiliö
Merikarhu 200 m3 08.05.2014 08:00 1	Bill dall under Aller
Louhi 500 m3 08.05.2014 08:00 1	Paivita uusin tieto
Svärtan 40 m3 18.09.2014 23:45 1	Avaa Sulje
Svärtan 15 m3 19.09.2014 09:00 2 Maks. keräyskapasiteetti: 52 Jätetyyppi: Raskas polttoöljy Yhteyshenkilö: N.N. /	Poista
Päivittänyt: kati.tahvonen@ymparisto.fi / 07.05.20	15:02

Kuva 4-102. Uuteen säiliöön kerätyn jätteen kirjaaminen järjestelmään. Esimerkissä Svärtan on tyhjennetty rannikkotankkeriin ja se ryhtyy seuraavana päivänä keräämään öljyä uuteen, tyhjään säiliöön. Klo 9 säiliöön on kerätty 15 m3 öljyä.

Huom! Koko onnettomuustapauksen kerätyn jätteen tiedot saa helpoiten näkyviin *Onnettomuustapaus* -ikkunan *Tapauksen tiedot* -välilehdeltä klikkaamalla *Yhteenveto*painiketta, kts. kohta 4.7.2.

4.7.10. Resurssit-välilehti

Resurssit -välilehdellä näytetään kaikki onnettomuustapaukselle listatut resurssit. Tämän välilehden kautta pääsee myös tarkastelemaan, millä torjuntasuunnitelmilla tai torjuntasuunnitelmien osilla kukin resurssi toimii.

4.7.10.1. Resurssien tietojen tarkastelu

Onnettomuustapaukselle tallennettuja resursseja voi tarkastella tarkemmin valitsemalla haluttu resurssin ja klikkaamalla sen jälkeen Tarkemmat tiedot *Torjuntaresurssi*-ikkunassa on edelleen välilehtiä (Kuva 4-103). Välilehtien sisältö ja lukumäärä riippuvat siitä, millaisesta torjuntaresurssista on kyse.

Onnettomuustapaus: Rödskär	5516151	_ 🗆 X	
Tapauksen tiedot Tapahtumat Tieduste	elutiedot Likaantuneet alueet Kulkeutu	imisennusteet	Torjuntaresurssi: Louhi
Karttamerkinnät Torjuntasuunnitelmat	Tilannekuvat Liitetyt dokumentit	Resurssit	Perustiedot Toiminta-alueet Kerätty jäte
Lista resursseista			Nimi Louhi Tyyppi Torjunta-alus 🔻
Nimi Tyyppi			Yhteyshenkilö N.N. Henkilömäärä
IMII Katanina F-i	riunta-alus		Puhelinnumero Keräyssäiliön koko
LU 201 B-I	luokan vene		Sähköposti Näkyvyys Kaikki viranomaiset 🔹
Olli 1 B-	luokan vene		Osallistunut tapaukseen
Olli 2 B-I	luokan vene		alkaen 15.1.2013 1 00:00 näättyen <d m="" vyvy=""> 1</d>
Faster B-	luokan vene		
Halli To	rjunta-alus		
Tursas To	rjunta-alus		Lisätiedot
Louhi To	rjunta-alus		
Rantapuhdistusryhmä RPR1 Vir	ranomaisminmä	Нае	Päivittänyt: kati.tahvonen@ymparisto.fi / 14.03.2013 16:07
Tarkemmat tiedot Kerätty jäte	[Lisää uusi	Poista Tallenna Sulje

Kuva 4-103. Resurssien tarkempien tietojen tarkastelu.

Mikäli tarkastellaan *Torjunta-alus* -tyyppistä torjuntaresurssia, *Torjuntaresurssi*-ikkunassa on kolme erillistä välilehteä.

Perustiedot-välilehdellä on listattu aluksen perustietoja, kuten aluksen yhteyshenkilö ja tiedot siitä milloin alus on osallistunut tai osallistuu tapauksen hoitoon.

Torjuntaresurssi-ikkunan toisella välilehdellä on listattu ne Toiminta-alueet, jolle resurssi on määrätty.

Kerätty jäte -välilehdellä taas on tietoja kerätyn jätteen määrästä.

4.7.10.2. Uusien torjuntaresurssien lisääminen onnettomuustapaukseen

Uusia torjuntaresursseja voi lisätä onnettomuustapaukseen montaa eri kautta. *Resurssit*välilehden kautta uuden resurssin lisääminen alkaa klikkaamalla *Lisää uusi* -painiketta. Esiin tulee *Torjuntaresurssi*-välilehti, johon voi syöttää haluamansa tiedot. Tämän jälkeen painetaan *Tallenna*-painiketta (Kuva 4-104).

Onnettomuustapaus	s: Toukokuun harjoitus			×		Torjuntaresurs	ssi			_ 0	×
Onnettomuustapau	uksen tiedot Tiedustelut	iedot Likaantur	neet alueet K	ulkeutumisennusteet		Perustiedot	Toiminta-alueet	Kerätty jäte			
Karttamerkinnät	Torjuntasuunnitelmat	Tilannekuvat	Liitetyt doku	mentit Resurssit	-	Nimi MIRG			Tyyppi Vi	ranomaisryhmä	
Lista resursseista											- 1
Merikarhu	Torj	junta-alus				Yhteyshenkilö	M. Mirg		Henkilömäärä 4		
Vene 1	F-lu	okan vene				Puhelinnumer	•		Keräyskapasiteett	i 0	
Vene 2	E-lu	iokan vene				Sähköposti			Näkyvyys Kaik	ki viranomaiset 🔻	- I
Vene 3	F-lu	okan vene				 Osallistunut 	tapaukseen				_
Louhi	Tor	junta-alus									ا ا د
Oili I	Tor	junta-alus				alkaen 17.	9.2014 15 15	.00 P	aattyen <d.m.yyyy></d.m.yyyy>	15 💽 🖓	9
Uisko	Tor	junta-alus				Lisätiedot Mi	na adamā kārdattāri		ain in muite territologite	1	51
turva	Tor	junta-alus				Lisatiedot Mi	rg-rynma kaytettavi	issa, imeytyspuon	nia ja muita tarvikkeita	4	- 11
Svärtan	Tor	junta-alus		Had							
Tarkemmat tiedot	Kerätty jäte		Poist	Lisää uusi		Ohje	Päivitt	änyt: kati.tahvonen	@ymparisto.fi /	na Peruuta	a

Kuva 4-104. Uuden resurssin lisääminen Resurssit-välilehdeltä.

Jo tallennettujen resurssien liittäminen osaksi torjuntasuunnitelmia tai niiden osia onnistuu parhaiten kohdassa 4.7.9.3 kuvatulla tavalla. Tässä osiossa on myös esitelty uusien resurssien lisääminen *Torjuntasuunnitelma*-välilehden kautta.

4.7.11. Tilannekuvat-välilehti

Tilannekuvat-välilehden tarkoituksena on koota käyttäjien erikseen tallentamat tilannekuvat järjestelmään. Muut käyttäjät voivat ladata tilannekuviksi tallennetut tiedot kartalle näkyviin avatessaan onnettomuustapauksen (mikäli onnettomuustapaukselle on tallennettu tilannekuvia, sovellus kysyy käyttäjältä haluaako tämä avata uusimman tilannekuvan). Vaihtoehtoisesti tilannekuvat voi ladata *Tilannekuvat*-välilehden kautta.

BORIS-järjestelmässä tilannekuvatermin alle on koottu kolmenlaisia tietopaketteja

- 1) BORIS-järjestelmän karttanäkymään ladattavat ennalta valitut aineistot sekä *Onnettomuustapaus*-ikkunasta valitut onnettomuustapaukseen liittyvät tiedot.
- 2) HTML (nettisivu) -muotoinen raportti, johon on koottu tiedot *Onnettomuustapaus*ikkunasta. Raportin voi tallentaa halutessaan Pdf-muotoon.
- 3) *Onnettomuustapaus*-ikkunan tietojen tallentaminen paikkatietoaineistona muiden viranomaisten järjestelmien käytettäväksi rajapintapalveluun.

4.7.11.1. Tilannekuvatietojen tarkastelu kartalla

Onnettomuustapaukselle tallennetut tilannekuvat saa näkyviin Tilannekuvat-välilehdeltä

klikkaamalla haluttua tilannekuvaa ja klikkaamalla sitten ^{Näytä kartalla}-painiketta (Kuva 4-105.).

Kuva 4-105. Tallennetut tilannekuvan näyttäminen kartalla.

4.7.11.2. Tilannekuvan tallentaminen *.jpg-kuvaksi

Tilannekuva on mahdollista tallentaa myös *.jpg-kuvaksi, jonka voi esittää järjestelmän ulkopuolella. Käytännössä on kuitenkin osoittautunut, että näyttökaappauskuvien resoluutio voi olla yhtä hyvä tai jopa parempi kuin tilannekuvasta tallennettu kuva. Seuraavassa käydään kuitenkin läpi, miten tämä voidaan tehdä (Kuva 4-106).

- 1. Valitse *Onnettomuustapaus*-ikkunasta *Tilannekuvat*-välilehti ja valitse sieltä haluamasi jo tallennettu tilannekuva klikkaamalla haluttua riviä. Klikkaa sen jälkeen *Näytä tiedot* -painiketta.
- 2. Esiin tulevasta *Tilannekuva* -ikkunasta klikataan tallennetun kuvan päällä hiiren vasemmalla näppäimellä.
- 3. Kuva avautuu uuteen selainikkunaan, jonka oikeassa alalaidassa on painikkeet kuvan tallentamista ja tulostamista varten. *Tallenna*-painiketta klikatessa esiin avautuu tallennusikkuna, jossa voi määrittää kuvalle tallennuspaikan ja -nimen.

Kuva 4-106. Tilannekuvan tallentaminen *.jpg -kuvaksi.

4.7.11.3. Uuden tilannekuvan tallentaminen järjestelmään

Uuden tilannekuvan tallentaminen järjestelmään alkaa piirtämällä kartalle kaikki ne aineistot ja onnettomuustapauksen elementit, jotka käyttäjä haluaa tilannekuvaan.

Taustakartta-aineistot saa lisättyä kartalle *Karttanäkymä – Lisää aineisto*... -toiminnolla, kts. 4.6.1.1. Onnettomuustapaukseen liittyvät aineistot taas saa piirrettyä *Onnettomuustapaus*-ikkunan eri välilehdiltä.

Kun kaikki halutut aineistot on piirretty kartalle, klikataan Tilannekuvat-välilehdeltä

-painiketta. Esiin tulevaan *Tilannekuva*-ikkunaan lisätään halutut tiedot.

Mikäli käyttäjä haluaa julkaista samalla tilannekuvan myös muille viranomaisille näkyvänä paikkatietoaineistona rajapintoihin, ruksitetaan tällöin *Julkaise rajapintoihin* -kohta. Lopuksi

klikataan Tallenna -painiketta.

Mikäli käyttäjä valitsi rajapintoihin tallennuksen, järjestelmä kysyy mihin rajapintaan halutaan tallentaa. Tällä hetkellä toteutettuna on testimielessä kaksi rajapintaa:

- 1) MEVAT-rajapinta (Merellisiä viranomaisia varten: Merivoimat, Rajavartiolaitos ja VTS)
 - MEVAT-rajapintaan viedään yleiskuva koko onnettomuustapauksen toimintaalueesta. Siksi tilannekuvassa olisi hyvä näkyä sekä rannikko- että avomeritorjunnan tilanne.
- 2) TUKA-rajapinta (Turvallisuusviranomaisia varten, erityisesti pelastuslaitokset tulee osaksi Kenttäjohtamisjärjestelmä KEJO:a)
 - TUKA-rajapintaan viedään yksityiskohtainen tilannekuva, jossa erityisesti rannikko- ja ranta-alueiden toiminta ja ajankohtainen tilanne ovat keskiössä.

Kussakin rajapinnassa voi olla kerrallaan vain yksi tilannekuva. Varoitusteksti kertoo tästä. Julkaistaessa uutta tilannekuvaa rajapintaan tulee olla huolellinen, sillä uuden tilannekuvan julkaiseminen sinne tuhoaa edellisen rajapintaan julkaistun tilannekuvan.

OK-painikkeen klikkaamisen jälkeen aineistot julkaistaan rajapintaan. Onnistuneesta julkaisusta ilmoitetaan käyttäjälle ilmoitusikkunalla (Kuva 4-107).

nottomuuctanauc.	harioitus1					_ 0 X		1	
Fapauksen tiedot	Tapahtumat	Tiedustelutiedot	Likaan	tuneet alueet	Kulkeutu	misennusteet	Tiedonsiirto		
Karttamerkinnät	Torjuntasuun	nitelmat Tilan	nekuvat	Liitetyt dok	umentit	Resurssit	1	Fallennetaan	
Tilannekuvat								45	
Aiankohta	Nimi / lyhyt	kuvaus			Status				
27.03.2017 12	:42 Tilannekuva	a 1			Aianko	ohtainer	Tilannekuva	rajapintoihin	
•	Torjuntas lintuhava	ektorit, puomit, lika innot	antuneet a	alueet,		Hae	Valitse ne raja julkaista. HUC vain yksi tilan julkaisemasi t julkaistut.	apinnat, joihin haluat ti MIO: Kerrallaan julkai nekuva kussakin rajap ilannekuva siis korvaa	ilannekuvan istuna voi olla innassa. Nyt aikaisemmin
Näytä tiedot Nä	ytä kartalla			Ra	japinnat (Uusi	MEVAT-ra	ajapinta apinta	
Ajankohta 27	7.3.2017 15 vaus Tilannekuv	13:00‡ 🕥 (s	uomen aika	aa)		(Peruuta OK	\sum
Näkyvyys Ka	aikki viranomaise	et Status	Julkaistu		*		\bigwedge		
	Päivittanyt	kaise rajapintoihin			Rajapinnan '	MEVAT-rajapinta' päivittäm	inen onnistui		

Kuva 4-107. Uuden tilannekuvan tallentaminen.

Tilannekuvaraportin tallentaminen järjestelmän ulkopuolelle

Järjestelmästä on mahdollista saada ulos myös tilannekuvaraportti, joka on toteutettu nettisivun muodossa. Halutessaan käyttäjä voi tallentaa nettisivun myös BORISjärjestelmästä riippumattomana *pdf-tiedostona.

Tilannekuvaraportin tallentaminen tapahtuu klikkaamalla Tilannekuva-ikkunasta

Näytä... – *Raportti*. Esiin avautuu uusi *Tilannekuvaraportti*-selainikkuna, johon on koottu oleellisimmat onnettomuustapausikkunaan lisätyt aineistot. Vasemman alakulman *Ohje*-napista saa lisätietoja tämän raportin tallentamisesta. Ohjeessa painotetaan, että nettisivu hakee kuvat BORIS-järjestelmästä, joten kuvien katselua varten käyttäjän tulee olla samalla selaimella kirjautuneena järjestelmään (Kuva 4-108.).

Raporttinettisivu tallennetaan klikkaamalla *Tilannekuvaraportti*-selainikkunasta *Tallenna*painiketta. Käyttäjä voi sen jälkeen tallentaa tiedoston haluamaansa paikkaan tietokoneellaan (Kuva 4-108).

G	Jannakuva: Tilannakuva 1						1 Sector
Ľ			Tilannekuvaraportti			_ 🗆 X	4
1	jankohta 27.3.2017 15 12:42 (Suomen aikaa)		Tilannekuvaraportti: har	joitus1 27.03.2017	12:42	-	3
- 1	limi / lyhyt kuvaus Tilannekuva 1		;		i	D	4
ŀ	äkyvyys Henkilökohtainen 🔻 Status 💌		L. 1		Sevetta:		3
ľ	isätiedot Torjuntasektorit, puomit, likaantuneet alueet, lintuhavainnot					*0	
	Päivittänyt: iida.autio@ymparisto.fi / 27.03.2017 12:42					Storskark	
	Näytä Roista Tallenna Sulje		į		Meselcada Sh owner (*)	5 3	
(Raportti						
N	Näytä pitkä tekijänoikeuskuvaus				1	R	
	Starson		į		i	8 6	
				2-1		1	-
			-ft	Ohio Tilogooluumootti		1	
		ŋ	Onnettomuustapauksen ajankohta: 20.03.2 Status: Harjoitus	HUOM: Tilannekuvaraportti ei	sellaisenaan 🔺		
		min	Tyyppi: Säiliöauto Saastetyyppi: Kevytöljytuotteet	kelpaa yleiseen julkaisemiseen kuvista puuttuvat tekijänoikeu	i, sillä sen smerkinnät.		
			Lisatiedot: Bonksen kayttonarjoitus	Raportti on tarkoitettu torjuntaviranomaisten keskinä	iseen		
		11 Colo	Kaikki onnettomuustapauksessa kerätty jät	käyttöön. Tilannekuvaraportin latautuminen voi kestää jonkir	kuvien Jaikaa ja		
	Save As	- P - 201	Kevytoljytuotteet: 30 m3	joissain tapauksissa ne piirtyvä	at vasta kun		
	Organize • New folder III •	0	Tiedustelutiedot:		Sulie	\	
	S. Pictures Date modified	Type	24 03 2017 12:06		$- \bigcirc$	/	
~	No items match your search.		Voppui: 24.03.2017 12:06		6		
	SYSTEM (C)	$\langle \rangle$	yyppi. Alustiedustelu			× ·	
	GisWork (\\fs-gisu yryhma (\\620) (M	111	Ohje		(Tallenna	
		11	11111111111111111111111111111111111111	VIIIAIII	wo Ronnel aro	T	
	File name: SVXE Roannekwon1	•				-	
	Save as type: HTML Documents (*.html)	•			-		
	Hide Folders Save Can	cel					

Kuva 4-108. Tilannekuvaraportin tallentaminen. Oletusarvoisesti raportti tallennetaan nettisivuna (html), johon kuvat haetaan BORIS-järjestelmästä. Kuvien tarkastelua varten käyttäjän tulee siis olla kirjautuneena BORIS-järjestelmään.

Mikäli käyttäjä haluaa tallentaa tilannekuvaraportin järjestelmäriippumattomaksi *.pdfdokumentiksi, tulee se tehdä käyttäen selaimen omia toimintoja. Sivun voi esimerkiksi tulostaa pdf-muotoon selaimesta (Kuva 4-109.).

Huom! Tilannekuvaraporttien kuvissa ei ole tarvittavia tekijänoikeusmerkintöjä! Siksi se ei sovellu muuhun kuin viranomaisten väliseen kommunikointiin.

Kuva 4-109. Tilannekuvaraportin muuntaminen selaimessa BORIS-järjestelmäriippumattomaksi *.pdf-dokumentiksi.

LIITE 1: Valvontalentokoneen tallentamien aineistojen lisääminen järjestelmään

BORIS-järjestelmään on rakennettu mahdollisuus lisätä Rajavartiolaitoksen valvontalentokoneen järjestelmän tallentama datapaketti suoraan osaksi jotakin onnettomuustapausta. Valvontalentokoneen havainnointijärjestelmä on nimeltään MSS6000 (*Maritime Surveillance System*).

Datapaketti tulee ensin olla ladattuna omalle tietokoneelle. MSS6000 tallentaa lennon (*Mission*) tiedot automaattisesti hakemistoon, joka on nimetty *Dat.vvvvkkpp*-muotoisesti. (vvvv=vuosiluku, kk=kuukausi, pp=päivä).

BORIS-järjestelmään lennon tiedot voidaan viedä avaamalla ensin onnettomuustapaus, johon tiedot halutaan liittää, kts. kohta 4.1.

Tämän jälkeen mennään Onnettomuustapaus-ikkunassa Tiedustelutiedot-välilehdelle. Oikeasta alakulmasta valitaan Lisää... – Lataa lentotiedustelun XML. BORIS antaa tämän toiminnon ohjetekstiksi seuraavaa: Lataa MSS6000-laitteiston tallentamat XMLhavaintotiedostot ja kuvat.

Onnettomuustapaus	harjoitus1						_														
Karttamerkinnät	Torjuntasuur	nnitelmat	Tilann	nekuvat	Liitetyt dok	umentit	Resu	rssit													
Tapauksen tiedot	Tapahtumat	Tiedustelut	tiedot	Likaantun	eet alueet	Kulkeut	umisenn	usteet													
Ehdot täyttävät tiedo	t																				
Ajankohta	Organisa	atio	Туурр	pi																	
20.03.2017 16	:00 SYKE		Muu	maastotied	us IA																
24.03.2017 12	:05		Alust	tiedustelu																	
24.03.2017 12	:06		Alust	tiedustelu																	
24.03.2017 12	:11		Sate	lliittitiedust	elı																
24.03.2017 12	:12		Muu	maastotied	us																
24.03.2017 12	:57		Muu	tiedustelu																	
24.03.2017 12	:58		Muu	tiedustelu																	
24.03.2017 14	:22		Alust	tiedustelu	ia																
25.03.2017 08	:00 ESP1/S	ÖKÖ-ranta	SÖK	Ö-rantatied	us 🛛 Iida A	utio															
27.03.2017 08	:00 ESP1/S	ÖKÖ-ranta	SÖK	Ö-rantatied	us IA																
27.03.2017 08	:30 ESP1/5	ÖKÖ-ranta	SÖK	Ö-rantatied	us 🛛 Iida A	utio		Hae				•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Näytä tiedot	Karttatoimin	not		Liitä t	iedustelutie	etoja	Lisää.														
<u></u>						L	isää uus	i													
						Ľ	ataa len	totiedus	t	elun XML	elun XML	elun XML	elun XML	elun XML	elun XML	elun XML	elun XML	elun XML	elun XML	elun XML	elun XML
								Ldtdd M		1556000-iaii	ISS6000-iaitteiston	ISS6000-faitteiston tailentan	ISS6000-latteiston tailentamat Ame-	ISS6000-Talitieiston talientamat XML-navaliito	ISS6000-Taltteiston tallentamat XML-navaintotieuosto	ISS6000-Talttelston tallentamat XML-navalntotleuostot ja	ISS6000-Taitteision tailentamat XML-navaintotieuosiot ja ki	ISS6000-Taitteision tailentamat XML-navaintotieuosiot ja kuv	ISS6000-Taltteiston tallentamat XML-navalntotleuostot ja kuv	ISS6000-Taitteiston tailentamat XML-navaintotieuostot ja kuva	ISS6000-Taitteiston tairentamat XML-navaintotieuostot ja kuva

Esiin avautuu ikkuna, jossa ohjataan käyttäjä hakemaan koneen hakemistosta *Dat.vvvvkkpp* - muotoisesti nimetty kansio ja sieltä seuraavat tiedostot:

- /Reports/MSSMissionXmlExport.xml
- /Reports/GeoData.xml

Lisäksi käyttäjä voi lisätä lennon aikana otettuja kuvia tai kuvakaappauksia. Nämä löytyvät hakemistosta *Images*. Käyttäjä valitsee hakemistosta ne kuvat, jotka halutaan jakaa muiden viranomaisten kanssa.

Ikkunan ylälaidasta valitaan *Näkyvyys*-kohdassa se miten laajalle käyttäjäkunnalle lentotiedustelun tiedot näytetään. *Kaikki viranomaiset* -vaihtoehto valittaessa kaikki BORIS-käyttäjät näkevät tiedot.

Kun esiin avautuvan ikkunan kaikki tiedot on täytetty, klikataan *Tallenna*. Tallennuksessa kestää hetken aikaa, edistyminen näytetään *Tiedonsiirto*-ikkunassa.

Tiedonsiirto	
Tallennetaankärsivällisyyttä	Tallennus valmis.
	ОК

Kun tallennus on valmis, järjestelmä ilmoittaa siitä käyttäjälle.

Tähän ikkunaan klikataan OK.

BORIS-järjestelmä vie automaattisesti tiedostoista luetut tiedot osaksi onnettomuustapausta. Näitä tietoja voi tarkastella alla esitellyillä tavoilla.

Tiedot lennosta ja HELCOM Log

Tiedustelutiedot-välilehdelle syntyy RVL lentotiedustelu -rivi. Kun tämä rivi valitaan ja klikataan *Näytä tiedot* -painiketta, esiin avautuu uusi *Tiedustelutieto*-ikkuna, jossa on tarkempia tietoja lennosta. Lennosta tallentuu myös automaattisesti HELCOM-päästöhavainnointilomake (*HELCOM Log*). Tämän tietoja voi tarkastella klikkaamalla *HELCOM Log* -painiketta vasemmasta alalaidasta.

Onnettomuustapaus	: Rödskär			_ 🗆 X	Tiedustelutieto: 14.	.1. 13:00		_ 🗆 X
Karttamerkinnät	Torjuntasuunnitelmat	Tilannekuvat	Liitetyt dokumentit	Resurssit			Тууррі	Lentotiedustelu 💌
Tapauksen tiedot	Tapahtumat Tieduste	utiedot Likaantu	neet alueet Kulkeutu	imisennusteet	Perustiedot Hay	vainnot Satelliitti- ja ilmaku	vat	
Ehdot täyttävät tiedo Ajankohta 14.01.2013 12 14.01.2013 13 12.06.2013 13 31.10.2014 13 27.05.2015 07 01.06.2015 13 Näytä tiedot	t Organisaatio 2:57 Merivolmat 3:00 RVL 3:46 KAIELY 3:11 CSN 7:30 RAA5/SÖKÖ-rant 3:01 HANs_130_2/SÖ	Tyyppi Alustiedustelu Lentotiedustel Satelliittitiedus a SÖKÖ-rantatie K SÖKÖ-rantatie Liita	MV Halli u HTO, LPA u JM stelu satTest1 dus SN dus SN tiedustelutietoja	Hae Lisää	Alkoi Loppui Tiedustelija/t Tiedustelutapa Organisaatio Status Lisatiedot	14.1.2013 15 13:00 14.1.2013 15 14:00 HTO, LPA DO RVL Kartoitettu ▼	Nakyvyys Kalki	(Suomen aikaa)
	a second	Bredskär	kars narden	Stora L	HELCOM Log	Päivittänyt: santeri.pa	kki@raja.fi Taller	nna Sulje
HELCOM Standard Pe	Pilot			Time over s	ea			Hassio
authority Aircraft reg.	Co-pilot Operator 1		Route/area Flight	type Day Nig	ht			Äng
Mission No.	Operator 2				_	s fië	ard	
Date <d.m.y< td=""><td>/yyy> 15 crew</td><td></td><td>Total time over sea</td><td></td><td></td><td>5 1]0</td><td></td><td>6.8</td></d.m.y<>	/yyy> 15 crew		Total time over sea			5 1]0		6.8
No Area code	Time Position UTC LAT (north) LC	Dimension Length NG (east) km	AreaOiledWidthcoverareakm%km2	Oil appear (perce 1 2 3	ance coverage entage-%) 4 5 Oth.	Min Max tr volume volume E m3 m3 O	to	
No Pollution type	Letection and docu	Mentation ADDE0 ADDE0 ADDE0 ADDE0	Wind Cloud DEG KTS Type Ba	eather s ase(ft)	Mineral Miser	other politic phen. Natural found found found	P	Krok
Ohje Lisää havainte	Poista havainto Remark	5			Pe	eruuta Ok		

Lennolla otetut valokuvat

Lennon aikana otetut valokuvat ja MSS6000-järjestelmästä otetut kuvakaappaukset tallentuvat BORIS-järjestelmässä *Liitetyt dokumentit* -välilehdelle. Kuvat tallennetaan automaattisesti siihen sijaintiin, jossa ne on lennon aikana otettu.

Lentoreitti

Rajavartiolaitoksen pyynnöstä koneen lentoreitti ei tallennu tällä hetkellä BORISjärjestelmään.

LIITE 2: SpillMod-öljyntorjuntalaskelmien lisääminen osaksi onnettomuustapausta

SYKE:n käytössä olevalla SpillMod-mallilla voidaan laskea erilaisissa olosuhteissa öljyntorjunnan taktisen suunnittelun tueksi erilaisia öljyn kulkeutumisskenaarioita. Tyypillisesti nämä lasketaan historiallisia tuuli- ja aallokkotietoja hyödyntäen useana eri leviämismahdollisuutena.

Tyypillisesti SpillMod-laskentoja on käytetty sekä öljyntorjuntaan varautumisen että harjoitusten suunnittelussa. BORIS-järjestelmä on suunniteltu paitsi varsinaisten onnettomuustapausten varalle myös viranomaisharjoittelun alustaksi. Siksi järjestelmään on ohjelmoitu mahdollisuus esittää SpillMod-laskennan tuloksia BORIS-järjestelmässä.

SpillMod-ohjelmassa haluttu laskentatulos tulee ensin muuntaa *Universal transformation* - työkalulla *.*shp*-muotoiseksi. Muunnos tulee tehdä ainakin seuraavalle tiedostolle:

• *Model_points/Trajectory* (varsinaisen trajektorin pisteet)

Lisäksi halutessa BORIS-järjestelmään voi tuoda seuraavat tiedostot:

- *Boom_polyline* (puomit sisältävä tiedosto)
- *Oil_region* (öljyyntyneet alueet sisältävä tiedosto)
- *Skim_point* (keräysalusten sijainnit sisältävä tiedosto)
- *SkmiPath_polyline* (Keräyslinjat sisältävä tiedosto)

SpillMod-laskenta lisätään aina osaksi jotain onnettomuustapausta. Onnettomuustapauksen avaaminen tapahtuu kohdassa 4.7.2 esitetyllä tavalla.

SpillMod-laskennat lisätään onnettomuustapauksen osaksi *Kulkeutumisennusteet*-välilehden kautta. Sieltä valitaan oikeasta alakulmasta *Lisää… – Lisää SPILLMOD-laskenta*.

Onnettomuustapaus	: harjoitus1						_ 🗆 X	
Karttamerkinnät	Torjuntasuur	nnitelmat	Tilanı	nekuvat	Liitetyt dol	kumentit	Resurssit	
Tapauksen tiedot	Tapahtumat	Tiedustelut	tiedot	Likaantu	neet alueet	Kulkeutun	nisennusteet	
Kulkeutumisennuste	et							
Ajankohta	Nimi / lyhyt k	uvaus	Ту	ууррі				
27.03.2017 08:55	5		Se	atrackWeb	iida.autio@)ymparisto.	.fi	Sto
							Hae	
Näytä tiedot	Karttatoimin	not					Lisää	
						Uu	isi ennuste	
						Tu	o valmis laske	enta
						Lis	ää SPILLMOD	-laskenta

Esiin avautuu Lisää SPILLMOD-laskenta -ikkuna, johon täytetään kaikki halutut kohdat.

Ikkunan vasemmassa alalaidassa on *Ohje*-painike, jonka kautta saa lisäohjeistusta ikkunan eri arvojen täyttämiseksi. Ohjeissa painotetaan erityisesti öljyyntyneiden alueiden yksinkertaistamisen tärkeyttä. Yksinkertaistus tehdään sekä prosessoimalla tiedot paloittain että yksinkertaistamalla muotoja. Näitä koskevat muuttujat ovat *Lisää SPILLMOD-laskenta* - ikkunan puolivälin tienoilla ja parametrit ovat nimeltään *Prosessointipalasen koko (riviä)* sekä *Yksinkertaistuksen toleranssi (m)*. Ensimmäinen tallennus kannattaa tehdä oletusarvoilla.

Lisää SPILLMOD-laskenta C X Laskennan alkuajankohta 2.10.2014 15 00:00 🗘 🕥 Status Voimassa • Näkyvyys Kaikki viranomaiset • Virallisuus Virallinen • Puomit sisältävä shape-tiedosto (Boom_polyline)Avaa Mallin pisteet sisältävä shape-tiedosto (Model_points/trajectory) PAKOLLINENAvaa	*	Lisää SPILLMOD-laskenta: Anna SPILLMOD-laskennassa käytetty alkuajankohta. Valitse sitten ne SPILLMOD-laskennan tulostiedostot, jotka haluat tuoda BORIS:een, klikkamalla niitä vastaavia "Avaa"-panikkeita. Muista valita tietostoikkunasta sekä .shp- että .dbf-pääteinen aineistoon kuuluva tiedosto. Mikäli aineisto on jossain muussa kuin WGS84- koordinaattijärjestelmässä, tulee valita myös aineiston .prj-tiedosto. Öljyyntyneet alueet (oil regions) ovat usein monimutkaisia ja raskaita. Siksi ne on käsiteltävä paloittain ja niiden muotoa on yksinkertaistettava. Näitä kahta prosessia voidaan säätää valitsemalla sopiva prosessointipalasen koko
Öljyyntyneet alueet sisältävä shape-tiedosto (Oil_region) Avaa Prosessointipalasen koko (riviä) 100 Yksinkertaistuksen toleranssi (m) 50 Keräysalusten sijainnit sisältävä shape-tiedosto (Skim_point) Avaa Keräyslinjat sisältävä shape-tiedosto (SkimPath_polyline) Avaa Ohje Tallenna Peruuta	*	kanta prosessia Voidaan saataa Vaitsemaila sopiva prosessointipalasen koko ja yksinkertaistuksen toleranssi. Oletusarvojen pitäisi toimia suurimmassa osassa tapauksia, mutta mikäli prosessointi ei mene läpi, voi kerrallaan käsiteltävien rivien määrää laskea ja/tai toleranssia kasvattaa. Vastaavasti jos alueet yksinkertaistuvat liikaa, voi toleranssia pienentää. Yksinkertaistuksen voi kokonaan jättää väliin asettamalla toleranssin arvoon nolla (0). Lopuksi klikkaa "Tallenna". Sulje

Lisää SPILLMOD-laskenta -ikkunassa valitaan käyttäjän koneelta vaaditut tiedostot klikkaamalla kunkin tiedostorivin kohdalta *Avaa*... -painiketta.

Huom! Jokaista riviä varten tulee avata sekä *.shp että *.dbf -päätteiset tiedostot. Tämä tehdään pitämällä tiedostojen avaamisikkunassa *Ctrl*-painike pohjaanpainettuna.

Lisää SPILLMOD-laskenta	Open		×
Laskennan alkuajankohta 11.11.2014 15 08:00 🗘 🕓	🔾 💭 🗸 🖉 🖉 2014-Kempeleenlahti-ei-julkinen	► Spillmod-tulokset	h Spillmod-tulokset 👂
Status Voimassa 🔹 Näkyvyys Henkilökohtainen 👻			
Virallisuus Virallinen 💌	Organize 🔻 New folder		
Durantik ala ilkinini akaran kirakarka (Daran arakultar)	🖳 Recent Places	Name	Date modified 🖍
Puomit sisaitava snape-tiedosto (Boom_polyline)		Kempele8hLasModel_font_point.dbf	15.10.2014 12:59
KempelePuomitush49Boom_polyline.shp	🔚 Libraries	Kempele8hLasModel_font_point.prj	15.10.2014 12:59
Mallin pisteet sisältävä shape-tiedosto (Model_points/trajectory) PAKOLLINEN	Documents	Kempele8hLasModel_font_point.shp	15.10.2014 12:59
Avaa	J Music	Kempele8hLasOil_region.dbf	15.10.2014 12:00
Öliseste set slusst sisäkävä stassa kisikata (Oil sasias)	Pictures	Kempele8hLasOil_region.prj	15.10.2014 12:00
Ojyyntyneet aldeet sisaltava snape-tiedosto (Oii_region)	Videos	Kempele8hLasOil_region.shp	15.10.2014 12:00
Avaa		KempeleModel_font_point.dbf	15.10.2014 14:49
Prosessointipalasen koko (riviä) 100 Yksinkertaistuksen toleranssi (m) 50	r Computer	KempeleModel_font_point.prj	15.10.2014 14:49
Kerävsalusten siiainnit sisältävä shape-tiedosto (Skim point)	SYSTEM (C:)	KempeleModel_font_point.shp	15.10.2014 14:49
Avaa	🖗 KAYTTAJALEVY (D:)	KempeleOil_region.dbf	30.9.2014 11:30
Avaa	CANON_DC (H:)	KempeleOil_region.prj	30.9.2014 11:30
Keräyslinjat sisältävä shape-tiedosto (SkimPath_polyline)	🚽 ryhma (\\kk20) (M:)	KempeleOil_region.shp	30.9.2014 11:30
Avaa	👳 gispro (\\kkg43) (P:)	KempelePuomitush49Boom_polyline.dbf	3.10.2014 15:12 👻
	□ tahvonen\$ (\\KK11) (U·)		•
Ohje Tallenna Peruuta	File name: "KempeleModel_t	font_point.shp" "KempeleModel_font_point.dk 👻 🗾 selects	hp_dbf and prj! 🔹
* 100		Cot	pen Cancel

Kun käyttäjä on valinnut tiedostoistaan avattavat *.shp -tiedostot *Lisää SPILLMOD-laskenta* -ikkunaan, klikataan ikkunan alalaidasta *Tallenna*.

Esiin tulee ikkuna, jossa näytetään tallennuksen edistyminen. Samalla kartalle piirretään laskentatulokset. Kun laskenta on valmis, BORIS-järjestelmä ilmoittaa tästä erillisessä ikkunassa.

Jo tallennettuja *SpillMod*-laskentoja voi tarkastella *Kulkeutumisennuste*-välilehden kautta samaan tapaan kuin SeaTreckWeb-kulkeutumisennusteita. Tarkemmin tämä on ohjeistettu kohdassa 4.7.7.1.

LIITE 3: HELCOM response grid

HELCOM response grid

- 1. Be sure that all units use seacharts of the same scale.
- 2. Place the reference point in the given position.
- 3. Mark your response area.

A1	A2	A3	A4	A5	A6	A7	A8
B1	B2	В3	B4	B5	B6	B7	B8
C1	C2	C3	C4	C5	C6	C7	C8
D1	D2	D3	D4	D5	D6	D7	D8
E1	E2	E3	E4	£5	E6	E7	E8
F1	F2	F3	F4	F5	F6	F7	F8
G1	G2	G3	G4	G5	G6	G7	G8
H1	H2	Н3	H4	Н5	H6	H7	H8

